

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK VE SAHNE SANATLARI ANABİLİM DALI
MÜZİK BİLİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ALTIN MİKROFON YARIŞMALARI VE ANADOLU POP- ROCK

HAZIRLAYAN
ESER OYTUN ŞENOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
PROF. MELİK ERTUĞRUL BAYRAKTARKATAL

ANKARA-2024

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 29 / 01 / 2024

Öğrencinin Adı, Soyadı: Eser Oytun Şenoğlu

Öğrencinin Numarası: 21210261

Anabilim Dalı: Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı

Programı: Müzik Bilimi Tezli Yüksek Lisans

Danışmanın Unvanı/Adı, Soyadı: Prof. M. Ertuğrul Bayraktarkatal

Tez Başlığı: Altın Mikrofon Yarışmaları ve Anadolu Pop-Rock

Yukarıda başlığı belirtilen Yüksek Lisans tez çalışmamın; Giriş, Ana Bölümler ve Sonuç Bölümünden oluşan, toplam 97 sayfalık kısmına ilişkin, 29 / 01 / 2024 tarihinde tez danışmanım tarafından turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 3'dır. Uygulanan filtrelemeler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar hariç
3. Beş (5) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

“Başkent Üniversitesi Enstitüleri Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Usul ve Esaslarını” inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Öğrenci İmzası:

ONAY

Tarih: 29 / 01 / 2024

Öğrenci Danışmanı Unvan, Ad, Soyad, İmza:

Prof. M. Ertuğrul Bayraktarkatal

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın hazırlanması sırasında beni hep bilgileriyle geliştiren ve sabrıyla ve desteğiyle yanımda olan değerli tez danışmanım Prof. Dr. Ertuğrul BAYRAKTARKATAL' a en içten saygılarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca Başkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü hocalarıma da Yüksek Lisans öğrenim hayatım boyunca verdikleri destekten dolayı teşekkür ederim.

Gerek eğitim hayatım boyunca çocukluğumdan bu yana hep yanımda olan ve desteklerini esirgemeyen babam Ahmet Hamdi ŞENOĞLU, annem Asuman YEĞİN ŞENOĞLU'na, hep yanımda hissettiğim kardeşim Elif Asude ŞENOĞLU TURANLI ve Emre TURANLI'ya, tez boyunca yardımlarını esirgemeyen ve sorularımı hiç bıkmadan cevaplayan kuzenim Öğretim Üyesi Dr. Ayşenur AKBULUT'a ve Edebiyat Öğretmeni Nilgün Ay'a en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

ÖZET

Eser Oytun Şenoğlu, Altın Mikrofon Yarışmaları ve Anadolu Pop-Rock, Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Bilimi Tezli Yüksek Lisans Programı, 2024.

Osmanlı İmparatorluğunda Yeniçeri Ocağının 1826 yılında kapatılıp yerine Batı usulünde bir ordu kurulmasıyla başlayan modernleşme sürecinin müzikte 1827 yılında Muzika-i Humayun'un kurulmasıyla başlamış olduğu söylenebilir. 1831 yılında ise askerî bandolara müzisyen yetiştirmek amacıyla Muzika-i Humayun Mektebi kurulmasına karar verilmiştir. Burada bir yandan eski fasılda (fasl- ı atik) eğitim verilirken bir yandan da yeni fasıl (fasl-ı cedit) içinde Batı müziği armonisi olan majör ve minör tonlara yakın sayılabilecek makamlarda repertuvar oluşturulmaya çalışılmıştır. Muzika-i Humayun Cumhuriyetin ilanına kadar aralıksız devam etmiştir. Müzikte modernleşme, Cumhuriyetin ilanı ile birlikte yeni bir yola girmiştir. Burada düşünce temellerinin sahibi olan Ziya Gökalp hareket noktası olmuş, yenilikler özünde halk müziğini barındıran çok seslilik çerçevesinde yapılmıştır. Yapılacak olan yenilikler için “Türk Beşleri” olarak adlandırılan (Ahmet Adnan Saygun, Cemal Reşit Rey, Hasan Ferid Alnar, Ulvi Cemal Erkin, Necil Kazım Akses) müzisyenler yurt dışına eğitim almak için gönderilmişlerdir.

İlk Operet olan Arif'in Hilesi (1874) ile başlayan; Cumhuriyet öncesi ve sonrası olmak üzere ikiye ayrılan kantoların müziğe yansımalarının temelinde yenileşme hareketi olduğu söylenebilir.

1960'lı yıllarda ciddi müzik olarak adlandırılacak senfoniler, operalar çalışılırken; popüler müzik alanında ise aranjman müzik dediğimiz müzik türü toplumda yer edinmeye başlamıştır.

1963 yılına gelindiğinde ise gelecekte Anadolu Pop-Rock olarak adlandırılacak olan halk müziklerinin yeniden düzenlenerek, Batı Pop-Rock müziği enstrümanlarıyla çalınmasıyla gerçekleşen müzik örnekleri çıkmaya başlamıştır.

1965 yılında ise Hürriyet Gazetesi tarafından başlatılmış olan Altın Mikrofon Yarışmaları Türkiye'deki popüler kültürü ve müzik hayatını derinden etkilemiştir. Popüler kültüre etkisi olan bu yarışmanın müziğe kazandırmış olduğu Cem Karaca, Moğollar, Erkin Koray gibi önemli müzisyen ve grupların etkileri hâlâ görülmektedir.

Bu çalışmada 1965 ve 1968 yılları arasında yapılmış olan Altın Mikrofon Yarışmalarının Türkiye’deki mőzik hayatında yapmış olduğu radikal değişim sőreci ele alınmış ve ışık tutulmaya çalışılmıştır. Çalışma kapsamında gerçekleştirilen araştırma sonucunda bu yarışmaların Anadolu Pop-Rock tarzını geliştirmek ve popőler hāle getirmek amacını yerine getirdiği söylenebilir. Yarışma kapsamında halk oylaması ile dereceye girenlerin őlke genelinde ve dőnyada tanınan ve sevilen sanatçılar olduğu ve ileriki yıllarda en iyi mőzisyenler arasında yer aldığı gőrőlmektedir. Altın Mikrofon Mőzik Yarışmalarının Anadolu Pop-Rock etkisini arttırdığını ve geliştirdiğini çalışmanın sonucu olarak değerlendirebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Altın Mikrofon Yarışmaları, Anadolu Pop-Rock, çok sesli halk mőziėi

ABSTRACT

Eser Oytun Şenoğlu, The Golden Microphone Competitions and Anatolian Pop-Rock, Başkent University, Institute of Social Sciences, Master's of Musicology with Thesis, 2024.

It can be said that the modernization process in the Ottoman Empire started with the closure of the Janissary Guilds and the establishment of a western army in its place in 1826 which also catalyzed the modernization in music with the establishment of Muzika-i Humayun in 1827. In 1831, in order to train musicians for the new military's bands, it was decided to establish the School of Muzika-i Humayun. Alongside old era (fasl-ı atik) training, attempts were also made at creating a repertoire in the new era (fasl-ı cedid) style which included modes that can be considered close to the major and minor tones of western music harmony. Muzika-i Humayun continued uninterruptedly until the proclamation of the Republic. Modernization in music has entered a new path with the proclamation of the Republic. At this point, Ziya Gökalp's principles were embraced and innovations were made within the framework of polyphony, which essentially included folk music. For the innovations to be made, musicians later named as Türk Beşleri (Ahmet Adnan Saygun, Cemal Reşit Rey, Hasan Ferid Alnar, Ulvi Cemal Erkin, Necil Kazım Akses) were sent abroad to study. With the arrangement and performance of polyphonic folk music, it was aimed to create a new "national music".

This innovation movement could be acknowledged to be the foundation of the cantos divided as before the Republic which started with the first operetta, Arif'in Hilesi (1874) and after the Republic.

In the 1960s, symphonies and operas, which were considered as serious music, were attempted, while in the field of popular music, a genre known as arrangement music began to take root in society.

By 1963, examples of music performed through the reorganization of folk music and played with western Pop-Rock music instruments began to appear, which was later called Anatolian Pop-Rock.

The Golden Microphone Competitions, which were initiated by Hürriyet Newspaper in 1965, deeply affected the popular culture and music life in Turkey. The effects of

important musicians and groups such as Cem Karaca, Mongols, and Erkin Koray, who were brought to music by these competitions, still has visible impacts on popular culture.

In this study, the process of radical change in the music scene during the Golden Microphone Competitions held between 1965 and 1968 in Turkey is discussed, aiming to shed light on this transformation. As a result of the research conducted within the scope of the study, it can be said that these competitions have achieved the goal of developing and popularizing the Anatolian Pop-Rock style. It has been observed that those who ranked high in the competition through public voting became such artists that were recognized and loved nationwide and worldwide, and they were counted among the best musicians in the coming years. As a result of the study, we can suggest that Golden Microphone Music Competitions increased and developed the Anatolian Pop-Rock influence.

Keywords: Golden Microphone Competitions, Anatolian Pop-Rock, Polyphonic folk music

ÖNSÖZ

Altın mikrofon müzik yarışmalarının, ülkemizdeki müzik kültürünün değişmesinde ve gelişmesinde önemli katkıları olmuştur. Bu çalışma ile birlikte Anadolu Pop-Rock tarzının ülkemizdeki gelişimi sürecinde, Altın Mikrofon Müzik Yarışmalarının etkisi ve katkısı araştırılmıştır. Bu kapsamda yarışma ile birlikte dönemin gazetelerinde halk oylamaları ile hazırlanan Top10 listeleri de incelenmiştir. Yarışmada dereceye giren sanatçıların Top10 listelerinde de üst sıralarda yer aldığı gözlenmiştir. Çalışmada Altın Mikrofon Müzik yarışmasının Anadolu Pop-Rock tarzının gelişimine olumlu yönde etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu kapsamda çalışmanın gerçekleştirilmesi aşamasında, dönemin popüler gazeteleri ve magazin eklerinde yer alan Top10 listeleri incelenmiştir. Elde edilen bulgular Anadolu Pop-Rock etkisinin, Altın Mikrofon Müzik yarışmaları ile ülkemize yerleştiği ve geliştiğini göstermektedir.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	xiii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Problemi:	1
1.2. Araştırmanın Alt Problemleri:	4
1.3. Araştırmanın Amacı	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	4
1.5. Varsayım	4
1.6. Araştırmanın Kapsamı	5
1.7. Sınırlılıklar.....	5
1.8. Araştırmanın Yöntemi.....	5
2. MÜZİKTE MODERNLEŞME.....	6
2.1. Müzikte Modernleşme Süreci	7
2.2. Müzikte Millîleşme Çalışmaları.....	10
3. POPÜLER MÜZİK	16
3.1. Osmanlı'da Opera (Cumhuriyet Dönemi Opereti).....	18
3.2. Kanto	19
3.3.1. Erken dönemde kanto	19
3.3.2. Cumhuriyet dönemi kanto	21
3.3. Tango	23

3.4. Caz	24
3.5. Aranjman	26
3.6. Anadolu Pop-Rock	27
4. ALTIN MİKROFON YARIŞMALARI	33
4.1. 1965 Yılı Altın Mikrofon Yarışmaları.....	34
4.2. 1966 Yılı Altın Mikrofon Yarışmaları.....	45
4.3. 1967 Yılı Altın Mikrofon Yarışmaları.....	54
4.4. 1968 Yılı Altın Mikrofon Yarışması	60
5. DİNLEYİCİ DEĞERLENDİRMELERİ.....	66
5.1. Değerlendirme	66
5.2. İzmir ,Ankara , Adana Dinleyici Fotoğrafları,.....	89
5.3. Altın Mikrofon Yarışması Hakkında Jüri Görüşleri.....	91
5.4. Altın Mikrofon Yarışmasının Etkileri.....	95
SONUÇ	96
KAYNAKLAR.....	98

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 4.1. 1965 Orkestra ve Şarkılar listesi	35
Tablo 4.2. 1966 Orkestra ve Şarkılar Listesi	49

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 3.1. Burçak Tarlası Nota.....	30
Şekil 3.2. Balkan Festivaline katılan Tülay German, Tanju Çolak, Erol Büyükburç	30
Şekil 3.3. Beş Şeker Kız Filmi	31
Şekil 4.1. 1965 Hürriyet Gazetesi Cahit Oben	37
Şekil 4.2. Kiraz Aldım Dikmeden (Tombalacık Halimem) Nota.....	37
Şekil 4.3. 1965 Hürriyet Gazetesi Silüetler	38
Şekil 4.4. 1965 Hürriyet Gazetesi Ferdi Özbeğen	38
Şekil 4.5. Sandığımı Açamadım Nota	39
Şekil 4.6. 1965 Hürriyet Gazetesi Grup Sonya Dore	39
Şekil 4.7. Gemiciler Kalkalım Nota 1	40
Şekil 4.8. 1965 Hürriyet Gazetesi İlham Gencer	40
Şekil 4.9. 1965 Hürriyet Gazetesi Mavi Işıklar	41
Şekil 4.10. Çadır Altı Minare (Helvacı) Nota	41
Şekil 4.11. 1965 Hürriyet Gazetesi Yıldırım Gürses	42
Şekil 4.12. Gençliğe Veda	42
Şekil 4.13. 1965 Hürriyet Gazetesi Selçuk Alagöz	43
Şekil 4.14. 1965 Hürriyet Gazetesi Kanat Gür	43
Şekil 4.15. Kime Kin Ettin de Giydin Alları (Karadır Kaşların) Nota 1	44
Şekil 4.16. 1965 Hürriyet Gazetesi Metin Alkanlı	44
Şekil 4.17. Gül Dalında Öten Bülbülün Olsam Nota	45
Şekil 4.18. 8 Mart 1966 Salı, Hürriyet Gazetesi Haberi.....	46
Şekil 4.19. 9 Mart 1966, Hürriyet Gazetesi Haberi	47
Şekil 4.20. 2 Mayıs 1966, Hürriyet Gazetesi Haberi, Sayfa 10.....	48
Şekil 4.21. 1966 Hürriyet Gazetesi Silüetler	50
Şekil 4.22. Lorke Lorke Nota	50
Şekil 4.23. 1966 Hürriyet Gazetesi Mavi Işıklar	51
Şekil 4.24. Çayır Çimen Geze Geze Nota	51
Şekil 4.25. 1966 Hürriyet Gazetesi Selçuk Alagöz Haberi	52
Şekil 4.26. Bahçalara Geldi Bahar Nota.....	52
Şekil 4.27. 10 Mayıs 1966, Hürriyet Gazetesi T.P.A.O Batman Orkestrası Haberi	52

Şekil 4.28. Kaleden Top Atarlar Nota	53
Şekil 4.29. 1966 Hürriyet Gazetesi Kent Yedilisi Haberi	53
Şekil 4.30. 11 Mayıs 1966, Hürriyet Gazetesi Haberi.....	54
Şekil 4.31. 1967 Hürriyet Gazetesi Mavi Çocuklar.....	55
Şekil 4.32. Develi Daylar Nota.....	55
Şekil 4.33. 1967 Hürriyet Gazetesi Cem Karaca.....	56
Şekil 4.34. 1967 Hürriyet Gazetesi Rana Alagöz	56
Şekil 4.35. Konya Kabağı (Kabağı Boynuma Takarım) Nota.....	57
Şekil 4.36. 1966 Hürriyet Gazetesi TPAO Orkestrası.....	57
Şekil 4.37. Dost Diye Nice Nicesine Sarıldım Nota.....	58
Şekil 4.38. 1967 Hürriyet Gazetesi Yabancılar	59
Şekil 4.39. 1967 Hürriyet Gazetesi Haramiler	59
Şekil 4.40. Çamlıca Yolunda Nota	60
Şekil 4.41. 1968 Hürriyet Gazetesi T.P.A.O Batman Orkestrası	61
Şekil 4.42. Meşelidir Engin Dağlar Meşeli Nota.....	61
Şekil 4.43. 1968 Hürriyet Gazetesi Haramiler	62
Şekil 4.44. Arpa Buğday Taneler Nota	62
Şekil 4.45. 1968 Hürriyet Gazetesi Moğollar.....	63
Şekil 4.46. Ilgaz Nota	63
Şekil 4.47. 1968 Hürriyet Gazetesi Erkin Koray Dörtlüsü.....	64
Şekil 4.48. 1968 Hürriyet Gazetesi Sis Beşlisi ve Turgut Oksay	65
Şekil 4.49. Iğdır'ın Al Alması Nota	65
Şekil 5.1. Turkpophmuzik.net, (1965 yılı top 10 listesi).....	66
Şekil 5.2. 11/07/ 1965 tarihli Milliyet Gazetesi	67
Şekil 5.3. 18/07/1965 tarihli Milliyet Gazetesi.....	68
Şekil 5.4. 25/07/1965 tarihli Milliyet Gazetesi.....	69
Şekil 5.5. 01/08/1965 tarihli Milliyet Gazetesi.....	70
Şekil 5.6. 08/08/1965 tarihli Milliyet Gazetesi.....	71
Şekil 5.7. 15/08/1965 tarihli Milliyet Gazetesi.....	72
Şekil 5.8. Turkpophmuzik.net, (1966 yılı Top 10 listesi).....	73
Şekil 5.9. 03/07/1966 tarihli Milliyet Gazetesi.....	73
Şekil 5.10. 10/07/1966 tarihli Milliyet Gazetesi.....	74
Şekil 5.11. 17/07/1966 tarihli Milliyet Gazetesi.....	74
Şekil 5.12. 24/07/1966 tarihli Milliyet Gazetesi.....	75

Şekil 5.13. 31/07/1966 tarihli Milliyet Gazetesi.....	76
Şekil 5.14. 07/08/1966 tarihli Milliyet Gazetesi.....	77
Şekil 5.15. turkpopmuzik.net, ,(1967 yılı Top 10 listesi).....	77
Şekil 5.16. 07/05/1967 tarihli Milliyet Gazetesi.....	78
Şekil 5.17. 14/05/1967 tarihli Milliyet Gazetesi.....	78
Şekil 5.18. 21/05/1967 tarihli Milliyet Gazetesi.....	79
Şekil 5.19. 28/05/1967 tarihli Milliyet Gazetesi.....	80
Şekil 5.20. 04/06/1967 tarihli Milliyet Gazetesi.....	81
Şekil 5.21. 11/06/1967 tarihli Milliyet Gazetesi.....	82
Şekil 5.22. Turkpopmuzik.net, (1968 yılı Top 10 listesi)	83
Şekil 5.23. 10/03/1968 tarihli Milliyet Gazetesi.....	83
Şekil 5.24. 24/03/1968 tarihli Milliyet Gazetesi.....	84
Şekil 5.25. 31/03/1968 tarihli Milliyet Gazetesi.....	85
Şekil 5.26. 07/04/1968 tarihli Milliyet Gazetesi.....	86
Şekil 5.27. 14/04/1968 tarihli Milliyet Gazetesi.....	87
Şekil 5.28. 21/04/1968 tarihli Milliyet Gazetesi.....	88
Şekil 5.29. 28 Ocak 1965 tarihli Hürriyet Gazetesi Haberi.....	89
Şekil 5.30. 1965 tarihli Hürriyet Gazetesi Haberi	89
Şekil 5.31. 1965 tarihli Hürriyet Gazetesi Haberi Adanalı Dinleyiciler	90
Şekil 5.32. 1968 tarihli Hürriyet Gazetesi Haberi	90
Şekil 5.33. 1965 tarihli Hürriyet Gazetesi Jüri Görüşleri	91
Şekil 5.34. 1966 tarihli Hürriyet Gazetesi Jüri Üyesi Zeki Müren Düşünceleri	92
Şekil 5.35. 1966 Hürriyet Gazetesi Rüçhan Çamay ve Burhanettin Ökte görüşleri	93
Şekil 5.36. 1967 tarihli Hürriyet Gazetesi Jüri Görüşleri	93
Şekil 5.37. 1967 yılı Hürriyet Gazetesi Jüri Görüşleri	94

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

akt.	Aktaran
s.y.	Sayfa yok
t.y.	Tarih yok

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Problemi:

Türkiye’deki müzik modernleşmesi hareketlerinin Osmanlı İmparatorluğu döneminde padişah II. Mahmut’un 1826’da Yeniçeri Ocağı’nı kapatarak yerine Batı tarzında bir ordu (Asakir-i Mansure-i Muhammediye) kurması ile başladığı söylenebilir. Bu yenileşme hareketi sırasında Mehterhane kapatılmış ve yerine 1827 yılında Batı tarzında askerî müzik yapan Muzika-i Humayun (Askerî Bando) kurulmuştur. 1831 yılında askerî bandolara subay yetiştirmek üzere Muzika-i Humayun Mektebi kurulmasına karar verilmiş ve üç yıl sonra da bu okul Maçka’da açılmıştır. Burada eski faslın (fasl-ı atik) yanı sıra, yeni fasıl (fasl-ı cedid) içinde özellikle Batı müziği ve Türk müziği enstrümanlarıyla makam müziğini birleştirme çalışmaları yapılmış, Batı müziğinin majör, minör tonlarına yakın sayılabilecek makamlarda bestelenmiş, armonize edilmiş bir repertuar icra edilmiştir. Muzika-i Humayun kesintisiz olarak Cumhuriyet’e kadar gelmiştir ve bugünkü Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası’nın temeli olarak görülmektedir.

1933’te Riyaset-i Cumhur Musikî Heyeti, Riyaset-i Cumhur Armoni Muzikası olarak değişmiş 1958 yılında ise Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası olarak devam etmiştir (Türk Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, 1992,s. 186).

1923 yılında Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Atatürk’ün inkılapları doğrultusunda çok köklü yenileşme, modernleşme, çağdaşlaşma hareketleri görülmüştür. Siyasi, sosyal, ekonomik, hukuksal alanlar ve eğitim ve kültür alanında yapılan çağdaşlaşma hareketlerinin içinde müzik alanındaki Batılılaşma çalışmaları önemli bir yer tutmaktadır. Buradaki düşünce temellerinin Ziya Gökalp’e dayandığı söylenebilir. Ziya Gökalp; Türkçülüğün Esasları (1923) kitabında;

“ Halk musikîsi harsımızın¹, Garp musikîsi de yeni medeniyetimizin musikîleri olduğu için, her ikisi de bize yabancı değildir. O hâlde, millî musikîmiz, memleketimizdeki halk musikîsiyle Garp musikîsinin imtizacından² doğacaktır. Halk musikîmiz, bize birçok melodiler vermiştir.

¹ Hars: Kültür

²İmtizac:Karışabilme, uyuşma

Bunları toplar ve Garp musikîsi usulünce (armonize) edersek hem millî, hem de Avrupai bir musikîye malik³ oluruz.” (Gökalp, 2019, s. 143) ifadeleriyle millî müzik hakkındaki fikrini belirtmiştir.

Ziya Gökalp aynı eserinde aslında ülkede bir “millî müzik” olmadığını şöyle ifade eder:

“Avrupa musikîsi girmeden önce memleketimizde iki musikî vardı. Bunlardan biri Farabî tarafından Bizans’tan alınan Doğu musikîsi, diğeri eski Türk musikîsinin devamı olan halk melodilerinden ibaretti. Doğu musikîsi de Batı musikîsi gibi eski Yunan musikîsinden doğmuştu. Eski Yunanlılar, halk melodilerinde bulunan tam ve yarım sesleri yeterli görmeyerek bunlara dördte bir, sekizde bir, on altıda bir sesleri ilâve etmişler ve bu sonunculara çeyrek sesler ismini vermişlerdi. Çeyrek sesler tabîî değildi; sun’î idi. Bundan dolaydır ki hiçbir milletin halk melodilerinde çeyrek seslere rastlanmaz. Bu yüzden Yunan musikîsi tabîî olmayan seslere dayanan bir sun’î musikîydi. Bundan başka (...) Yunan musikîsinde aynı melodinin tekrar etmesinden ibaret olan üzücü bir tekdüzelik vardı” (Gökalp, 2017: 196, akt. Camgöz, 2019, s. 25).

Güzel sanatlara büyük önem veren, müziksiz bir hayat düşünölemeyeceğini söyleyen Mustafa Kemal Atatürk de; Millî ve çağdaş Türk müziğinin, geleneksel Türk müziğinden ilham alan çok sesli bir müzik oluşturulması gerektiğini dile getirmiştir (Tezcan, 2010, s. 160). Ulusumuza ait duyguların, nesilden nesile aktarılan temaların evrensel müzik kurallarıyla işlenmesi gerektiğini ifade eder. Ziya Gökalp’in ilham kaynağı olduğı müzikte “millîleşme” anlayışıyla birlikte Atatürk’ün geleneksel müzik yanında klasik Batı müziğini de tanıyor olması, bu düşüncenin kapsamlı bir millî politika hâline gelmesini sağlamıştır (Akkol, 2018, 313-314). Atatürk aslında Türk müziğinin “evrenselleşmesi”ni amaçlamıştır. Bu amaçla Avrupa müziğini (Batı Müziği) tanımak, tekniğini öğrenmek ve bizim müziğimizin yenilenmesine katkıda bulunmak üzere Avrupa’ya yetenekli genç müzik öğrencileri gönderilerek yetiştirilmiştir. Bunların en bilinenleri, “Türk Beşleri”dir. Bu şekilde halk müzikleri çok sesli icra edilmiş, halk müziklerinin modernleşmiş hâlinin benimsetilmesi, sevdinilmesi ve bu yolla da çok sesli yeni bir müziğe geçiş amaçlanmıştır.

³Malik:Sahip

Gedikpaşa Tiyatrosunda sahnelenen “Arif’in Hilesi” (1874, Dikran Çuhacıyan) ilk operetleriyle başlayan; ilerleyen yıllarda Cumhuriyet öncesi ve Cumhuriyet sonrası kantoları; ardından 1920’li yılların sonlarına gelindiğinde tango akımının popüler müzik kültür alanına yansmasıyla devam eden bir değişim, yenileşme hareketi bulunmaktaydı.

1960 yıllarına gelindiğinde ise bir yandan Avrupa’daki senfoni, opera gibi “ciddi müzik” diye adlandırılan müzikler bestelenip icra edilirken diğer yandan popüler müzik kültürü alanında tangolar, yabancı popüler müzikler, aranjmanlar Türk toplumunda yer edinmeye başlamıştır.

1963’lü yıllara gelindiğinde az da olsa ilk olarak halk müziklerinin Batı Pop-Rock üslubuyla deneme çalışmaları olmuştur. Doruk Onatkut Orkestrası- Kara Tren (1962), Faruk Akel Show Orkestrası- Kara Tren (1963), Tülay German- Burçak Tarlası(1964) çalışmaları örnek olarak verilebilir.

1965 yılına gelindiğinde Hürriyet gazetesinin yaptığı Altın mikrofon yarışmaları başlamıştır. Altın Mikrofon yarışmalarının düzenlenmesi ile ilgili olarak “*Altın Mikrofon Yarışması, Batı müziğinin zengin teknik ve şekillerinden faydalanılarak yine Batı müziği aletleriyle çalınmak suretiyle Türk musikisine yeni bir yön vermek için hazırlanmıştır...*” (Dilmener, 2014, s.67) şeklindeki açıklama yarışmanın amacını net bir biçimde ifade etmektedir. Bu yarışma müzik devrimlerinden halk müziklerinin armonize edilmesinin popüler alana taşınması olarak düşünülebilir. Yarışmaya bu tür parçalarla girilmesi gerektiği yarışma şartlarında da belirtilmiştir.

1965-1968 yılları arasında yapılan yarışmanın sonucunda bu yarışmaya katılan grupların popüler tarzdaki halk türküsü yorumlarının çok sevildiği, Türkiye’de Anadolu pop- rock denilen bir türün ortaya çıktığı, yayıldığı görülmektedir.

Bu araştırmanın problemi: Türkiye’de müzik modernleşmesi içinde popüler müzik kültürü alanında halk müziklerimizden kaynaklanan Pop-Rock müzik türünün Altın Mikrofon yarışmalarıyla bir popüler alana aktarılma istenmesi ve sonrasında çıkan Anadolu Pop-Rock ilişkisinin ne olduğudur.

1.2. Araştırmanın Alt Problemleri:

Altın Mikrofon yarışmaları öncesindeki müzik kültürünün altın mikrofon yarışmalarının oluşmasına etkisi var mıdır?

Altın Mikrofon yarışmalarının Türkiye’de popüler müziğin değişimine ne gibi etkisi olmuştur?

Altın Mikrofon yarışmalarında görülen Pop-Rock üslubu Batı’daki Pop-Rock üslubu ile benzer midir?

Altın Mikrofon yarışmalarının sonucunda Anadolu Pop- Rock etkisi devam etmiş midir?

Altın Mikrofon yarışmaları sonucunda Anadolu Pop-Rock’ın etkileri toplumda karşılık bulmuş mudur?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Altın Mikrofon yarışmalarının Anadolu Pop-Rock müziğinin ortaya çıkışına olan etkisini incelemek ve Türkiye’deki müzik modernleşmesinin popüler kültür alanındaki 1965-68 Altın Mikrofon yarışmalarıyla olan bağlantısının ve Anadolu Pop-Rock müziğinin ortaya çıkmasına etkilerini araştırmaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Cumhuriyet Dönemi müzik devrimlerinin popüler müzik kültürü alanına uygulanmasıyla ortaya çıkan değişimin incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

1.5. Varsayım

Altın mikrofon yarışmaları halk müziği kaynaklı Anadolu Pop-Rock icralarını etkilemiş ve öncü olmuştur.

1.6. Araştırmanın Kapsamı

1965- 1968 yılları arasındaki Altın Mikrofon yarışmaları öncesi ve sonrasında ortaya çıkan popüler müzik alanındaki değişimler incelenecektir.

1.7. Sınırlılıklar

1965- 1968 yılları arasında yapılmış olan Altın Mikrofon yarışması ve bu yarışmaya katılan gruplar incelenmiştir.

1.8. Araştırmanın Yöntemi

Nitel betimlemeli bir araştırma yöntemi uygulanmıştır. Öncelikle, araştırma için gerekli literatür taraması yapılmış, Altın Mikrofon yarışmalarıyla ilgili yazarlar, konuyla ilgili bilgiler araştırılmış, toplanmış, Türk popüler müzik kültürü üzerindeki etkisi çeşitli kaynaklardan istifade edilerek analiz edilmiştir.

2. MÜZİKTE MODERNLEŞME

Modernus kelimesinin kökeni Latince “Modo” sözcüğüne dayanmaktadır. Modern kelimesi, “modernus” olarak ilk defa 5. yy. da “antiquus”un karşılığı olarak Romalı ve Pagan geçmişini Hristiyan dünyasından ayırmak için kullanıldı (Kumar, 1998: 88, akt. Gökçeli, 2014, s. 5). Kelime anlamı olarak “içinde yaşanan çağa uygun” anlamına gelmektedir (Türk Dil Kurumu Sözlüğü).Yeni ve çağdaş anlamını içinde barındıran “modern” belli bir döneme özgü nitelikleri ifade eder. Modernleşme geçmişten farklı bir şekilde birçok alanda yeni ve ayırt edici özelliklerin oluşumunu niteleyen bir süreçtir.

Modernleşme en basit hâliyle Batı’yı model alan ancak Batılı olmayan toplumların girdikleri değişim sürecidir. Buna “Batılılaşma” da denir (Gökçeli, 2014, s.6).

18. yy.da Osmanlı Devleti, aldığı yenilgiler sonucunda bakışını Batı’ya yöneltmiş ve Batı’nın analiz edilmesi fikri doğmuştur. Bu analizin sonucunda kaybedilen gücü yeniden kazanmak için öngörülen bir “Batılılaşma” fikri oluşmaya başlamıştır (Özmenteş- Şenel, 2019, s. 52).

Batı Avrupa’da 17.yy’da başlayan modernleşmenin Osmanlı’da gerçek anlamıyla Tanzimat Dönemiyle başladığı söylenebilir. 1839’da Tanzimat’ın ilanı ile öncelikle siyasi ve edebî alanda başlayan yenileşme hareketi, müzikte II. Mahmut’un ıslahatlarıyla 1827 yılında Muzika-i Humayun’un kurulmasıyla başlamıştır.

17. yüzyıldan sonra Batılı yaşam tarzının etkilerinden dolayı İstanbul’da yeni müzik holler açılmıştır. Batılı müzik grup ve toplulukları konser turnelerine İstanbul’u eklemeye başlamıştır. Bu da çok sesli müzikle tanışma imkânını doğurmuştur. Saray çevresinde, soylu kesimde Batı müziği ile uğraşmak moda olmuştur. Pişano birçok konakta görülmeye başlanmıştır. Müzikteki bu modernleşmenin merkezi saraydır. Ancak saray dışında görülen bu modernleşme tamamen gönüllü olmuştur (Akkol, 2018, s. 312).

Aslında Osmanlı’nın çok sesli müzikle tanışması 16. yüzyıla dayanmaktadır. Fransa Kralı’nın 1543 antlaşması nedeniyle gönderdiği fakat Kanuni Sultan Süleyman’ın bu musikînin yerleşmesinin savaşçılık ruhunu bozacağı düşüncesinden kaynaklı geri yolladığı çalgı takımından bize kalan tek iz “Frengi-çin usulü”dür (Oransay, t.y. s. 1518).

19. yüzyılda Batılılaşma süreci doğal olarak bir bütün hâlinde her alanda aynı ölçü ve hızda ilerlememiştir. Müzikteki yeniliğin ilerlemesi ve gelişmesi çoğunlukla yabancı müzisyenlerin liderliğindeki çalışmalarla sağlanmıştır.

2.1. Müzikte Modernleşme Süreci

Müzikte modernleşme hareketinin Osmanlı İmparatorluğu döneminde padişah II. Mahmut'un 1826'da yeniçeri ocağını kapatarak yerine Batı tarzında bir ordu (Asakir-i Mansure-i Muhammediye) kurması ile başladığı söylenebilir. Bu yeniliğe destek olması amacıyla Mehterhane kapatılıp 1827 yılında Muzika-i Humayun kurulmuştur. İlk kurulduğunda yürüyüş takımına eşlik etmek için yine bir yenilik olan "bando takımı" oluşturmak ve eğitmek amacını taşımaktadır.

Muzika-i Humayun'un başkanlığına Nokta Mehmet Efendi getirilir. Yanına da subay heyeti olarak ilk Türk subayları olan Edip Ağa, Osman Efendi, Hasan Hoca ve Hâil Bey atanır. Daha sonra Vaybelim Ahmet Ağa ve Trampetçi Ahmet Usta Enderun Ağalarına hocalık etmek için göreve getirilirler (Tuglacı, 1986, s. 76, akt. Karagül, 2019, s. 19). Fakat bu subayların tam teşekküllü bir bando yönetecek bilgi birikimleri bulunmamaktadır. Yeteri kadar bir ilerleme görülmediği için yerine o dönemde İstanbul'da bulunan Fransız çalgı ustası Manguel Efendi kurumun başına atanır. Manguel'den de yeteri kadar verim alınamayınca yerine 17 Eylül 1828 tarihinde Napolyon'un şefliğini üstlenmiş olan İtalyan müzisyen Giuseppe Donizetti getirilir (Antep, 2017, s.16, akt. Karagül, 2019, s.19- 20). Muzika-i humayun Avrupa müziğini devletin bir unsuru hâline getirirken Manguel ve Giuseppe Donizetti gibi isimlerle de Osmanlı sınıfına Batı müziğini tanıtmaya fırsatı vermiştir (Aracı, 2006, akt. Turan, 2019, s.205).

Muzika-i Humayun' un şefliğine Donizetti'nin getirilmesiyle çok sesli müziğe geçişte önemli bir adım atılmıştır. O zamana kadar meşk sistemiyle ilerleyen müzik eğitimine nota öğretiminin gelmesini sağlamıştır (Deniz, 2016, s.1174). Donizetti, Batı müziği notasyonunu köklü ailelerin çocuklarına öğretmek için önce Hamparsum sistemini öğrenmiş daha sonra her iki sistemi de karşılaştırmalı bir şekilde çizelge hazırlayarak göstermiş ve Batı müziğini kısa bir sürede öğretmiştir. Donizetti Paşa'nın getirdiği yeniliklerden biri de hükümdar olan padişahın döneminde çalınmak üzere devlet marşı

bestelemesidir (Kutlay, t.y.). II. Mahmut'a Mahmudiye Marşını, sonraki padişah Sultan Abdülmecid'e de Mecidiye Marşını bestelemiştir.

Mecidiye Marşı, Mahmudiye Marşı gibi bestelerin bestecisi Donizetti Paşa Muzika-i Humayun repertuarına ciddi katkılarda bulunmuştur. Muzika-i Humayun da valsler, mazurkaları repertuarında barındırmıştır. Bu repertuarlar sayesinde kent soylu yaşamında ciddi değişiklikler olmuştur. Piyano ve gramafon satışlarının artmasının, yaprak nota yayımcılığının gelişmesinin Batı müziği pratikleri olarak birer gösterge olduğu söylenebilir. Donizetti Paşa Muzika-i Humayun'un kurulması, hocalar getirilmesi konusuyla da bizzat ilgilenmiştir (Mutlu, 2015, s. 5).

Muzikai Humayun II. Abdülhamitten sonra tahta geçen Sultan Abdülmecit döneminde de çalışmalarına devam etmiştir. Sultan Abdülmecid'in Batı müziğine olan büyük ilgisi küçük yaştan itibaren Donizetti'yle birlikte olması sebebiyledir. Bu ilgiden dolayı Sultan Abdülmecid, Batılı yeniliklere devam etmiş ilk saray tiyatrosunu inşa ettirmiştir. Nota basımıyla ilgili çalışmalar da yine bu dönemde yapılmıştır (Kutlay, t.y. ⁴).

Donizetti'nin vefatından sonra Muzika-i Humayun'un başına Callisto Guatelli getirilmiştir. Guatelli de Donizetti gibi padişah için marşlar bestelemiştir. Önemli eserleri Bayram Marşı ve Osmaniye Marşı'dır (Kutlay, t.y. ⁵).

1917 yılında kurulan Darülelhan, Osmanlı Maarif Nezareti bünyesinde açılmış olan ilk resmi müzik okuludur. I. Dünya Savaşı ortamında kurulmasına rağmen eğitime başlamış Türk müzik eğitiminde önemli bir rol üstlenmiştir (Özden, 2018, s. 97).

Darülelhan'ın kuruluşu yeni bir yönetmeliğe bağlanır. Bu yönetmelikte Darülelhan konservatuvara dönüştürülür ve İstanbul valisi Haydar Bey bu duruma öncülük eder (Say, t.y., s.146, akt.Bilget, 2009, s. 3).

Okulun müdürü Musa Süreyya Bey'in 1924 yılında yaptığı açılış konuşmasında; *“yeni bir kuvvetle başlayan sanat hareketlerinde musikîye de bir çalışma hissesi düştüğüne, kurtuluş ve ideal uğrunda cihanın bütün güçlüklerini yenen millî azim ve inanın bu alanda da tam başarı gücünü göstereceğine ve yeni kurulan Darülelhan'ın,*

⁴ Osmanlı Modernleşmesinin Müzik Boyutu

⁵ Osmanlı Modernleşmesinin Müzik Boyutu

yurdun musikî hayatını makul ve esasî gelişme kabiliyeti olan akımlara götürecektir bir merkez olacağını” söyler ve kurumun amaçlarını belirtir:

1 - Musikîmizin, değerli eserlerini saklayıp koruyarak devamını sağlamak,

2 - Son çağın musikîdeki gelişmelerini yurdumuzda yaymak ve yayınlamak,

3 - Millî Musikîmizi layık olduğu olgunluk derecelerine yükseltmek,

4 - Darülelhan’da yapılacak ilmi toplantılarla, eski musikî eserlerimizin tespiti,

5 - Opera, operetler ve diğer şanla ilgili Batı musikîsi eserlerinin dilimize aktarılması ve uygulanması.”(Tongur,1969, s.12, akt. Bilget, 2009, s. 3)

“Nağmeler Evi” anlamına gelen Darülelhan uyguladığı yöntem, program ve notasyon çalışmalarla günümüz konservatuvarlarına örnek olmuştur.

1926 yılında Millî Eğitim Bakanı vekili Necati Bey Darülelhan’da alaturka müziğin kapatıldığını İstanbul Belediyesi’ne bildirmiş ve Sanay-i Nefise Encümeni’nin kararıyla İstanbul Konservatuvarı oluşturulmuştur. Konservatuvarda çok sesli müzik eğitimi verilmeye başlanmıştır. Okulun müdürü Yusuf Ziya Demircioğlu, Halk Müziği derleme çalışmalarına öncülük etmiş, ayrıca geleneksel Türk Müziği eserlerimizi saptamak, derlemek ve sınıflandırmak üzere konservatuvar bünyesinde “Türk Müziği Tesbit ve Tasnif Heyeti” kurulmuştur (Say, t.y., 146- 147, akt. Bilget, 2009, s. 4).

Cumhuriyet döneminde millîyetçilik hareketleriyle birlikte sanatta millî olana yönelme düşüncesi ön plandadır. Müzikte de yapılan çalışmalarda millî olan Anadolu Halk ezgileri, müzik tekniği olarak Batı’nın zengin armonik içeriğine dayandırılmıştır (Deniz, 2016, s.1178- 1179). Bu görüşün çıkış noktası; Ziya Gökalp’in Türkçülüğün Esasları kitabındaki iki savıdır: Biri Türk sanat musikîsinin ‘‘Doğu musikîsi’’ olduğu, diğeri ise halk ezgilerinin derlenip çok sesli yapılması gerektiği ve Türk musikîsinde gelinebilecek son noktanın ise Türk Operası olacağı inancıdır (Oransay, t.y., s. 1519).

Cumhuriyet henüz altıncı ayındayken Atatürk’ün ulusal musikî görüşleri devlet politikası hâline gelmiş ve devletin inkılâplarından biri sayılmıştır.

Cumhuriyet yıllarında tek seslilikten çok sesliliğe, gelenekselden moderne geçişte eğitim kurumları önemli roller üstlenmiştir. Öğretilen marşlar millî duyguları pekiştirmek için müziğe yüklenen anlamı geliştirmesi bakımından önemlidir (Üstel, t.y.,s.43).

Musikî Muallim Mektebi Türkiye’de ilk müzik öğretmeni yetiştiren kurumdur ve 1924’te açılmıştır. Orta dereceli bir eğitim kurumu olarak başlayan Musikî muallim mektebi zamanla sanatçı yetiştirme görevini de üstlenmiş 1934 yılında yayımlanan kanunla Ankara Devlet Konservatuarı bünyesine dahil edilmiştir (Tangülü- Becerikli, 2020 ,s.465).

1932 yılından başlayarak bütün halkevlerinde çok sesli müzik eğitimini özendirecek çalışmalar yapılmıştır (Oransay, t.y., s.1520). 1938 yılında Müzik öğretmenliği bölümü Gazi Eğitim Enstitüsüne (Gazi Terbiye Enstitüsü) bağlanarak konservatuvardan ayrılmıştır (Çini Şimşek, 2018, s. 249). 1940’lardan sonra da pek çok popüler müzik türü birbirini izlemiştir: kanto, caz, tango, rock, aranjman... bunlardan sonra ise Anadolu Pop-Rock, müzik tarihimize eklenmiştir.

2.2. Müzikte Millîleşme Çalışmaları

Türk müziğinde modernleşme Osmanlı İmparatorluğu’nun son yıllarında başlamıştır. 19. yüzyılın ilk başlarında tek sesli ilerleyen Türk Müziği, aynı yüzyılın ortalarına doğru çok sesli müziğe evrilmeye başlamıştır. II. Mahmut’un 1826’da Mehterhane’yi kapatıp yerine Muzika-i Humayun’un kurulması çok sesli müziğe atılmış en önemli adım olarak görülebilir (Deniz, 2016, s. 1174).

Modernleşmenin oturmaya başladığı, müzik etkinliklerinde de kendini gösterir: 1847’de Liszt, verdiği konserdeki dinleme adabından çok etkilendiğini mektuplarında aktarır. Richard Sennett’in “saygın sessizlik” diye tanımladığı Avrupa’ya özgü dinleme şekli Osmanlı’da yerleşmiştir (Sennett, 2013: 269, akt. Turan, 2019, s. 206).

Gerek Spitzo (Sultan Abdülmecid’in doktoru), gerekse Sir Adolphus Slade’in tanıklıkları Cuma selamlığı gibi geleneksel merasimlerde Muzika-i Humayun’un yerini aldığını göstermektedir (Turan, 2019, s. 205).

Osmanlı İmparatorluğun'un modernleşme sürecini Batıcılık olarak alabiliriz. Ancak Cumhuriyet Dönemi modernleşmesi saf bir ‘Batılılaşma’ olmamakla birlikte bu politikalara ‘millî’ sıfatı eklenerek devam etmiştir (Akkol, 2018, s. 7).

“Millî Türk müziği fikrinin Osmanlı’nın son dönemindeki yansımasını 10 Ağustos 1332 tarihli (23 Ağustos 1916) Muallim Dergisi’ndeki Maarif Şuûnu başlığı altındaki yazıdan öğreniyoruz. Bu yazıda, müziğin de bir fen olduğundan, eğitimdeki etkisinden ve insan üzerindeki tesirlerinden bahsedildikten sonra bu konuda çalışmalar yapmak için bir heyetin kurulduğu söylenmektedir. Eski Washington Sefiri Yusuf Ziya Paşa başkanlığında kurulan heyetin azaları da şu şekilde verilmiştir; “Memleketimizin musikî üstadlarından İsmail Hakkı, Kâzım, Zeki, Zâtî Beylerle, Ali Rıfat, Zekâizâde Ahmet, Abdulkadir, Andon, Leon ve Gomidas Efendiler bu komisyonun azalarıdır.” (Muallim, 1916; 58, akt. Deniz, 2016, s.1175). Bu heyetin görevi ise aynı yazıda şu şekilde verilmiştir; “Mekâtibde mûsikînin hüsn-ü tâlimi ve âsâr-ı eslâfın ihyâ ve muhafazası ve Anadolu millî terennümâtına göre millî bir mûsikî tanzimi ve mûsikîde mütehassıs muallimler yetiştirilmesi” (Muallim, 1916; 58, akt. Deniz, 2016, s.1175).

Muallim dergisinde yer alan bu makaleye göre Osmanlı Devleti’nde ilk kez “millî” bir Türk müziğinden bahsedilebilir. Oluşturulan heyet(musikî encümeni)in görevleri arasında eski eserlerin bulunması ve korunması, Anadolu’nun millî söyleyişine göre bir millî müziğin düzenlenmesi ve müzikte yetkin öğretmenler yetiştirilmesi olarak belirtilmiştir.

Osmanlı’nın son döneminde yapılan çalışmalar Cumhuriyet’in ilanıyla birlikte müzik alanındaki yeniliklere de zemin hazırlamıştır (Deniz, 2016, s. 1175). Modernleşme sürecinde halk müziği bağlamında çağdaş bir Türk müziği meydana getirme süreci, öğrencilerin yurtdışına gönderilmesi, müzikte yapılan reformlar, derleme çalışmaları gibi süreçlerle desteklenmiştir. Cumhuriyet Dönemi’nin müzik politikalarında Türk halk müziği ekseninde Batılı anlayışla yeni besteler üreterek ulusal müziği halka benimsetme çabaları olmuştur (Doğruöz, 2018, s. 72 – 73).

Cumhuriyet dönemi millî müzik anlayışının benimsenmesinde Ziya Gökalp'in müzik hakkındaki düşünceleri etkili olmuştur. Gökalp “Türkçülüğün Esasları” kitabında “Millî Musikî” bölümünde Garp musikîsi (Batı müziği) ve Şark musikîsi(Doğu müziği)nin gelişimini anlatır. Her iki müziğin de Yunan müziğine dayandığını ifade eder. Batı müziğinin Yunan müziğindeki eksikleri kapatarak operayla tekamüle ulaştığını; fakat Doğu müziğinin tamamıyla eski hâliyle kaldığını söyler. Osmanlı müziğinin armoniden mahrum bulunduğunu belirterek özellikle Farabi tarafından Arapçaya nakledilen müziği “hasta ve gayr-i millî” olarak nitelendirir. Diğer taraftan Osmanlı bünyesinde bulunan milletlerin Ortodoks, Ermeni, Süryani kiliselerinin ve Yahudi ibadet hanesinin müziği Bizans’tan aldıklarını; bunun sonucunda da bizde üç farklı musikînin oluştuğunu söyler: Şark musikî, Garp musikîsi, Halk musikîsi. (Gökalp, 2019, s. 141-143)

Buna göre millî müziğimizin nasıl oluşması gerektiğini şöyle ifade eder:

“Şark musikîsinin hem hasta hem de gayr-ı millî olduğunu gördük. Halk musikîsi harsımızın (kültürümüzün), Garp musikîsi de yeni medeniyetimizin musikîleri olduğu için her ikisi de bize yabancı değildir. O hâlde, millî musikîsimiz, memleketimizdeki halk musikîsi ile Garp musikîsinin imtizacından (kaynaşmasından) doğacaktır. Halk musikîmiz bize birçok melodiler vermiştir. Bunları toplar ve Garp musikîsi usulünce “armonize” edersek hem millî hem de Avrupai bir musikîye malik oluruz.”
(Gökalp, 2019, 143)

Gökalp, Türklüğü Osmanlı’dan gelen kültürel geleneğinin Batılılaşma için bir imkân olduğunu görüyordu. Sadece Şark’ın kirinden ayrılması gerektiğini düşünüyordu. Gökalp Türkiye’de müziği kategorize ederken Batı müziğinin ülkeye girişinin önemli bir gelişme olduğunu düşünmekteydi (Ayas,2015, s.22).

Cumhuriyet döneminde Osmanlı İmparatorluğundan kalan müziğin Türk’e ait olmadığı görüşü vardır. Bu konuyla ilgili birçok görüş bulunsa da müzik politikalarında en önemlisi yine Ziya Gökalp’e ait olanıdır. Gökalp’e göre; millî müziğimiz Anadolu’da bulunan halk müziğidir (Deniz, 2016, s. 1175):

“Avrupa musikîsi girmeden evvel memleketimizde iki musikî vardı: Bunlardan biri Farabi tarafından Bizans’tan alınan Şark musikîsi, diğeri eski Türk musikîsinin devamı olan (halk melodileri)nden ibarettir. Şark

musikîsi de, Garp musikîsi gibi eski Yunan musikîsinden doğmuştu. Eski Yunanlılar, halk melodilerinde bulunan tam ve yarım sesleri kâfi görmeyerek, bunlara dördte bir, sekizde bir, on altıda bir sesleri ilave etmişler ve bu sonkilere (çeyrek sesler) namını vermişlerdi. Çeyrek sesler tabii değildi; suniydi. Bundan dolayıdır ki hiçbir milletin halk melodilerinde çeyrek seslere tesadüf edilmez” (Gökalp, 2019, s. 141).

Ziya Gökalp, Osmanlı müziğindeki çeyrek seslerin eski Yunan müziğine dayandığını ve doğal sesler olmadığını açıklayarak hiçbir milletin halk melodisinde olamayacağı gibi Türk halk müziğinde de bulunamayacağını söyler. İşte bu sebeple Anadolu halk müziğini “millî müzik” olarak kabul eder.

Türkiye Cumhuriyeti’nde 1930’lu yıllar tek partinin kurumsallaşma çalışmalarının görüldüğü yıllardır. Bu çabaların müzik politikalarındaki düzenleyici etkilerinin yoğunlaşmaya başladığı bir dönem olmuştur (Üstel, 1993, s. 294).

Türkiye’de Cumhuriyet Dönemi müzik politikalarının ilk yıllarının önemli bölümü Gökalp’in görüşlerine dayanmaktadır. Gökalp’in görüşlerinin benimsenmesi onu dar alanda sosyolojik temele oturtmuştur. Gökalp’in bu paradigması Türk müziğinin tarihsel serüveniyle ilgili çalışmaların temelini oluşturur (Ayas,2015, s.23).

Kültür devriminde en önemli uygulamaların başında müzik inkılâbı vardır. Bu inkılâbın önemli özelliği ise hars ve medeniyetin çatışmasının merkezinde olmasıdır (Üstel, 1993, s.294):

“20’li ve 30’lu yılların inkılâplar serisinde önemli yer tutan başlıklardan biri de musikî inkılâbıdır şüphesiz. Müziğin gerek kentlerdeki gerekse kırsaldaki tüm sınıflar için Osmanlı kültür hayatının temel eğlence ve kültür biçimi olduğu kabul edilirse, diğer inkılâplara (dil, kıyafet, eğitim, takvim vs.) göre pek az tartışılan bu alanın, özellikle de kentli orta ve alt sınıflar için oldukça gerilimli bir dönüşüme işaret ettiği de düşünülebilir. Peki, nedir dönüşen? Müzik bir soyutlamadır, bu soyutlamanın nesnesi insanın duygu dünyası. Musikî inkılâbı da bireylerin duygu dünyalarını ve dünyayı algı biçimlerini değiştirmesi anlamına geldiğinden, kökten ve sancılı bir değişimdir söz konusu olan” (Küçükarslan, 2012).

Halk müziğindeki yeniliklerde 18. yüzyıl tarihselciliğinin etkisi vardır. Türkçülüğün artmasıyla bu düşünce aydınları halk müziğine yönlendirmiştir (Doğruöz, 2018, s.73).

Millî musikî düşüncesi Cumhuriyet dönemi yılları politikalarının en önemli olanlarından biridir. “Millî musikî”nin halk müziğinin Batı teknikleriyle çok sesli olmasının yanında, Osmanlı mirasının karşısına alternatif olarak getirildiği görülmektedir (Özmenteş- Şenel, 2019, s.72).

Cumhuriyet dönemi, müzik politikalarının, bazı yıllarda sık bazı yıllarda seyrek bir şekilde yapılmış olan çalışmalarının günümüz koşullarında bilimsel temellere oturtulma konusunda önemli bir aşamaya geldiği gözlemlenmektedir. “Millî müzik eğitimi” Türkiye’de tam olarak “Musikî Muallim Mektebi” ile var olmuştur (Akkol, 2008, s. 97). Plakların, radyoların yaygınlaşması ve okullarda çok sesli müziğin okutulmasıyla birlikte Batı müziği toplumun her alanında varlık göstermeye başlamıştır.

1920’li ve 1930’lu yıllar alaturka müzikteki çatışmanın ‘millîlik’ çerçevesinde çözüme kavuşturulduğu yıllardır (Üstel, 1993, s.294).

Atatürk’ün 1 Kasım 1934’de Meclisin IV. dönem açılış konuşması şu şekildedir: *“Arkadaşlar... Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, musikîde değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Bugün acuna(dünyaya) dinletmeye yeltenilen musikî bizim değildir. Onun için o, yüz ağartacak değerde olmaktan çok uzaktır. Bunu açıkça bilmeliyiz. Ulusal, ince duyguları, düşünceleri anlatan yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları bir gün önce, genel son musikî kurallarına göre işlemek gerektir. Ancak bu güzeyde(sayede) Türk ulusal musikîsi yükselebilir. Evrensel musikîde yerini alabilir. Kültür İşleri Bakanlığının buna değerince önem vermesini, kamunun da, bunda ona yardımcı olmasını dilerim”* (Oransay, 1985: 26, akt. Mutlu, 2015, s. 7)

Atatürk’ün bu konuşmasıyla birlikte, yeni müziğe halkın daha hızlı alışmasını sağlamak amacıyla geleneksel sanat müziği belli bir süre radyolardan kaldırılmış; derleme çalışmalarına hızlı bir şekilde başlanmıştır. (Mutlu, 2015, s.7).

Halk müzik alanında yapılan faaliyetlere bakıldığında bunların modernleşme hareketleri bağlamında, Batı müzik teorisi üzerinden yapılmaya çalışıldığı görülecektir (Özmenteş- Şenel, 2019, s. 66).

Cumhuriyet döneminde müzik alanında yapılan yeniliklerde Batı'nın armoni tekniğinden, halk müziğinin ise müzik ve melodisinden esinlenilmiştir. Bu bağlamda yurt dışına öğrenciler gönderilmiştir. Türk müzik tarihinde Türk beşleri olarak anılan müzisyenler öğrenimlerini yurtdışında başarıyla tamamlamış ülkemize dönmüşlerdir. Türk Beşleri'nin yazmış olduğu eserler, aldıkları görevler, yetiştirdikleri öğrenciler Türk müziğine önemli katkılar sağlamıştır. Bestelerinde Türk halk müziğini melodi, ritim olarak işlemiş, Türk Sanat müziğinin makamsal yapısını kullanmış ve yeni bir armoni anlayışı oluşturmuşlardır (Deniz, 2016, s.1178-1179).

1920'lerin sonu ve 1930'lu yıllarda radyolarda genellikle kayıt yayınlar kullanılmıştır; özellikle Amerika'dan ithal edilen ve çoğunlukla caz kayıtları olan plaklar en ucuz müzik kaynakları olarak radyolar tarafından tercih edilmiştir. 1940'lı yıllarda caz müziğe olan talebin artması ile İstanbul ve Ankara'da caz ve dans orkestraları kurulmuştur (Kolluoğlu,t.y.⁶, s.9).

Sadettin Kaynak 1940-50 yılları arasında seksen beş Arap filminin müziğini düzenlemiş ve filmlerin bazılarında Abdülvehhab'ın şarkılarını uyarlayarak ya da benzer şarkılar yazarak benzer türde şarkıların yaygınlaşmasına büyük katkısı olmuştur (Oransay, t.y., s.1507).

Aslında çok seslilik bir yöntemdir. Kapitalizm tarihsel ilerlemenin son aşaması olmadığı gibi çok sesliliğin de idealize edilmesi doğru olmayacaktır. Cumhuriyet Dönemi ilk yıllarında tek seslilik-çok seslilik tartışılmıştır.

⁶ Türk Müzik Devrimi'nden Popüler kültür Müziği'ne Çok Seslilik Gündüşleri:Türk Müzik İnkılabında 'Garbiyatçı' Endiseler ve 'Fantaziler'

3. POPÜLER MÜZİK

Müzik bulunduğu toplumun geçmişine, kültürlerine, inanışlarına dair izler taşıyan bir olgudur. İlkel toplumlardan günümüze kadar müzik insanın hayatında var olmuştur.

Müzik her kültürde farklı anlama gelebilir. Bu yüzden tanımı da değişebilir. Batı medeniyetleri açısından baktığımızda müziğin tanımı ritim, armoni şeklinde açıklanmaktadır (Sakar,2009,s.387).

Örneğin; Japonya’da tını tanımı, hayvanların sesleriyle örtüşürken, Brezilya’da Suya yerlilerinde ise müzik kavramı sözle anlatımı kapsar (Keammer 1993:59, akt.Erol 2005:76).

Popüler kelimesi “halka ait” anlamına gelmektedir. Ayrıca siyasal terimdir.16. yüzyıl bu kelime, siyasal sistem anlamındaydı ve değersiz anlamı da bulunmaktaydı. Sonradan hâkim olan ise “çok beğenilen” anlamıydı (Erol,2000, s.27).

“Kültür; Sözlük anlamı ve toplum bilimi anlamında ;”*tarihsel ve toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan her türlü değerlerle bunları kullanmada, sonraki kuşaklara iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların tümü*”(Dervirgöl,2021) olarak tanımlanmaktadır.

Sosyoloji disiplini açısından bakıldığında insanların yaşam tarzına kültür denir (Özden,2010,s.8).

Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı’na göre ise

“ *Kültür, bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan, geçmişten beri değişerek devam eden, kendine özgü, sanatı, inançları, örf ve adetleri, anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünüş tarzıdır. Topluma bir kimlik kazandıran, dayanışma ve birlik duygusu verdiği toplumda düzeni de sağlayan maddi ve manevi değerlerin bütünüdür..*” (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2022)

“Cultura” sözcüğü Latince kökenlidir. Korumak, bakmak gibi anlamları vardır. ”Culture” sözcüğünün ilk kez Voltaire tarafından insan zekasının gelişim, oluşum anlamında kullanıldığını ileri sürmektedir. Bu sözcük Almancaya da buradan geçmiştir.

Alman Dili sözlüğünde “Kultur” olarak yer almıştır. İngilizceye ise ‘‘culture’’ olarak geçen kelime “yetiştirmek, üretme” anlamlarına gelmektedir (Bakcan,2019,s.4).

Kültür genel olarak değışkenliğı olan yapıdır ve toplumun geçmişte yaşadıklarını gösteren bir olgudur. İnsanlar tarafından sonradan kazanılır, genetik özellik değildir ve yaşamın bir alanıyla sınırlandırılmaz. Aynı zamanda insanın kendini ifade etme şeklidir. Geçmişteki bağların geleceğı aktarılmasıdır ve toplumdan topluma değışkenlik gösterebilir (Bakcan,2019,s.8).

Ayhan Erol Popüler Müziğı Anlamak Kültürel Kimlik Bağlamında Popüler Müzikte Anlam (Erol, 2005, s.81) adlı kitabında Popüler Müziğı tanımlarken Richard Middleton’ a şu şekilde atıfta bulunmuştur:

- 1) Normatif: Popüler müzik bayağı (inferior) bir türdür.
- 2) Olumsuz: Popüler müzik başka bir şey (genellikle folk ya da sanat müziğı) olmayan müziktir.
- 3) Toplum bilimsel: Popüler müzik belli bir toplumsal grup (onlar için ya da onlar tarafından üretilen) ile ilişkilidir.
- 4) Teknolojik - Ekonomik: Popüler müzik kitle medyası tarafından (ve/veya bir kitle pazarında) yayılır.

Gramafon’ un icadından sonra müzik ve üretici biraz daha farklı kaygılar içine girdiğı için müzik de kendi içinde yön değıştirmeye başlamıştır. Müzik, sanayileşmenin de etkisiyle hızlı üretim ve tüketime girerek zamanla bir endüstri alanı olmuştur. Kitle iletişim araçlarından olan radyonun da etkisiyle popüler kültür ve popüler müzik diye iki ayrı olgu meydana gelmiştir ve bunun sonucunda da popüler müzik ortaya çıkmaya başlamıştır. Popüler müzik, diğeri popüler kültür ürünleri gibi belirli dönemdeki insanların beğenilerine, ideolojilerine ulaşabileceğimiz bir yapıdır ve bu yüzden günlük hayata dair birçok bilgi taşır.

Popüler kültürün, pazarlama ve dağıtıma dayalı olduğı söylenebilir (Erol,2005,s.43). Popüler kültür geniş kitlelerin benimsediğı kültür olarak ve gündelik yaşamın kültürü olarak da bilinmektedir.

3.1. Osmanlı’da Opera (Cumhuriyet Dönemi Opereti)

Tarihte Osmanlı devletinde ilk sergilenen opera 1842 yılında Donizetti’nin “Belisario” eseridir. 1859 yılında Sultan Abdülmecid şimdiki İnönü Stadyumu’nun olduğu yerde Saray Tiyatrosu inşa ettirmiştir. Ancak beş yıl sonra yanmıştır. 1889 yılında ikinci bir tiyatro yapılmıştır (Kulluk Yerdelen, 2023, s.70).

İlk Türkçe opera 1840’ta oynanmıştır. İlk Türk Operası ise Mustafa Fazıl Efendi’nin bestelediği Fuzuli’nin hikâyesi olan “Leyla ile Mecnun” operası 1869’da sahnelenmiştir.(Akdeniz, 2017,s.64-65) Arifin Hilesi opereti 1874 yılında ilk defa sahne almıştır. İlk operet bestesi olması yönünden önemlidir (Eskitaş,2018, s.87).

Tanzimat dönemiyle birlikte tanınmaya başlayan klasik müziğin popüler formu operet, özellikle Cumhuriyet’in ilanıyla birlikte gelişim göstermiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında sahnelenen “Ayşe Opereti” (1921-1935) ilk örneklerinden biridir (Gülmez, 2021, s. 111). Ayşe Opereti, Muhlis Sabahattin Ezgi’nin en önemli eserlerinden biridir ve “Operet Kralı” lakabıyla anılmasını sağlamıştır (Gülmez, 2021, s. 55). Muhlis Sabahattin Ezgi’nin operetleri çağın ötesine geçmiş eserlerdir ve sevilen örnekler arasında olmuştur (Erol, 2015, s. 213). Ayşe Opereti’nin diğer bir önemi ise radyo tiyatrosu için Yusuf Sururi tarafından radyoya uyarlanmış olmasıdır (Erol, 2015, s. 218). Diğer önemli operet ise Cemal Reşit Rey’in “Lüküs Hayat” adlı eseridir ve 1933 yılında sahnelenmiştir. Üç perdeden oluşan bu operetin librettolarını Ekrem Reşit Rey yazmıştır (Hilal, t.y., s.15).

Atatürk, opera sanatına büyük bir önem vermiştir. Ankara’da henüz bir konservatuvar yokken opera çalışmaları yapılmaya başlanmıştır. Bu yüzden Ahmet Adnan Saygun’un “Özsoy” operası ayrı bir öneme sahiptir (Kılınç, 2018, s.27).

1931 yılına kadar az da olsa operet toplulukları bulunmaktaydı. Ancak ilk Türk kadın operet sanatçılarınin olması açısından Vedat Orfi’nin “Balo Kaçakları” opereti önemlidir (Kutluk, 1989, akt. Karaağaç Tan,2021, s. 13).

1934 yılında Türk bestecileri tarafından üç opera bestelenir. Atatürk bu beste çalışmalarıyla özel olarak ilgilenmiş ve üzerinde değişiklikler yapmıştır. Operalardan “Taşbebek” ve “Özsoy”, Ahmet Adnan Saygun tarafından; “Bay Önder” ise Necil Kazım Akses tarafından bestelenmiştir. “Bay Önder” ve “Taşbebek” Atatürk’ün Ankara’ya gelişi

için, “Özsoy” operası ise İran Şahı’nın gelişi şerefine sahnelenmiştir (Ertekin, 2007, s. 61-62).

Ankara Devlet Konservatuvarının opera ve şan bölümünün başına Karl Ebert’in getirilmesiyle opera yaratma çabaları Ankara’da farklı bir boyut kazanırken İstanbul da bu alanda boş durmamış ve operetler, hafif sahne yapıtları üretmiştir (Ertekin, 2007, s. 68).

3.2. Kanto

Kanto kelimesi “şarkı söylemek” anlamına gelir ve “cantare” den türemiştir. (Şen, 2013: 25, akt. Ünal, 2017, s. 259) İstanbul’a 1870 tarihinde gelen gezgin bir İtalyan tiyatro topluluğundan öğrenilmiş ve diğer şarkı türlerinden ayırmak için dans ederek şarkı söylemek amacıyla yazılan şarkılara kanto denilmiştir. Kanto, Türk tiyatrolarında dans ederek söylenen bir şarkı değil aynı zamanda bir tiyatro formudur (Beşiroğlu,2022).

Tarihi açıdan bakıldığında kanto iki bölümde incelenir:

- 1)Erken Dönemde Kanto
- 2) Cumhuriyet sonrası Dönemde Kanto

3.3.1. Erken dönemde kanto

Sultan Abdülmecid zamanında Tanzimat Fermanı’nın ilanıyla birlikte bir dizi Batılılaşma rüzgarı olmuştur. Tiyatro da bu değişim rüzgarından etkilenmiştir. 1850’lerden sonra Ermeni, Rum sanatçıların opera ve tiyatro topluluklarının ortaya çıkmasına ön ayak olduğu söylenebilir (Ünal,2017,s. 258). İlk Osmanlı tiyatro topluluğu 1870 yılında Güllü Agop tarafından oluşturulmuştur. Kendisine Türkçe oyun oynama imtiyazının verilmesi ve onun dışındaki tiyatrolara Türkçe yazılmış oyun yasağı getirilmesi üzerine tiyatrocular yok olmak yerine yeni arayışlara girmişlerdir. Güllü Agop’un oyunu tek elden yönetimi eline alması sonrasında topluluklar yeni çıkış yolları aramış ve yeni türler meydana gelmiştir. Bu türlerden önemli bir tanesi de geleneksel Türk tiyatrosu olan “orta oyunu”nun sahneye taşınmasıyla oluşan “tuluat tiyatrosu”dur (Beşiroğlu, 2022, s.235).

Tuluat tiyatroları İtalyan tiyatrolarında olduğu gibi kontrbas, keman, klarnet gibi enstrümanları ekleyerek küçük orkestralar meydana getirmişler ve oyunların başlamasından önce seyirci toplamak için bu orkestralar konserler vermiştir (Beşiroğlu, 2006, s.15). Kanto, tuluat tiyatrolarının gösterilerinden önce kadın sanatçıların söylediği şarkı ve danslardır (Özinal Öztekin, 2020, s.5). Bu kadın sanatçıların hiçbiri Müslüman değildir. Çünkü bilindiği üzere o dönemde Müslüman kadınların sahneye çıkması hele ki şarkı söylemesi kabul edilemez bir davranıştır.

Osmanlı- Türk müziğinin ilk popüler türü kantodur ve toplumda kadın kimliğinin saray çevresi dışında, popülerleşmesini sağlayan ilk müzik türüdür. Yeni kadın kültürünü popüler olarak göstermesi açısından da önemlidir (Beşiroğlu-Özbilen, t.y. ,s.236).

1880'lerden 1920'lere kadar olan dönem erken dönem kanto olarak adlandırılır. Bu dönem içerisinde kantolar Galata ve Direklerarası'nda gayrimüslim kadınlar tarafından yapılmaktaydı (Ünal, 2017, s.260). Kantonun yaratıcısı Peruz, önemli kantoculardan Virgin, Amelya, Kamelya Direklerarası ve Galata tiyatrolarında bu türe altın çağını yaşatmışlardır (Duygulu- Ünlü, t.y.).

Aranık Hanım'ın kantocu olarak sahneye ilk çıkan kişi olduğu belirtilmektedir (Hiçyılmaz, 1999: akt. Ünal, 2017, s. 260). "*Kanto Batılılaşma ile gelen hayat hakkında bir yorum'dur*" (Belge, 2015, s.23).

Piyasacı sanatçıların birçoğu belirttiğimiz gibi gayrimüslimdir. Bu yüzden ses kaydı için düşünceleri olumluydu ve bu sayede birçok ses kaydı yapılmıştır (Ünal, 2017, s.262). Fakat, Müslüman kesim bu kayıtlara uzak durduğu için kadın sesi bulmakta zorlanılmıştır.

1870 -1900 yıllarındaki müzisyenlerden bazıları:

- 'Amelya Hanım / Amelya Özcan (..?.. – 1966)
- Büyük Amelya (kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor)
- Cabbar Karyağdıoğlu (1861-1944)
- Devlet Efendi / Cosmi Devlet (kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor)
- Dikran Çuhacıyan (1837 – 1898)- Gerçek adı Tigran Gevorki Chukhajian
- Eleni (kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor)
- Faik Bey / Francisco dellaSudda (1859 – 1940)
- Miralay Saffet Atabinen (1858 – 1939)

- Küçük Amelya (kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor)
- Küçük Virjin / Virjin Ozan / Hayganuş Hanım (1870 – 1964)
- Macar Tevfik / Alessandro Voltan (1846 – 1941) (Çalışan, 2021, s. 2).

1900’lü yıllarda kaydı yayınlanmış olan bazı sanatçılar:

- Abraham Caracach Efendi/ Karakaş Efendi (kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor)
- Deniz Kızı Eftalya/ Eftalya Işılay/ Anastasia Georgiadou (1891-1939)
- Eugénie Hanım (Kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor.)
- Gülfidan Hanım (Kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor.)
- Gülistan Hanım (Kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor.)
- Hafız Âşir Efendi (Kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor.)
- Hâfız Sâmî ey/ SâmîÜnokur (1874-1943)
- Hâfız Yaşar Okur (1885-1966)
- Haim Efendi (1853-1937)
- Hanende İbrahim Uygun Efendi (Kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor.)
- JacobAlgava (Kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor)- Kanto yorumcusu.
- Kamelya Hanım/ Beyoğlu Gülü Kamelya (Kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor.)
- Kemani Agopos Efendi/ Agopos Alyanakyan (1875-1964)
- Kemani İhsan Efendi (Kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor.)
- Lavtacı Civan Efendi/ Zivannis Kiryazis(..?-1910)
- Minyon Virjin (Kesin doğum ve ölüm tarihleri bilinmiyor.)
- Nasip Hanım (..?-1952) (Çalışan, 2021, s. 4)

3.3.2. Cumhuriyet dönemi kanto

Teknolojinin gelişimi ile birlikte 20. yüzyılda ses kayıtları yapılmaya başlamıştır. Gramofonların yaygınlaşması ve insanların gramofonları evlere alması ayrıca 1927 yılında radyo yayınlarının başlaması sonucu insanlar gösteri merkezlerindeki eğlenceleri evlerine taşımıştır. İnsanların daha çok evlerine kapanıp dış eğlence mekânlarını bırakmaya

başlaması sonucu Direklerarası ve geleneksel temaşa sanatının sonunu hazırlamıştır (Özinal Öztekin, 2020, s.12).

1935’li yıllardan sonra kanto özelliklerinden uzak yeni bir tür kanto gündeme gelmiştir ve taş plak için önemli bir malzeme olmuştur. Dönemin ünlü bestekârları kadın-erkek çekişmesi ve moda akım odaklı konularda sipariş üzerine beste yapmaktadır (Ünal, 2017, s.263).

Kantoların içeriğinde de alışılmadık ifadeler görülür. Şarkı sözlerinde o dönemlerde kadınların yapamadıklarını ancak yapmaya başladıklarını anlatan “başkaldırı ve kendilerini kanıtlama”yı anlatan sözlere daha çok yer verilmiştir. Afet-i Devran lakabıyla ünlenen kantocu Peruz gibi, kantoda yıldızlar, çoğunlukla takma isimleriyle tanınmışlardır (Beşiroğlu, Özbilen, t.y., s.239).

Çoğunlukla kadınları ve kadınların duygu, düşünce, meslek vb. ile ilgili konuları ele alan kantonun dikkate değer bir örneği Cumhuriyet dönemiyle birlikte yaygınlaşan sekreterlik mesleği ve daktilo konusunda yazılmış olan ve sekreter kadınları konu alan dönemin popüler kantosundan bir bölümünü fikir vermesi açısından ekleyebiliriz:

“Daktilo daktilo küçücük daktilo / Telefon başındayım alo... Gönüller yakarsın, peşine takarsın, keklik gibi sekerek kaçarsın...” (Kadıköy’ün Sesleri Çalışma Grubu, 2022)

Kurtuluş Savaşı sırasında eğlence hayatı duraklarsa da Cumhuriyet Dönemi sonrası insanların özgürleşmeleri sayesinde kanto daha yapılabilir bir hâl almıştır. Her ne kadar Atatürk İnkıplarıyla kadınlara birçok özgürlük kazandılsa da geçmişten gelen alışkanlıklar yüzünden kanto içerisinde yer almaları zor olmuştur. Kanto, Cumhuriyet öncesi dönemde olduğu gibi sonrasında da İstanbul’dan çok fazla etkilenmiştir. Galata ve Direklerarası kantosu zamanla gözden düşmüş, daha çok Moda, Kadıköy gibi yerlerde boy göstermeye başlamıştır.

1970’lerden sonra kanto yapmaya başlayan Oya Alasya, Aysu Işık, Meral Küçükeroğlu, Nurhan Damcıoğlu gibi kantocular öne çıkmış ve yakın zamanda Seyfi Dursunoğlu da televizyon şovlarında kantoya yer vermiştir (Özinal Öztekin, 2020, s. 13).

3.3. Tango

Tango kelimesinin tan-go seslerinden veya Latince kelime anlamı “ dokunmak” olan “tangere” fiilinden geldiği düşünülmektedir (Yener, 2020, s.365).

1880 yılında müzikal gelişmeler tango ve ritmin yaratılmasını sağlamıştır. Çoğunlukla habaneralara tango denilmektedir (Hess, 2007, s. 67).

1880-1910 yılları arası tangonun çıktığı ve kabul edildiği yıllar olarak bilinmektedir. Tango müziğinin ilk enstrümanları harp, keman ve flüt olmuş; harp daha sonraları yerini gitara bırakmıştır. Bu türü ilk icra edenler eğitilmiş insanlar olmadığı ve doğaçlama yaptıkları için müzik yazılı değildir daha çok kulaktan kulağa ilerlemektedir (Yarkın, 2017,s. 3).

“Tango müziği ilk olarak dans için icra edilmeye başlanmış daha sonra enstrümantal müzik olarak dinleyicilere ulaşmış ve sonradan sözlerin eklenmesiyle şarkıcı bir yıldız olmuştur önceden orkestralar önemliken daha sonra şarkıcının ismi ön planda yer almıştır” ((L. Vervelde, kişisel görüşme, 16 Aralık 2015,akt. Yarkın , 2017, s.4)

Tango Arjantin kökenli bir müzik türü olmasına karşın yapıldığı ülkelerin stilleri, edebiyatları, yaşam biçimi farklılıklarından dolayı Arjantin Tangosu, Fransız Tangosu, Türk Tangosu gibi farklı isimlerle farklı şekillerde gelişmiştir (Sarıboğa,2019,s. 269).

Türkiye’de Arjantin kökenine nazaran çok fazla sözsüz tango bestelenmemiştir. Çoğunlukla tangolara söz yazılmıştır. Bu nedenle tango bir dans müziği olmasının ötesinde şarkı olarak kabul görmüştür. Müzikal olarak örnekleri yok denecek kadar azdır. Ancak Muhlis Sabahattin Ezgi tarafından kaydedilen piyano için bestelenmiş “Tango Türk” parçası bu tarzın ilk enstrümantal eseri olarak bilinmektedir (Sarıboğa, 2019, s. 269).

İlk Türkçe Tangolar yabancı melodilerin üstüne Türkçe söz yazmakla olmuştur. Türkçe Tangoları çoğunlukla kadın yorumcular seslendirmiştir (Çalışan, 2021,s. 8). Yabancı melodilerin üzerine Türkçe söz yazılması aranjman müziğe öncü olarak düşünülebilir. İlk sözlü Türkçe tango olan “Mazi Kalbimde Yaradır” 1932 yılında Kırmızı Değirmen Gazinosu’nda Seyyan Hanım tarafından seslendirilmiştir. Güftesi Necdet Rüştü Efe Tara, sözleri ise Necip Celal Andel’e aittir (Yener, 2020, s.370). Ardından Fehmi Ege

tarafından bestelenen “Mehtaplı Bir Gecede” plağa okunmuştur ve bu kayıtlarla birlikte Türkçe tangoları ilk seslendiren kadın sanatçı olma ünvanını Seyyan Hanım kazanmıştır.

1920’li yıllardan itibaren Türk besteciler tarafından tangolar yazılmaya başlanmıştır. En önemlileri Necdet Koyutürk, Necip Celal Andel ve Fehmi Ege’dir (Çalışan,2021,s.8).

3.4. Caz

Afrika kökenli Amerikalı siyahilerin yaptığı müzik türüdür. Sanat düzeyine erişebilmiş ender halk müziği türlerindendir (Güneş, 2008 ,s. 4).

Caz sözcüğü dünya dillerinde farklılıklar göstermemiştir. Dilimizde bulunan “caz” sözcüğü İngilizce “Jazz” sözcüğünden gelmektedir (Keseroğlu, 2005, s. 3).

Caz müziğinde müzisyen doğaçlama ile birlikte armonik, melodik olarak müziğe bir anlam katmaktadır. Bu anlam, caz müzisyeni parçayı icra ettiği her zaman aralığında müziğinde farklı etkiler yaratabilir (Keseroğlu, 2005, s. 7).

Caz, Afro Amerikalılarla bütünleşmiş olmasına rağmen Avrupa ve Türkiye’de de başarılı ilerlemeler kaydetmiştir.

Caz Müziği Amerika’da doğmuş, Birinci Dünya savaşı sırasında Amerika’dan Avrupa’ya yayılmış ve ilk Fransa’da duyulmaya başlanmıştır. Avrupa ülkeleriyle olan kültürel, ekonomik ve ticari ilişkilerimiz sebebiyle Osmanlı döneminin son Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk yıllarında ülkemize girmiştir. Maksim Gazinosu cazın başlangıcı olan mekânların başında gelir. 1945-52 yılları arasında kurduğu caz grupları ve orkestraları ile Türkiye’de caz Cüneyt Sermet, İlhan Mimaroğlu’yla Türkiye’de cazın öncülerindendir. Cüneyt Sermet caz müziğinin gelişmesinde birçok müzisyenin yetişmesinde önemli roller üstlenmiştir (Cüneyt Sermet, t.y.).

Bazı kaynaklarda Yahudi bazı kaynaklarda ise Ermeni olduğu yazan klasik müzik eğitimi almış Leon Avigdor 1920’li yıllarda Paris’te dinlediği cazdan etkilenmiş, Türkiye’ye döndüğünde “alto saksafon” öğrenmiş ve bunun sonucunda da “Ronald’s” isimli bir quartet kurmuştur. Ronald’s grubunun tüm üyeleri yabancıdır (İlbi,2019, s. 24). Grup 1933 yılında dağılmıştır.

Türkiye cazının ilk yıllarına bakıldığında Leon Avigdor gibi Ermeni vatandaşların çalışmaları görülür. Gregor Kelekyan, Gido Kornfilt gibi isimlerin kurduğu gruplar ve çalışmaları 1940'lı yıllara kadar caz müziğin yerleşmesinde etkili olmuştur (Anonim, 2013).

Hulki Saner'in 1940'larda ilk caz orkestrasını kurması bu müzik türü açısından önemli olmuştur (İlbi,2019, s. 24).

Ankara'daki Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesinde ilk konser 1946 yılında gerçekleşir (Aykent, 2021, s. 5).

1947 yılında Nat King Cole stili ilk caz triosu görülür ve bir konsept grup ortaya çıkar. Piyanoda İlham Gencer, gitarda Turhan Taner, kontrbasta Cüneyt Sermet vardır (Tireli, 2005, s. 23). 1951 yılında ilk kez "Big Band" orkestrası kuruldu. Fakat bu grup geçim sıkıntısından dolayı fazla uzun ömürlü olamaz. Bu grupta bulunan önemli isimlerden bazıları Arif Mardin, Cüneyt Sermet ve Faruk Akel'di (Tireli, 2005, s. 23).

Erdoğan Çaplı Türkiye'de folk caz müzik akımının öncülerindendir. Kendisi piyanist, aranjör, müzikolog ve bestecidir. Çaplı ülkesinin müziğini takip etmekle kalmayıp, dünya müziği türleriyle de ilgilendiği görülmektedir (Aydın, 2018, s. 5-6). Çaplı, Erol Pekcan ile birlikte 1954 yılında radyo orkestrası kurarak Ankara radyosunda caz programlarına başlamıştır. Amerikalıların "Piyo Paşa" diye adlandırdığı Erdoğan Çaplı, piyano çalışmalarında Türk ezgilerini kullanmıştır .(Aydın, 2018, s. 6).Türk ezgilerinin Batı usulü caz müziği içinde yer alması daha sonra Hürriyet gazetesinin yapacağı Altın Mikrofon yarışmalarına öncü olduğu düşünülebilir.

1940'lı yıllarla 60'lı yıllar arasında özellikle gençlere caz müziğin tanıtılması ve sevdirmesinde radyo programlarının büyük etkisi olmuştur. 1949 yılında İstanbul Radyosunda Erdem Buri'nin radyo programlarıyla başlayıp ilerleyen zamanlarda Ankara ve İzmir radyolarında da cazla ilgili programlar cazın sevilmesini ve yayılmasını sağlamıştır.

Türk cazının ilk kadın vokalisti ünvanına sahip olan Sevinç Tevs, Ankara ve İstanbul Radyoları'nda dönemin popüler şarkılarını seslendirerek Türkiye'nin cazı sevmesine katkıda bulunmuştur (Aksoy-Soylu Bağçeci, 2023, s. 225).

1950’lerde ilk caz kulübünün açılması (Hasan Kocamaz 306 adıyla açmıştır.), 1960 yılında Duygu Sarioğlu tarafından ilk caz dergisinin yayınlanması, 1978’de ilk caz plağı “Jazz Semai”nin ve 1979’da “Zikir” albümünün çıkarılması Türk caz tarihinde önemli yerlere sahiptir (İlbi ,2019, s. 25). “Zikir” albümünde caz müziği yorumlamasına bir tasavvuf müziği enstrümanı olan ney’in eklenmesi caz tarihinde dikkate değer bir noktadır (Damar, 2018).

3.5. Aranjman

Aranjman, şarkı formunu bozmadan müzikte yeniden uyarlamaya verilen isimdir. Bu türde melodi değişmez ancak sözler farklılaşır. Bu tür 1960’larda başlayıp 1970’lerin başına kadar devam etmiştir (Çardak, 2022).

Aranjman müziği, bestesi önceden yapılmış müziğin yeniden yazılması ile meydana gelir. Bu tekniğe “aranje etmek” denir, yapan kişiye ise “aranjör” adı verilir (Uslu, 2012 , 157- 158). Aranjman kavramı Fecri Ebcioğlu ve Sezen Cumhuri Önal isimleri sayesinde dilimize yerleşmiştir (Erkal, 2013: 76, akt. Erdoğan, 2019, s.108).

Ebcioğlu yazılarında aranje, ilk olarak “hafif müzik” terimini kullanmıştır (Uslu , 2012, s. 158). Türkiye’de 1960’ların başlarında The Beatles, Elvis Presley gibi müzisyen ve grup şarkılarının Türk gruplar tarafından sahnelerde çalınmaya başlamasıyla başlamıştır. İlk aranjman, sözleri Fecri Ebcioğlu’na ait, İlham Gencer’in seslendirdiği “Bak Bir Varmış Bir Yokmuş” adlı parçadır ve Türk popüler müziği için çok önemli bir çalışmadır (Erdoğan, 2018, akt. Erdoğan, 2019, s. 107)

Aranjmanın yaygınlaşmaya başlamasıyla birlikte terim olarak “Hafif müzik” kullanılmaya başlanmıştır. Aranjmanın aslında bir çeşit giydirme olduğu söylenebilir. Fakat “giydirme” sözcüğü müzisyenler tarafından, müzisyenin ve müziğin değerini düşürecek olduğunu düşünmeleri sebebiyle pek kullanılmamıştır (Uslu, 2012, s. 156- 157).

Fikret Şenes, Sezen Cumhuri Önal, Fecri Ebcioğlu bu türün en önemli söz yazarlarıdır. Aranjmanın en önemli yıllarının 1960-1970 yılları arası olduğu söylenebilir.

1960’ların sonlarında Türk Pop Müziğinin temellerinin atılmasında uzun süren aranjman döneminin ve Marc Aryan, Salvatore Adamo, Nino de Murcia, Juanito gibi

Avrupalı müzisyenlerin kendi parçalarını Türkçe versiyonlarıyla söylemeleri etkili olmuştur. Bununla birlikte birçok yabancı parçanın Türkçe uyarlamaları da Türk popunun ilk örneklerini oluşturmuştur. Böylece Batı müziğine alışma süreci kolay bir şekilde aşılmıştır (Angı, 2013, s. 71).

Odeon; Ayten Alpman, Necip Celal olmak üzere birçok önemli müzisyene kayıt imkânı vermiştir. Odeon tarafından kaydedilen “Bak Bir Varmış Bir Yokmuş” Türk Pop müzik tarihi için önemli bir noktada bulunmaktadır. Bob Azzam’ın “C’est écrit dans le ciel” adlı parçasının Türkçe uyarlamasıdır. Bak Bir Varmış Bir Yokmuş, ilk 1961 yılında piyasaya sunulduğunda çok kısa sürede popüler olmuş ve devamı bir çığ gibi büyüyerek gelmiştir. (Eren, 2017, s.141). Öyle ki Fecri Ebcioglu, Sezen Cumhuri Önal “seri üretim” biçimde sözler yazarak bir patlama gerçekleştirir (Kutluk, 1994, s. 14).

1970’li yıllara gelindiğinde aranjman müzik denemeleri Anadolu pop akımının doğmasına neden olmuştur (Erdoğan, 2019, s. 105).

3.6. Anadolu Pop-Rock

1960’ların ortalarına doğru Türk Halk müziği ezgilerinin üstüne Batı müziği armonisi ve enstrümanlarının eklenip yeniden düzenlenmesiyle Anadolu Pop-Rock ortaya çıkar (Çalışan, 2021, s. 13). Bu türün en önemli özelliği sentez bir müzik olmasıdır (Camgöz,2019, s.89).

Anadolu Pop-Rock Batı Müziğini, Geleneksel Türk Müziğini ve enstrümanlarını birleştirdiği için melez bir müzik olarak görülebilir (Bilgin, 2008, s. 2).

Türk müziğinin tamamen Batı’ya yönelmiş yüzünü Anadolu’ya çevirmesi elbette tesadüf değildir. Türkiye’de 1950’lerin sonu ve 60’ların başında yaşanan kentleşme, dünya ile yayımlar aracılığıyla iletişimle başlayan gelişmeler Anadolu Pop-Rock’ın kendini göstermeye başlamasına ortam hazırladığı söylenebilir.

Batıdaki Beat-hippi gençlik kuşağının modernleşmeye karşı kuşandığı sorgulayıcı, eleştirel, hatta inkâr edici tavrı yüzleri Doğu’ya çevirmiştir. Modern yaşam kültürünün karşısında yerel, köylü kültürler değerli görülmeğe başlanmıştır. Aynı dönemlerde ülkemizde 60 ihtilali sonrasında Batı’daki reddedişin de etkisiyle edebiyatta ve sanatta

“köy”e yönelen bakış açısı güç kazanmış bunun sonucunda da edebiyatta Yaşar Kemal, Mahmut Makal, Fakir Baykurt gibi Anadolu köyünü ve köylüsünü anlatan yazarlar ses getirirken bu akımın müzikteki karşılığının Anadolu Pop-Rock olduğu söylenebilir. Daha önce olduğu gibi müziği kopyalayıp sadece Türkçe söz ekleme şeklinde yorumlanan Batı müziği bu Doğu’ya yönelişle Batı tekniğini yerel unsurlarla harmanlayan Anadolu Pop-Rock sayesinde Anadolu halkıyla tanışma yoluna girmiştir (Canbazoglu;2009, s. 25, akt. Camgöz, 2020, s.308).

“1960’lı yıllar boyunca Türkiye’yi kasıp kavuran Aranjman modasına anonim türkülerle karşı duran Manço, Akşam gazetesine verdiği demeçte şunları ifade etmiştir: ‘Müzik dünyamızda ilgi çekici bir gelişme var. Bizle uzaktan yakından hiçbir ilgisi olmayan 20-30 yıllık 2. Harp sonrası Avrupa’da ün yapmış şarkıları ipe sapa gelmez sözlerle ortaya süren bilinçsiz bir grubun yanı sıra, bugüne kadar alaturka alafranga diye ikiye ayrılmış olan Çağdaş Türk Müziğinin iki yönden kıvrılarak uç uca geldiğini anlayanlar da var. Aynı Macellan gibi. Batıdan gidip Doğu’yu bularak...Doğu o kadar derin ki...” (Bengi, 2017: 96,akt. Erdoğan, 2019, s.112).

Anadolu Pop-Rockunun en sevilen isimlerinde olan Barış Manço, bu türü Batı’dan gelip Doğu’yu bulmak olarak tanımlar. Doğu, bizim kültürümüzü, oluşturan her türlü unsuru anlatmaktadır. Kastedilen Batı tekniğini kültürümüze ait öğelerle işlemektir. Nitekim Manço, hemen tüm şarkılarında dilsel kültürümüzün en büyük zenginliği olan atasözü ve deyimlerini en güzel ve doğal bir şekilde kullanarak bu düşüncesini kanıtlamıştır. Bu nedenle de halk tarafından hâlâ sevilmektedir.

1960’lardan 1970’lerin sonuna kadar süren harekette dünyada olduğu gibi Türkiye’de de müzik önemli bir yerde bulunmuş, rock ve Türkülerin sentezi olarak Anadolu Pop-Rock ortaya çıkmıştır (Gürses, 2017, s. 332).

Anadolu Pop-Rock müziğe farklılıklar katmıştır. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Yerel sazların Batı armonisine entegrasyonu
2. Uyarlanan yerel sazların otantik hâlinin dışında da kullanımı
3. Batı sazlarının Doğu’ya eğilim göstermesi
4. Melez beste üretimi (Tireli, 2005, s. 148)

Türk müziğinin Batılılaşması sürecinde yerel enstrümanların tango, caz, Pop-Rock gibi Batılı türlerin yorumlanmasında kullanılması Türk insanının Batı müziğine yabancılık hissini hafifleterek yerel motiflerin ağırlıkta olduğu “bize ait yeni bir tür”e dönüşmesini sağlamıştır. O döneme kadar zurna, bağlama gibi sadece türkülerle dinlemeye alıştığımız enstrümanların oldukça farklı bir kültürden gelen armonilere ses vermesi bir yandan sentez bir müzik oluştururken diğer yandan da sevilen, benimsenen bir müzik türünün doğumunu gerçekleştirmiştir. Yerel sazlarımız Batıya yaklaşırken Batı sazlarının Doğu’ya meyletmesi de kaçınılmaz bir etkileşimin sonucu olarak karşımıza çıkar.

Moğollar grubunun kurucularından biri ve bir müzik teorisyeni olarak kabul edilen Murat Ses’in “Anadolu Pop” terimi telaffuz edilmeden önce bu konu hakkında çalışmalarda bulunduğu ve bu müziğin gelişmesine büyük katkıda bulunduğu görülmektedir (Tireli, 2005, s.148). Murat Ses bir röportajında Anadolu Pop-Rock’ı “*Anadolu pop bizden olan bir şeylerin evrenselleşebilmesidir.*” (Toker,2020)⁷ diye tanımlar.

1950’lerin sonlarına doğru Anadolu Pop-Rock tarzının düzenleme ürünleri görülmeye başlanır. İlham Gencer’in 1959 konserinde Ayten Alpman’la seslendirdiği “Yavuz Geliyor Yavuz” parçasından sonra Erol Büyükburç–Eminem, Doruk Onatkut–Kara Tren, Tülay German - Burçak Tarlası akla gelen ilk örneklerdir (Tireli, 2005, s. 147). Fakat 1964 yılında Balkan Melodileri Festivalinde “Millî Orkestra” ile katıldığı yarışmada başarı kazandığı ve dönemin medyasında popüler olduğu için Tülay German’ın “Burçak Tarlası” (bkz. Şekil 3.1.) Anadolu Pop-Rockın başlangıç noktası olarak kabul edilir. Ancak, bu çalışmanın öne çıkmasını sağlayan ise daha önce yapılmış çalışmalardır. Bunlardan en önemlisi 1962 yılında Doruk Onatkut’un “Kara Tren” türküsüne yaptığı Batılı düzenlemedir. Bununla birlikte türkü düzenlemelerinin önü açılmıştır (Camgöz, 2019, s.105-106).

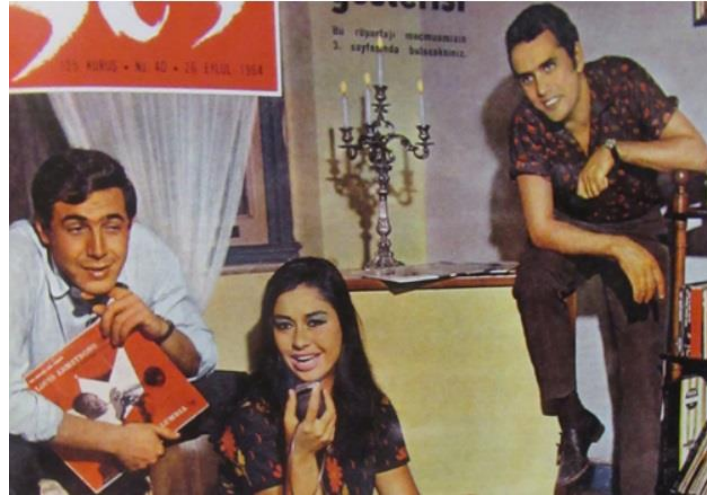
⁷ <https://www.delikasap.org/murat-ses-anadolu-pop-bizden-olan-bir-seyin-evrensellesmesidir/>

BURÇAK TARLASI

Yöre: Tokat Anonim

Ba km şu a da mın kaç tar la sı var A man da kız lar
ne zor ru muş bur çak yol ma sı Bur çak tar la sın da yar yar ge lin ol ma
sı Eg dir ne fe si ni yar yar ga har da gi de rim E vi ni ba
şı na yar yar yı har da gi de rim

Şekil 3.1. Burçak Tarlası Nota

Şekil 3.2. Balkan Festivaline katılan Tülay German, Tanju Çolak, Erol Büyükburç

⁸ <https://www.sinemamuzik.com/detay/milli-orkestra-birinci-mi-degil-mi>

Anadolu popun gelişme ve ilerlemesinde her ne kadar Altın mikrofon yarışmaları önemli derecede etkili olsa da Balkan Melodileri Festivallerinin de katkısı olmuştur (Canbazoglu, 2022).

Anadolu pop müziği öncelikle kendinden önce hâkim olan aranjmana karşı zıt bir duruş sergilemesi, uygun bir siyasi zemin hazırlayan 1960’lardan sonra ise dönemin devrimci tavırlarını yansıtması bakımından “protest müzik” olarak kabul edilir ve Türkiye’de protest müziğin gelişmesinde öncü bir rol üstlenir. Anadolu pop sanatçılarının kılık kıyafetlerinden tutum, davranış ve ifadelerine; kullandıkları Batılı enstrüman ve müzikal formlardan Anadolu’da yüzyıllardır süregelen âşıklık geleneğinden beslenmelerine kadar onlara daha önce benzeri görülmemiş farklı bir duruş kazandıran özellikleri, onları “protest” tavra yaklaştırmıştır (Eren, 2017,s. 131-136).

Halk müzikleri ticari amaç gütmemeleri, yöresel olmaları yönünden popüler müzikten farklılıkları bulunmaktadır. Ancak üzerinde değişiklikler yapıp popüler müziğe kazandırılabilir. Anadolu Pop-Rock da bunu sağlamaktadır (Orhan, 2002, s. 52).

1963 yılında Faruk Akel Show Orkestrası “Kara Tren” türküsüyle Anadolu popun ilk albümlerinden birini doldurmuştur. 1964 yılı yapımı “Beş Şeker Kız”(bknz. Şekil 3.3.) filminde Çakır Eminem türküsünün söylendiği sahnede kontrbas, gitar, trompet, bateri ve saksafonun yan yana görüntülenmesi bu enstrümanların görsel olarak tanıtılmasını sağlarken, Anadolu pop müziğinin beyaz perdeye de taşındığının göstergesidir.

Şekil 3.3. Beş Şeker Kız Filmi

Anadolu poptan önce Türkiye’de popüler müzik (Türkçe sözlü özgün tangolar hariç) daha çok yabancı şarkıların üzerine Türkçe söz yazılmasıyla üretiminden ibarettir (Bilgin,2008, s. 6). 1960 yıllarının ortalarından 1970’li yıllara doğru gelindiğinde Anadolu Pop-Rock temsilcileri kendilerini göstermeye başlamıştır. Moğollar solisti Aziz Azmet

henüz gruptan ayrılmamış, Cem Karaca Kardeşler'ı kurmuş, Barış Manço Kaygısızlar'la yaptığı çalışmalarla Anadolu Pop-Rock türüne adım atmıştır (Alpar, 2014,s. 10). Cem Karaca, Barış Manço, Silüetler gibi müzisyenler ve gruplar çok önemli olsa da, Moğollar'ı bu müzisyenlerden ayıran en önemli özellik Türk Müziği entrümanlarını müziklerin içine eklemeleri olmuştur. Bu nedenle Moğollar bu türün öncüsü olarak kabul edilmiştir (Bilgin, 2008, s. 6). Moğollar başlangıçta o dönemlerde Amerika'da popüler olan "beat" türünden çokça etkilenmiş ve bu türde parçalar coverlamışlardır⁹(Bilgin, 2008, s. 21- 22).

1950-60 yılları arasında Marshall yardımları ile Türkiye'de gerçekleşen hızlı bir traktörleşme ve toprak reformu tarımsal ekonominin gelişmesini sağlarken bununla birlikte ulaşım ağlarının gelişmesi sonucu köyden kente göç hızlanmıştır (Kaştan,2016, s.694). Köyden kente göçle birlikte Batı müziğinin etkisi daha geniş bir kitleye yayılır. 1961'de Erol Büyükburç'un "Little Lucy" adlı parçası Türk rock tarihinde yabancı dilde yazılan ilk parça olur. Erol Büyükburç "Yerli Elvis" olarak ünlenir. 1962 yılında da Erkin Koray bir yüzünde "It's so long" diğer yüzünde " Bir Eylül Akşamı" adlı şarkılarını içeren albümü Anadolu rock müziğinin ilk önemli eseri olarak kabul edilir (Erkal, 2014: 77, akt. Gürses, 2017, s. 331).

⁹ Müzikte önceden söylenmiş şarkıların daha sonra farklı grup veya şarkıcılar tarafından tekrar söylenmesine cover denir.(Murathan M., t.y.)

4. ALTIN MİKROFON YARIŞMALARI

Türkiye Pop Tarihinin ilk önemli yarışıması, Hürriyet gazetesi tarafından düzenlenen Altın Mikrofon Yarışması'dır.1965 yılında başlayıp 1968'e kadar aralıksız devam etmiş,1972-1979 yıllarında da tekrar yapılmış ve birçok ismi müzik dünyasına kazandırmıştır. Türk müziğine yeni bir yön vermek için Batı müziğinin zengin teknik şekillerinden yararlanılarak yine Batı müziği aletleriyle çalınması ise yarışmanın amacı olmuştur (Meriç, 2022, s. 264).

Hürriyet gazetesi böyle bir yarışmanın neden yapıldığını ufak bir tartışmaya dahi yer vermeyecek şekilde açıklamıştır:

“Altın Mikrofon Yarışması, Batı müziğinin zengin teknik ve şekillerinden faydalanılarak yine Batı müziği aletleriyle çalınmak suretiyle Türk musikisine yeni bir yön vermek için hazırlanmıştır...” (Dilmener, 2014, s.67).

Gazete yükselmekte olan bu pop dalgasını görmüş ve “Batı taklitçiliği” ile sınırlı kalmayacak şekilde, bizden olan renkler taşımasını sağlayarak kolları sıvamıştır. Katılımın rekor seviyede olmasının temel sebebi iyi bir jüri heyetinin oluşturulmasıdır. Diğer bir neden ise dereceye girenlerin plaklarının gazete tarafından basılacak, satış kârının tamamen yarışmacıya verilecek olmasıdır (Dilmener, 2014, s.67).

Altın Mikrofon Yarışması Hürriyet gazetesinin belirlediği müzisyenlerden oluşan jüri önünde ön elemeye başlar. Noter eşliğinde belirlenen finalistler gazetenin belirlediği şehirlere turneye çıkar. Konserlerde halk oylamasına başvurulur. Toplanan oylar, tekrar İstanbul'a dönlüdüğünde sanatçılar ve halkın olduğı son konserde verilen oylarla birlikte sayılarak yarışmada dereceye girenler belirlenir (Ergun, 2015, s. 1455).

Altın Mikrofon Yarışması'nın en önemli özelliğı birincisinin halk tarafından belirlendiğı ilk yarışma olmasıdır (Meriç, 2022, s. 264).

4.1. 1965 Yılı Altın Mikrofon Yarışmaları

Altın Mikrofon Yarışması ile ülkemizde herkesin 45'lik plaklar ile tanışmasını sağlamıştır. Kervansaray kulübünün sahibi İbrahim Halil Doğudan Hürriyet'e bir taahhütte bulunmuştur:

“Cumhuriyet Caddesi, No: 4' de (Divan Oteli bitişiği) pek yakında açacağım Oriental isimli gazinonun Night – Club'ünde, Altın Mikrofon Yarışmasında birinciliği kazanacak olan orkestrayı, her gece yarım saat “Show”a çıkarmak istiyorum. Bu iş için kendilerine ödeyeceğim ücret bir aylık show karşılığı 15.000 (on beş bin) liradır. İşbu teklifimin açık mukavele olarak kabul edilmesini rica ederim.” (Müzikte Değişim Yılları Ansiklopedisi¹⁰, t.y.).

Düzenlenen bu yarışma kâr amacı gütmemekle birlikte, birinci olan kişinin plaktan elde edilecek kazancı almasının yanı sıra düzenli olarak gazinoda sahne alma fırsatının da verileceği duyurusu yapılmıştır. Yarışmada henüz tanınmamış müzisyenler ve profesyonel müzisyenler birlikte yarışmış ve hiçbir şekilde kayırmacılık yapılmadan değerlendirilmiştir (Altaş, 2012).

İlk Altın Mikrofon Yarışmasına (1965) 78 kişi başvurmuş ve başvuru listesi incelendiğinde Somer Soyata ve Arkadaşları, Gönül Turgut, Ayla Dikmen, Başar Tamer, Faruk Akel gibi isimler göze çarpmaktadır. Bu isimler dışında Erol Evgin, Rıza Silahlıpoda, Şerif Yüzbaşıoğlu'nun müzik dünyasına bu yarışma ile girdiği söylenebilir. Erkin Koray, “Bir Eylül Akşamı” ile yarışmış ancak, finalist olamamasına karşın plak yapma olanağı bulmuştur (Meriç, 2022, s. 265).

Yarışmaya katılan ekiplerin 41 tanesi 5 Ocak 1965'te Beyoğlu Yeni Tiyatro'da dönemin popüler müzisyenlerinden oluşan 80 kişilik jürinin karşısında yarıştlar (Meriç, 2022, s. 265).

1965 yılında düzenlenen Altın Mikrofon Yarışmasında muhayyer kürdi makamında bestelediği ve seslendirdiği “Gençliğe Veda” ile Yıldırım Gürses birinci olmuştur. Şarkıya eleştiri getirenler çok sesli değil çok sazlı Türk müziği olması sebebiyle eleştirmişlerdir. Yarışmanın ikincisi Mavi Işıklar tarafından seslendirilen “Helvacı” parçası olmuştur.

¹⁰ Altın Mikrofon Müzikte Değişim Yılları Ansiklopedisi 56 unutulmaz Eser Albüm Kitapçığı

Üçüncüsü ise Silüetler tarafından seslendirilen “Kaşık Havası”dır (Ergun, 2015, s. 1459). Yarışmaya birçok profesyonel ve amatör müzisyen katılır. Türkiye topraklarında halkın diline dolanmış birçok ezgiyi twist, cha-cha, swing, bossa nova gibi tarzlarda söylemişlerdir. Yarışmanın ilk elemeleri 5 Ocak’ta yapılmış, oylama bittiğinde sadece on kişi/grup finalist olmuştur. On finalistten yarışmada söyleyecekleri şarkıların yanı sıra iki tane serbest parça hazırlamaları istenmiştir.

25 Ocak’ta Ankara, 26 Ocak’ta Adana ve 27 Ocak’ta İzmir’ de yarışacak kişileri (80 kişi) taşıması için Hürriyet tarafından Türk Hava Yollarından üç özel uçak kiralanmıştır (Müzikte Değişim Yılları Ansiklopedisi¹¹, t.y.)

Yarışmaya katılanların isimleri ve sunacakları şarkılar aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 4. 1. 1965 Orkestra ve Şarkılar listesi

Kişi	Şarkı	Enstrüman
Cahit Oben	Halimem	Ritim Gitar: Fikret Kızılok, Solo Gitar: Cahit Oben Davul: Erol Ulaşır, Bas Gitar: Koray Oktay
Silüetler	Kaşık Havası (Shake)	Ritim Gitar: Feyzi Tarıman Solo Gitar: Mesut Aytunca, Davul: Erol Ulaşır, Bas Gitar: Erol Bilem
Ferdi Özbeğen	Sandığımı Açamadım(Afro bossa nova)	Gitar: Tekin Alp, Gitar: Kamil Taşpınarlı, Bateri: Suavi Akkanat, Bas Gitar: Mahir Can, Flüt Klarnet: Çetin Bükey, Piyano: Ferdi Özbeğen

¹¹ Altın Mikrofon Müzikte Değişim Yılları Ansiklopedisi 56 unutulmaz Eser Albüm Kitapçığı

Grup SonyaDores	Gemiciler (Flamenko)	Solist: Mualla Saylık, Gitar: Okay Ergil, Gitar: Erkan Mörel, Gitar: Ahmet İkiz
İlham Gencer	Zamane Kızları (Surf)	Piyano: İlham Gencer, Bateri: Ali Çetinkaya, Kontrbas: Mehmet Tosun
Mavi Işıklar	Helvacı (Twist)	Solist: Nejat Toksoy, Elektro gitar: Cahit Günaydın, Bas Gitar: Çetin Yavuzdoğan, Piyano: Metin Yavuzdoğan, Bateri: Zamir Manisa
Yıldırım Gürses	Gençliğe Veda (Andante)	24 Kişilik Orkestra
Selçuk Alagöz	Kemerin Naftaları (Bossa – Nova)	Gitar: Cemal Denizci, Bas Gitar: Tamer Derin Melodika: Ali Alagöz Bateri: Nazım İnanlı
Kanat Gür	Karadır Kaşların (Moderato)	Gitar: Kanat Gür, Bas Gitar: İlideniz Ürel, Sax: Erol Erginer, Piyano: Ersin Üreksoy, Bateri: Metin Özyol
Metin Alkanlı	Gül Dalında Öten (Bossa Nova ,ChaCha ¹²)	Ritim Gitar: Hayri Tezcan, Bas Gitar: Yavuz Kesen; Bateri: Erdoğan Temli, Şantör: Hayrettin Dömeke Solo Vokal: Zafet Öztürk, Solo Gitar:Metin Alkanlı'

(Tireli, 2005 , s. 417- 418)

¹² Latin Amerika müzik türüdür, Küba kökenlidir.(Bozdoğan,2023)

Finalistler

1) Cahit Oben 4 ‘‘Halimem’’

şekil 4.1. 1965 Hürriyet Gazetesi Cahit Oben

Parçanın Notaları:

KİRAZ ALDIM DİKMEĞEN (TOMBALACIK HALİMEM)

Yöre: Boalı Anonim

Ki raz al dım dık me den hali mem dal la rı nı bık me den
ha li mem dal la rı nı bık me den bi rar ma ęan ver ba na
ha li mem ben gur be te ęit me den ha li mem ben gur be te
ęit me den Tom ba la cık ha li mem yar ba ęı na ęel
ben ęi di yo rum bo lu ya dığ pe ęi me ęel

şekil 4.2. Kiraz Aldım Dikmeden (Tombalacık Halimem) Nota

2)Silüetler “Kaşık Havası”

Şekil 4.3. 1965 Hürriyet Gazetesi Silüetler

3)Ferdî Özbeğen “Sandığımı Açamadım” (Afro¹³ bossa nova¹⁴)

Şekil 4.4. 1965 Hürriyet Gazetesi Ferdî Özbeğen

¹³ Samba ritimleri barındıran Bossa nova ritmidir (Bossa Nova, t.y.).

¹⁴ Bossa nova: Brezilya kökenli müzik türüdür. İlk defa 1958 yılında “Chega de Saudade” adlı parçada kullanılmıştır (Bossa Nova, t.y.).

Sandığımı Açamadım

Yöre: Diyarbakır Anonim

San dı ğı mı a ça ma dım loy_ loy_ çe yi zi_ mi sa ça ma dım loy_ loy_

çe yi zi_ mi sa ça ma dım loy_ loy_ Ya zı kol du genç li ği me loy_ loy_ Bir yi ği de

ka ça ma dım loy_ loy_ Bir yi ği de_ ka ça ma dım loy_ loy_

Şekil 4.5. Sandığımı Açamadım Nota

4)Grup Sonya Doreş’’Gemiciler’’

Şekil 4.6. 1965 Hürriyet Gazetesi Grup Sonya Doreş

GEMİCİLER KALKALIM

Şekil 4.7. Gemiciler Kalkalım Nota 1

5) İlham Gencer “Zamane Kızları” (Surf)

6) Mavi Işıklar “Helvacı” (Twist¹⁵)

Şekil 4.9. 1965 Hürriyet Gazetesi Mavi Işıklar

ÇADIRALTI MİNARE (HELVACI)

Yöre: Gaziantep Anonim

ça dır al tı mi na re e let tim es ki ya re a nam kur ban ben kur ban da

4

set re pan tol lu ya re hel va cı hel va ken dir to hum lu hel va şe ker lo kum lu hel va

Şekil 4.10. Çadır Altı Minare (Helvacı) Nota

¹⁵ 1959-1960 yılları arasında popülerlik kazanmış rock n'roll dan ilham alan bir müzik türüdür.(Admin, 2015)

7)Yıldırım Gürses “Gençliğe Veda” (Andante)

Şekil 4.11. 1965 Hürriyet Gazetesi Yıldırım Gürses

Gençliğe Veda

Söz Müzik:Yıldırım Gürses

El ve da El ve da genç li gim

el ve da ey ha tu ra lar

el ve da me sut gün le rim ü mit do lu say fa lar

Şekil 4.12. Gençliğe Veda

8)Selçuk Alagöz “Kemerin Naftaları” (Bossa – Nova)

Şekil 4.13. 1965 Hürriyet Gazetesi Selçuk Alagöz

9)Kanat Gür “Karadır Kaşların”

Şekil 4.14. 1965 Hürriyet Gazetesi Kanat Gür

Kime Kin Ettinde Giydin Alları

Yöre:Malatya Anonim

Ki me ki net ti_n de giy di nal la n

ya kı ni ken u za_k et tin yo la n

mih ne tine_ ye ti_r diğim gül le_ ri var dı n git tin bir kö

tüye yol dur du n _____ Var ıp git tin bir so_y suza yol dur du_n

Şekil 4.15. Kime Kin Ettin de Giydin Alları (Karadır Kaşların) Nota 1

10)Metin Alkanlı “Gül Dalında Öten” (Bossa Nova ,Cha Cha)

Şekil 4.16. 1965 Hürriyet Gazetesi Metin Alkanlı

Gül Dalında Öten Bülbülün Olsam

Söz Müzik: Neveser Kökdeş

Gül da lın da ö __ ten bül bü lün ol __ sam (SAZ) __ __ __ gül da lın da ö __ ten
bül bü lün ol __ sam (SAZ) __ __ __ öt sem ya nık ya nık __ __ Gön lü __ ne dol sam __ __ __
öt sem ya __ nık ya __ nık __ __ gön lü __ ne dol sam __ __ __ as kı nı di __ le __ sem
kal bi __ mi sun sam (SAZ) __ __ __ as kı nı di __ le __ sem kal bi __ mi sun sam (SAZ) __ __ __
ne o lur ug ru na __ __ sa ra rıp sol sam __ __ __ ne o lur ug ru na __ __ sa ra rıp sol sam
Ba ha rım çi çe gim gü ze lim sev di gim Sar be ni kol la rın da __ __ ca nım ve re yim

Şekil 4.17. Gül Dalında Öten Bülbülün Olsam Nota

4.2. 1966 Yılı Altın Mikrofon Yarışmaları

İlk yarışmada ikinci olan, Mavi Işıklar grubu az zamanda ismini herkese tanıtarak şöhret olmuştur. Hürriyet Gazetesi, İkinci Altın Mikrofon Yarışmasının duyurularında, önceki yılın birincisi yerine Mavi Işıklar'ı kullanmayı tercih etmiştir (Müzikte Değişim Yılları Ansiklopedisi¹⁶, t.y.).

¹⁶ Altın Mikrofon Müzikte Değişim Yılları Ansiklopedisi 56 unutulmaz Eser Albüm Kitapçığı

“Altın Mikrofon Yarışması,, Nisan’da Yapılıyor

BATI müziği alet, teknik ve anlayışı ile düzenlenmiş bir “Türk müziği” yarışması olan ALTIN MIKROFON ARMAĞANI YARIŞMASI, bu yıl nisan ayı içinde yapılacaktır.

Gayemis, Türk müziğine, Batı müziğinin zengin imkânlarıyla geniş ufuklar açmak ve halkımızın büyük ilgi gösterdiği modern

Türk müziği sahasında çalışanları teşvik etmek, onların eserlerini tanıtmaktır.

HÜRRİYET’in bir HALK-TAN HALKA hizmeti olarak her yıl tekrarlanacak olan ALTIN MIKROFON ARMAĞANI YARIŞMASINA katılacaklar için kayıtlar başlamış bulunmaktadır. Amatör - Profesyonel bütün müzisyenlerimiz yarışmaya katalabilirler...

HER GÜN SAAT 9 - 19 ARASINDA MATRAAMIZA HIZLAY GİLEREK, KAYITLARINI YAPTRATILIRLAR. İSTANBUL DİSİNDAKİLERİN, “HÜRRİYET ALTIN MIKROFON ARMAĞANI KOMİTESİ - İSTANBUL” ADRESİNE YAZACAKLARI MEKTUPLA KATILACAKLARINI BİLDİRMELERİ KAFİDİR.

Yarışmacılar, nisan ayı başlarında bir jüri önünde yarışacaklar, jüriden en yüksek puan alan beş yarışmacı, finale kalacaktır. Bu beş yarışmacı, daha sonra açılacak yarışmada ilerde halk önünde yarışacak, halkın vereceği oylarla birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci seçilecektir.

ÖDÜLLER

BİRİNCİ	BİR ALTIN MIKROFON VE 10 BİN LİRA
İKİNCİ	5.000 LİRA
ÜÇÜNCÜ	3.000 LİRA
DÖRDÜNCÜ	2.000 LİRA
BEŞİNCİ	1.000 LİRA

İkramiye kazanacaklardır

AYRICA

Berece alan bütün orkestraların emenalarına birer madalya verilecektir. Bunlardan başka beş finalistin her birinin yarışmada takdim edileceği diğer parça, Hürriyet gazetesini tarafından derhal plâta alınarak, 1966 Altın Mikrofon Armağanı plâkaları olarak sahibilerine adet basılı taban arz edilecektir. Bu plâkaların kesin tamamen plâğı doldurmuş yarışmacı müzisyenlere verilecektir.

Yarışma şartları yarınki HÜRRİYET’te

1966 Altın Mikrofon Yarışması Şartları

BATI Müziği alet, teknik ve anlayışı ile düzenlenmiş bir "Türk Müziği.. yarışması olan ALTIN MIKROFON ARMAGANI YARIŞMASI, bu yıl nisan ayı içinde yapılacaktır. Gayemiz, Türk Müziğine, Batı Müziğinin zengin imkânlarıyla geniş ufuklar açmak ve halkımızın büyük ilgi gösterdiği modern Türk Müziği sahasında çalışanları teşvik etmek, onların eserlerini tanıtmaktır.

- 1 Yarışmaya, arzu ettiği bir Türk Müziği parçasını, Batı Müziği aletleri ve tekniği ile ve yine Batı müziğinin herhangi bir ritminde çalarak veya sesleyerek profesyonel veya amatör bütün müzisyenler katılabilir. Best ve gültesi bir başkasına ait Türk Müziği parçasına, modern bir şekilde aranje edip katabilecekleri gibi, yarışmacılar, kendi besteleriyle de iştirak edebilirler. Daha evvel herhangi bir yarışmaya giren veya Batı Müziği anlayışı ile düzenlenip plâst piyasaya çıkarılmış olan parçaları ALTIN MIKROFON ARMAGANI YARIŞMASI'na katılamaz.
- 2 Yarışmaya katılacak orkestralar, en fazla 7 kişilik olabilir. Daha kalabalık topluluklar, seçmelere giremezler.
- 3 Yarışmaya, enstruman çalan dahi tek kişi katılamaz.
- 4 31 mart akşamı saat 19 a kadar kayıtlarını yaptırarak olan adaylar, nisan ayının ilk haftasında, daha sonra ilân edilecek bir günde, gazetesinin seçeceği kişilerden müteakkil bir jüri önünde yarışacaklardır. Jüri, en yüksek puanı alan 5 yarışmacıyı seçecektir. Bu 5 finalist, daha sonra ilân edilecek şehirlerde halk önünde yarışacaklardır.
- 5 Halk önünde yapılan yarışmalarda en yüksek puanı alan orkestralar, el dâldarı oy nâdeline göre, 1 inci, 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ilân edilecek ve HÜRRIYET'in ortaya koyduğu armağanı kazanacaklardır.
- 6 Finale kalan 5 orkestranın İstanbul'da yapılacak yarışmalara götü - dönüş, ikamet ve yemek masrafları HÜRRIYET Gazetesi tarafından karşılanacak. HÜRRIYET Gazetesi, kendilerini götücekleri şehrin en iyi oteli, jürinde ağırlıyacaktır.
- 7 Kayıtlarını yaptıran, yarışmaya katılacak ve en jüri tarafından eleenecek yarışmacı orkestraların adları görülen lüzum üzerine gazetesinde ilân ediliyecektir.

31 MART AKŞAMINA KADAR
KAYITLARINIZI YAPTIRINIZ

Şekil 4.19. 9 Mart 1966, Hürriyet Gazetesi Haberi

1966 yılında yarışmaya önceki yarışmanın kurallarından bazıları değiştirilir ve yeni bazı kurallar getirilir:

1)Bu yılki yarışmada orkestralar yedi kişiyle sınırlandırılacak.

2)Yarışma kurallarınca önceden plağı çıkmış ve başka bir yarışmada çalacağı şarkıyı seslendirmiş kişiler yarışamayacak.

3)Finalist yarışmacılar haricinde katılan kişilerin isimleri gizli tutulacak.

1966 yılında ikincisi düzenlenen Altın Mikrofon Yarışması için ilk elemelerde Zeki Müren ve Rüçhan Çamay'ın da yer aldığı 46 kişiden oluşan ön jüri değerlendirmesi ile yedi orkestranın finale kaldığı açıklanmıştır. Yarışma kurallarında beş finalist belirleneceği açıklanmasına rağmen finalistler arasında çok az puan olması sebebiyle finalist sayısı yediye çıkartılmıştır. Finale kalanlar Ali Atasagun Dörtlüsü, Cahit Oben, Kent Yedilisi, Selçuk Alagöz, Silüetler, Türkiye Petrolleri Orkestrası ve Mavi Işıklar olmuştur. Elemelerin ardından Bursa, Eskişehir, Ankara, Samsun, Konya, Adana ve İzmir konserlerinden sonra İstanbul'a gelinerek son konserle birlikte yarışma noktalanmıştır (Işın Rengi, t.y.).

Şekil 4.20. 2 Mayıs 1966, Hürriyet Gazetesi Haberi, Sayfa 10

1966 yılındaki yarışmaya toplam 55 orkestra katılır ve bunlardan 7'si finale kalır.

Finalistlerin isimleri ve şarkıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4. 2. 1966 Orkestra ve Şarkılar Listesi

Kişi	Şarkı	Yarışma Plağı Arka Yüzü	Enstrümanlar
Silüetler	Lorke Lorke (Swing)	Dede Efendi 66	Solo gitar: Mesut Aytunca, Bas Gitar: Erol Bilem, Org: Metin Alathı , Ritim gitar:Mehmet Dirisu , Bateri: Aydın Daruga
Mavi Işıklar	Çayır Çimen Geze Geze (Oriental Shake)	Pınarbaşı	Solist: Nejat Toksoy, Bas Gitar: Çetin Yavuzdoğan, Org: Metin Yavuzdoğan, Bateri: Zamir Manisa, Gitar: Cihat Günaydın
Selçuk Alagöz	Bahçelere Geldi Bahar(twist)	Ararım	Vokal: Selçuk Alagöz, Bas Gitar: Kaya Şalt, Ritim Gitar: Cahit Berkay, Bateri: Ercüment Güreşin, Org- Piyano:Ali Alagöz
TPAO Batman Orkestrası	Kaleden top Atarlar (twist)	Fırat Kenarında Yüzen Kayıklar	Ritim Gitar: Ünlü Üstol, (Org, solist):İlhan Telli, Saksafon: Ahmet Sayman, Bas Gitar: Çetin Oral, Solo Gitar: Semih Evin
Kent 7'lisi:	Kara Kaşlı Haticem (Bossa Nova)	Mühür Gözlüm	Solist: Ersan Durmaz, Piyano-Şef: Necdet Güngör, Trompet: Tevfik Kunter, Klarnet-Tenor ve Bariton Saksofon):Süha Onay, Bateri: Seren Dosdoğru, Bas Gitar: Atilla Baybek, Solo Gitar:Fikret Güven
Cahit Oben	Her Gün Kavga Var (Swing)	Şey	Solo Gitar: Cahit Oben , Bateri: Cankut Özgül, Ritim gitar: Göktaş Vensürel, Ritim gitar: Gökhan Torgay
Ali Atasagun	Yarım (Shake)	Eminem	Solo gitar- solist:Ali Atasagun, Org: Uğur Dikmen, Bas gitar: Oğuz Durukan, Davul: Asım Ekren

1)'Silüetler: '' Lorke Lorke''(Swing)

Lorke Lorke

Şekil 4.22. Lorke Lorke Nota

2)Mavi Işıklar: ''Çayır Çimen Geze Geze'' (Oriental Shake)

Şekil 4.23. 1966 Hürriyet Gazetesi Mavi Işıklar

Çayır Çimen Geze Geze

Yöre:İsparta Anonim

Ça yır çi men ge ze ge ze of _____

Ça yır çi men ge ze ge ze of _____

Ol dum ben bir ge _____ ve ze K1 z1 na gö nül _____ ver dim

Da rıl ma ha nım _____ tey _____ ze of ne nem of _____

of _____

Şekil 4.24. Çayır Çimen Geze Geze Nota

3)Selçuk Alagöz:’’ Bahçelere Geldi Bahar’’ (twist)

Şekil 4.25. 1966 Hürriyet Gazetesi Selçuk Alagöz Haberi

Bahçalara Geldi Bahar

Yöre: Kars
Söz: İslam Seferli
Müzik: Seyid Rüstemoğlu

Bah ça la ra gel di ba har ye şil ha lı ser di ba har ge l de dim gel me din yar
ge l me din ya r me ni ya da sal sa na yar şu gön lü mü al sa na ya r
A cey ran se_v gi lim Meh ri ban se_v gi lim Sır rı mı Bi l me din
Bi l me din Ya r Ya r

Şekil 4.26. Bahçalara Geldi Bahar Nota

4)T.P.A.O Batman Orkestrası ‘’Kaleden Top Atarlar’’

Şekil 4.27. 10 Mayıs 1966, Hürriyet Gazetesi T.P.A.O Batman Orkestrası Haberi

Kaleden Top Atarlar

Anonim

Kal le den top a tar lar ___ vay ley lim a ___ man ___ man ___ Gü ze le söz

7 a tar lar ___ es me rim a ___ man ___ man ___ Gü zel le rin as kı ___ na ___ vay ley lima

14 man ___ man ___ çir kin le ri ya kar lar ___ es me rim a ___ man ___ man

21 O la maz de di ler di ley lim sa ra maz de di ler di ley lim ley lim bir ta ___ nem ley lim

27 ley lim ___ es me ___ rim ___ ley ___ lim

Şekil 4.28. Kaleden Top Atarlar Nota

5) Kent Yedilisi “Kara Kaşlı Haticem”

Şekil 4.29. 1966 Hürriyet Gazetesi Kent Yedilisi Haberi

Şekil 4.30. 11 Mayıs 1966, Hürriyet Gazetesi Haberi

4.3. 1967 Yılı Altın Mikrofon Yarışmaları

1967 yılında düzenlenen üçüncü Altın Mikrofon yarışmasında Mavi Çocuklar seslendirdiği “Develi Daylar” adlı parça ile birinciliği, Cem Karaca ve Apaşlar ikinciliği alırken üçüncülüğü de Rana Alagöz almıştır (Tireli, 2005,s. 422).

Üçüncü yarışma için 1-13 Mart 1967 tarihlerinde, 9 ilde toplam 11 konser verilir. Altı finalist (Cem Karaca ve Apaşlar, Haramiler, Mavi Çocuklar, Rana Alagöz, Türkiye Petrolleri Orkestrası ve Yabancılar) konserlerde yer alırlar. Selçuk Alagöz, önceki yıllarda dereceye girdiği için, bu yıl yapılan değişiklik ile yarışmaya katılamadığından, yerine Rana Alagöz’ü yarışmaya sokmuştur (Çocukların Rengi, t.y.).

Yarışma sonucunda finalistler aşağıdaki gibidir;

1)Mavi Çocuklar-Develi Daylar (Samba – Swing- Oryantal)

Vokal: Dinçer Erdoğan, Marten Yorgun, Davul: Erdinç Kutlu, Tenor Saksafon: Burç Minas, Solo Gitar: Adnan Yeğinsoy, Org: Galip Mutlu

Şekil 4.31. 1967 Hürriyet Gazetesi Mavi Çocuklar

Çek Deveci Develeri Yokuşa
(Develi Daylar)

Yöre: Konya Anonim

Çek de ve ci de ve le ri en gi ne a man
yar ya ra man SAZ sim di rag bet a man gü ze li
zen gi ne a ma na ma na man De ve li day lak
Se ver le ray lak sen ki min ya ri sin Her ya nı noy nak
Me ram yo lun da Si se be lin de Yol la ra düs müs
Ken di ha lin de

Şekil 4.32. Develi Daylar Nota

2) Cem Karaca ve Apaşlar-Emrah

Vokal: Cem Karaca, Solo Gitar: Mehmet Soyaslan, Ritm Gitar: Yalçinkaya Tümay, Davul: Timur Fildişi, Orkestra Elektronik Düzeni: Altan Tuğsel

Şekil 4.33. 1967 Hürriyet Gazetesi Cem Karaca

3) Rana Alagöz -Konya Kabağı

Vokal: Rana Alagöz, Solo Gitar: Selçuk Alagöz, Org : Ali Alagöz, Bas Gitar: Hasan Sel, Bas Gitar: Cahit Berkay

Şekil 4.34. 1967 Hürriyet Gazetesi Rana Alagöz

Kabağı Boynuma Takarım
(Konya Kabağı)

Yöre: Konya Söz Müzik: Cahit Öztelli

Ka ba gı da boy nu ma ta ka rı ma man ho var da yı gö zün den
ça ka rım hey Se nin de gi bi çap kın la rı a man pa zar lar da
sa ta rım hey

Şekil 4.35. Konya Kabağı (Kabağı Boynuma Takarım) Nota

4)TPAO Batman Orkestrası-Kara Toprak

Kullanılan Enstrümanlar:

Vokal : Uğur İnal, Davul: Semi Özmert , Ritim Gitar: Ünal Üstol, Bas Gitar: Çetin Oral , Tenor Saksafon: Ünal Yiğitbaş , Solo Gitar: Atıla Akman

Şekil 4.36. 1966 Hürriyet Gazetesi TPAO Orkestrası

Dost Dost diye Nice Nice (Kara Toprak)

Yöre: Sivas Söz Müzik: Aşık Veysel

Dost Dost di ye ni ce ni_ ce si_ ne sa rıl_ dım dost dost di ye ni ce ni_ ce si_ ne sa rıl_ dım be nim sa_ dık ya rim ka ra_ top rak tır_ bey hu de do lan dım ey_ ya rı bo şa_ yo rul dım be nim sa_ dıkya rim_ ka ra top rak tır ka ra top rak tır_ SAZ_ Ni ce gü_ zel le re_ bağ lan dım kal dım_ bağ lan dım kal dım SAZ_ bağ lan dım kal dım_ bağ lan dım kal dım SAZ_ ni ce gü zel le re ey yar bağ lan dım kal dım ne birve fa gör düm_ ne fay da lan dım her tür lü is te_ gi meyyar top rak tan al dım_ be nim sa_ dık ya rim_ ka ra top rak tır ka ra top rak tır SAZ_ Ko yun ver di ku zu_ ver di süt ver di_ ver_ di_ süt ver di_

Şekil 4.37. Dost Diye Nice Nicesine Sarıldım Nota

Kara Toprak QR

5)Yabancılar- Ağıt

Kullanılan Enstrümanlar:

Bateri: Tansu Erkut, Bas Gitar: Süha Erkut, Solo Gitar: Nusret Orçan, Ritm Gitar: Aykut Ersan, Org: Murat Akaltan, Vokal: Oktay Ulukök

Şekil 4.38. 1967 Hürriyet Gazetesi Yabancılar

6)Haramiler- Çamlıca Yolunda

Vokal, Solo Gitar: Koray Oktay, Orkestra Şefi: Uğur Dikmen, Bas Gitar: Oğuz Durukan, Tenor Saksafon: Çetin Yorulmaz, Davul: Asım Ekren, Orkestra Elektronik Düzeni: Hayri Ülgen

Şekil 4.39. 1967 Hürriyet Gazetesi Haramiler

Çamlıca Yolunda

Şekil 4.40. Çamlıca Yolunda Nota

Yarışma sonucunda Cem Karaca ve Apaşlar grubunun asıl birinci olması gerektiği yönünde eleştiriler ortaya çıkmış, ilk üçe giremeyen Haramiler için de aynı yönde eleştiriler olmuştur. Cem Karaca ve Apaşlar tarafından seslendirilen “Emrah”, Doğan Şener tarafından "Hafif Batı Müziği'mizin mucizesi" olarak tanımlanmış, Fecri Ebcioglu ise "Bugüne kadar bestelenmiş ya da Batı müziğine uyarlanmış en iyi şarkı" olarak beğenisini dile getirmiştir (Müzikte Değişim Yılları Ansiklopedisi,t.y.)

4.4. 1968 Yılı Altın Mikrofon Yarışması

Altın Mikrofon yarışmasının dördüncüsü 1968’de yapılır. Finale kalan Erkin Koray Dörtlüsü, Haramiler, Moğollar, Sis Beşlisi ve Turgut Oksay ile T.P.A.O Batman Orkestrası 17 gün boyunca farklı illerde konser verdiler (Kuzu Ziyafeti, t.y.).

Dördüncü Altın Mikrofon Yarışmasının birinciliğini Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (T.P.A.O.) Batman Orkestrası “Meşelidir enginde dağlar meşeli” şarkısı ile aldı. Haramiler seslendirdiği “Arpa buğday daneler” isimli şarkı ile ikinciliği “İlgaz” şarkısı ile Moğollar üçüncülüğü almıştır (Ergun,2015, s. 1460). Erkin Koray dahil dört kişiden oluşan Erkin Koray Dörtlüsü "Çiçekdağı" ile dördüncü Turgut Oksay'lı Sis Beşlisi de "İğdir'ın Al Elması" ile beşinciliği alır (Kuzu Ziyafeti, t.y.).

1) TPAO Batman Orkestrası – Meşelidir Enginde Dağlar (Altın Mikrofon arka yüzünde ‘‘ Aç Aç Kolların’’)

Kullanılan Enstrümanlar:

Org ,Vokal, Gitar: Orhan Telli, Ritim Gitar:Ünal Ostol, Tenor Saksafon: Ünal Yiğitbaş, Bas Gitar: Çetin Oral, Bateri: Semih Özmert, Solo Gitar: Atilla Akman

Şekil 4.41. 1968 Hürriyet Gazetesi T.P.A.O Batman Orkestrası

Meşelidir Engin Dağlar Meşeli

Yöre: Antalya Anonim

Ne şe li di r E n gin de da ğ la r ne şe li
ne şe li üç yıl ol du be n bu
der de dü şe li dü şe li yu mu r ta nı n
kul pu yok göz le rim de uy ku yok sür ge mi ci ge mi yi hiç kim se den kor kum yok

Şekil 4.42. Meşelidir Engin Dağlar Meşeli Nota

2) **Haramiler** –Arpa Buğday Taneler, serbest parça ise ‘’ Aya Bak Yıldıza Bak’’

Kullanılan Enstrümanlar:

Vokal: Koray Oktay, Bas Gitar: Oğuz Durukan, Org: Uğur Dikmen, Saksafon:Çetin Yorulmaz

Şekil 4.43. 1968 Hürriyet Gazetesi Haramiler

Arpa Buğday Taneler

Yöre: Yozgat Anonim

Ar pa buğ day da ne__ ler ____ a man ar pa buğ day da ne__ ler

a man yı kıl sın mey ha ne ler a man yı kıl sın mey ha ne ler ler zi e lin

kı rd__ sın ____ a man ler zi e lin kı rd__ sın a man dar ge li yor dığ me ler

yar ge li yor yan dım gü le gü le gü le har ge li yor

Şekil 4.44. Arpa Buğday Taneler Nota

3) Moğollar – Ilgaz (Altın Mikrofon arka yüzünde “Kaleden Kaleye Şahin Uçurdum”)(Bolero)

Kullanılan Enstrümanlar:

Armonika, Org: Murat Ses, Vokal Solo Gitar: Aziz Azmet, Gitar: Cahit Berkay, Bas Gitar: Hasan Sel, Bateria: Engin Yörükoğlu

Şekil 4.45. 1968 Hürriyet Gazetesi Moğollar

Şekil 4.46. Ilgaz Nota

4) Erkin Koray ve Dörtlüsü – Çiçek Dağı, serbest parça ise “Meçhul”

Kullanılan Enstrümanlar:

Vokal: Erkin Koray, Davul: Sedat Avcı, İkinci Gitar: Tuncer Dürüm, Bas Gitar: Ziya Bakanay

Şekil 4.47. 1968 Hürriyet Gazetesi Erkin Koray Dörtlüsü

5) Turgut Oskay ve Sis Beşlisi – “İğdır ‘ın Al Elması’, serbest parça ise ‘Çarşamba’ yı Sel Aldı’(Vals)

Kullanılan Enstrümanlar:

Bas Gitar: Metin Cengiz, Gitar: Göktürk Alpanlı, Org: Erdal Peşkircioğlu, Tenor Saksafon: Ali Boz, Vokal: Turgut Oskay

Şekil 4.48. 1968 Hürriyet Gazetesi Sis Beşlisi ve Turgut Oksay

İğdır'ın Al Alması

Yöre: İğdır Anonim

İğ dir in al al ma sı ay ba lam ye me ye bal al ma

4 sı SAZ yar ge len den son ra ya ra mın sa gıl ma

8 sı ö lü rem ö lü rem yar ye ti mem yar

11 ye ti mem yar yar ay ba la ma yı se vi rem yar

14 se vi rem yar se vi rem yar yar

Şekil 4.49. İğdır'ın Al Alması Nota

5. DİNLEYİCİ DEĞERLENDİRMELERİ

5.1. Değerlendirme

Dönemin gazetelerinden Milliyet gazetesinin içinde hafta sonu yayınlanan müzik kulübü bölümünde ve Türk popmuzik.net den alınan izleyici değerlendirmeleri aşağıdaki gibidir. Buradaki Top10 listeleri, o yıl içerisinde en çok dinlenen, sevilen parçalara ve sanatçılara yer vermektedir.

Türk pop müzik.net sitesi 1965 yılı Top 10 listesi:

1965 TOP 10 Listesi			
SIRA	Dinle	Şarkı	Sanatçı
1	▶	Gençliğe Veda	Yıldırım Gürses
2	▶	Melancolie	Peppino di Capri
3	▶	Helvacı	Mavi Işıklar
4		Arabamın Atları	Berkant
5		Gelin Ayşe(m)	Alpay
6		Niksar'ın Fidanları	Milli Orkestra (Solist: Ayla Dikmen)
7	▶	Karadır Kaşların (Ferman Yazdırır)	Kanat Gür Orkestrası
8	▶	Sen Sevme Beni	Adamo
9	▶	Üsküdar (Katibim)	Silüetler
10		Altın Tasta Üzüm Var	Erol Büyükburç

Şekil 5.1. Turkpopmuzik.net,¹⁷ (1965 yılı top 10 listesi)

1965 yılına ait Top10 listeleri incelendiğinde, 1965 Altın Mikrofon yarışması birincisi Yıldırım Gürses'in bu listede yine birinci sırada olduğu görülmektedir. Yine Top10 listesinde üçüncü sırada yer alan Mavi Işıklar'ın seslendirdiği Helvacı parçası aynı yıl (1965) düzenlenen Altın Mikrofon yarışmasında ikinciliği kazanmıştır. Silüetler grubu aynı yarışmada üçüncülüğü alırken Top10 listesinde dokuzuncu sırada yer aldığı görülmektedir. Finale kalan Karadır Kaşların adlı parçada Top 10 listesinde yedinci sıraya yerleştiği görülmektedir.

Milliyet gazetesi tarafından haftalık oylamalarla belirlenen en çok sevilen yerli şarkıcılar listesine göre ;

¹⁷ <https://www.turkpopmuzik.net/kronoloji-8-yil-1965>

Milliyet okuyucularına göre

[Bize mektup gönderen okuyucularımızın genel arzusuna uyarak bu haftadan itibaren anketimizin sonuçlarını rakamlı olarak veriyoruz. Türkiye'nin her tarafından bu ankete katılacak okuyucularımız, mektuplarını açık olarak ve zarfın üzerine 10 kuruşluk pul yapıştırarak gönderebilirler]

EN ÇOK SEVİLEN ŞARKILAR

1. Estrella del mar ... Alpay (362 oy)
2. Piangi ... Richard Anthony (184 oy)
3. Qu'un peu d'amour ... Marc Arvan (175 oy)
4. House of the rising sun ... Animals (161 oy)
5. Downtown ... Petula Clark (155 oy)
6. Dans les yeux ... Sylvie Vartan (152 oy)
7. New Fin alaba ... Alpay (138 oy)
8. Rock and roll woman ... Beatles (138 oy)
9. Car je veux ... Adamo (119 oy)
10. Le pénitencier ... Johnny Hallyday (106 oy)

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

1. Adamo (470 oy)
2. Charles Aznavour (211 oy)
3. Adriano Celentano* (203 oy)
4. Beatles (175 oy)
5. Elvis Presley (171 oy)
6. Cliff Richard (166 oy)
7. Ray Charles (158 oy)
8. Sylvie Vartan (145 oy)
9. Gene Pitney (114 oy)
10. Patricia Carli (93 oy)

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

1. Alpay (616 oy)
2. Tülây German (158 oy)
3. Erol Büyükburg (146 oy)
4. Sevket Uğurluel (124 oy)
5. Cahit Oben (115 oy)
6. Silüetler (108 oy)
7. Melis Ersoy (76 oy)
8. Tanju Ökan (46 oy)
9. Akın Güler (33 oy)
10. Ayda Pekkan (18 oy)

Şekil 5.2. 11/07/ 1965 tarihli Milliyet Gazetesi

11/07/1965 tarihinde Cahit Oben 115 oy ile beşinci sırada, Silüetler 108 oy ile altıncı sırada yer almaktadır.

Şekil 5.2.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	5	Cahit Oben	115
	6	Silüetler	108

Milliyet Okuyucularına Göre

EN ÇOK SEVİLEN ŞARKILAR

1. Mélancolie ... Peppino di Capri (303 oy)
2. Estrella del mar ... Alpay (286 oy)
3. Rock and roll music ... Beatles (171 oy)
4. Till there was you ... Beatles (145 oy)
5. Piangi ... Richard Anthony (136 oy)
6. Lemon tree ... Trini Lopez ve Kingston trio (130 oy)
7. Giorgia ... Marc Aryan (119 oy)
8. Now I'm alone ... Alpay (112 oy)
9. Chanson orientale ... Sacha Distel (96 oy)
10. Quand revient la nuit ... Johnny Hallyday (91 oy)

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

1. Adamo (446 oy)
2. Peppino di Capri (308 oy)

3. Sylvie Vartan (306 oy)
4. Beatles topluluğu (298 oy)
5. Charles Aznavour (222 oy)
6. Patricia Carli (207 oy)
7. Adriano Celentano (206 oy)
8. Richard Anthony (199 oy)
9. Elvis Presley (180 oy)
10. Kinks topluluğu (117 oy)

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

1. Alpay (720 oy)
2. Tülây German (187 oy)
3. Şevket Uğurluel (180 oy)
4. Kanat Gür (177 oy)
5. Erol Büyükbuc (169 oy)
6. Selçuk Ural (122 oy)
7. Cahit Oben (120 oy)
8. Ergun Özer (109 oy)
9. Selda (98 oy)
10. Tanju Okan (91 oy)

[Anketimize katılmak isteyen okuyucularımız, mektuplarını, zarfın üzerine 10 kurusluk pul yapıştırıp açık olarak gönderebilirler]

Şekil 5.3. 18/07/1965 tarihli Milliyet Gazetesi

18/07/1965 tarihli listede yarışmada beşinci olan Kanat Gür 177 oy ile dördüncü sırada yer almıştır. Cahit Oben 120 oy ile yedinci sırada yer almıştır.

Şekil 5.3.	Sıra	Yerli Şarkıcı- Yerli Topluluk	Oy
	5	Kanat Gür	177
	7	Cahit Oben	120

Milliyet okuyucularına göre

EN ÇOK SEVİLEN ŞARKILAR

- 1 Estrella del mar (678 oy)
... Alpay
- 2 Now I'm alone (325 oy) ...
Alpay
- 3 Mélancolie (318 oy) ... Pep-
pino di Capri
- 4 La nuit (126 oy) ... Adamo
- 5 Rock and roll music (120 oy)
... Beatles
- 6 Chanson orientale (111 oy)
... Sacha Distel
- 7 Love me do (106 oy) ... Be-
atles
- 8 La plus belle pour aller dan-
ser (98 oy) ... Sylvie Vartan
- 9 Giorgina (96 oy) ... Marc Ar-
yan
- 10 Poupée de cire, poupée de
son (91 oy) ... France Gall

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

- 1 Adamo (262 oy)
- 2 Johnny Hallyday (255 oy)

- 3 Beatles (217 oy)
- 4 Cliff Richard (209 oy)
- 5 Sylvie Vartan (186 oy)
- 6 Charles Aznavour (185 oy)
- 7 Peppino di Capri (143 oy)
- 8 Animals (116 oy)
- 9 Rolling Stones (105 oy)
- 10 Sergio Endrigo (78 oy)

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

- 1 Alpay (785 oy)
- 2 Erol Büyükburç (186 oy)
- 3 Mavi Işıklar (175 oy)
- 4 Cahit Oben (146 oy)
- 5 Şerif Yüzbaşıoğlu (133 oy)
- 6 Tülâ German (130 oy)
- 7 Silüetler (126 oy)
- 8 Gökçen Kaynatan (117 oy)
- 9 Şevket Uğurluel (109 oy)
- 10 Kanat Gür (105 oy)

Bir rica : Okuyucularımızın
Türk müzisyenleri listelerini dü-
zenlerken tek isim değil, beş
isim yazmalarını ehemmiyetle
rica ederiz.

Şekil 5.4. 25/07/1965 tarihli Milliyet Gazetesi

25/07/1965 tarihli listede ise üçüncü sırada Mavi Işıklar 175 oy; Cahit Oben 146 oy ile dördüncü, Silüetler 126 oy ile yedinci; Kanat Gür 105 oy ile onuncu sırada yer almıştır.

Şekil 5.4.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	3	Mavi Işıklar	175
	4	Cahit Oben	146
	7	Silüetler	126
	10	Kanat Gür	105

MİLLİYET OKUYUCULARINA GÖRE

EN ÇOK SEVİLEN ŞARKILAR

1. Estrella del mar Alpay (540 oy)
2. La nuit Adamo (321 oy)
3. Car je veux Adamo (312 oy)
4. Now I'm alone Alpay (311 oy)
5. Crier ton nom Adamo (262 oy)
6. Le pécheur Johnny Hallyday (238 oy)
7. Dans tes bras Sylvie Vartan (221 oy)
8. Bonne chance Johnny Hallyday (135 oy)
9. Ne t'en fais pas Richard Anthony (122 oy)
10. Yarının şarkısı Tülâ German (96 oy)

ALPAY
(Estrella del mar'ın yaratıcısı)

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

1. Adamo (339 oy)
2. Johnny Hallyday (316 oy)
3. Sylvie Vartan (305 oy)
4. Patricia Carli (256 oy)
5. Beatles (249 oy)
6. Poppino di Capri (203 oy)
7. Ray Charles (181 oy)
8. Charles Aznavour (176 oy)
9. Rita Pavone (128 oy)
10. Little Tony (102 oy)

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

1. Alpay (471 oy)
2. Tülâ German (265 oy)
3. Erol Büyükburç (253 oy)
4. Tanju Okan (196 oy)
5. Şevket Uğurluel (168 oy)
6. Gökçen Kaynatan (136 oy)
7. Cahit Oben (119 oy)
8. Kanat Gür (108 oy)
9. Mavi Işıklar (98 oy)
10. İlham Gencer (71 oy)

Şekil 5.5. 01/08/1965 tarihli Milliyet Gazetesi

01/08/1965 tarihli listede Cahit Oben 119 oy ile yedinci sırada, Kanat Gür 108 oy ile sekizinci sırada, dokuzuncu sırada Mavi Işıklar 98 oy ve son olarak İlham Gencer 71 oy ile onuncu sırada yer almaktadır.

Şekil 5.5.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	7	Cahit Oben	119
	8	Kanat Gür	108
	9	Mavi Işıklar	98
	10	İlham Gencer	71

Milliyet Okuyucularına göre

EN ÇOK SEVİLEN ŞARKILAR:

- 1 Rock and roll music ... Beatles (410 oy)
- 2 Quand revient la nuit ... Johnny Hallyday (372 oy)
- 3 Estrella del mar ... Alpay (354 oy)
- 4 Giorgina ... Marc Aryan (306 oy)
- 5 La nuit ... Adamo (287 oy)
- 6 The last time ... Rolling Stones (215 oy)
- 7 El vagabundo ... Alpay (206 oy)
- 8 Cryink in the chapel ... Elvis Presley (177 oy)
- 9 Now I must go ... Swinging Bluejeans (153 oy)
- 10 Toi je te garde ... Marc Aryan (145 oy)

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR:

- 1 Johnny Hallyday (386 oy)
- 2 Beatles (354 oy)
- 3 Elvis Presley (338 oy)
- 4 Adamo (326 oy)
- 5 Marc Aryan (306 oy)
- 6 Rolling Stones (303 oy)
- 7 Patricia Carli (296 oy)
- 8 Françoise Hardy (255 oy)
- 9 Sylvie Vartan (252 oy)
- 10 Bobby Solo (207 oy)

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR:

- 1 Alpay (386 oy)
- 2 Mavi Işıklar (321 oy)
- 3 Erol Büyükburç (271 oy)
- 4 Kanat Gür (218 oy)
- 5 Şevket Uğurluel (206 oy)
- 6 Erkut Taçkın (185 oy)
- 7 Silüetler (162 oy)
- 8 Gökçen Kaynatan (151 oy)
- 9 Özgür Giray (96 oy)
- 10 Meteorlar (76 oy)

Şekil 5.6. 08/08/1965 tarihli Milliyet Gazetesi

08/08/1965 tarihli listede Mavi Işıklar 321 oy ile ikinci sırada, 218 oy ile Kanat Gür dördüncü sırada, 162 oy ile Silüetler yedinci sırada yer almıştır.

Şekil 5.6.	Sıra	Yerli Şarkıcı- Topluluk	Yerli	Oy
	2	Mavi Işıklar		321
	4	Kanat Gür		218
	7	Silüetler		162

MİLLİYET OKUYUCULARINA GÖRE

EN ÇOK SEVİLEN ŞARKILAR

1. Quand revient la nuit
..... Johnny Hallyday (381 oy)
2. El vagabundo ... Alpay (377 oy)
3. The last time
..... Rolling Stones (309 oy)
4. Toi je te garde
..... Marc Aryan (295 oy)
5. Can't you hear the beating of
my heart? Haines (243 oy)
6. Non andare col tamburo
..... Adriano Celentano (222 oy)
7. Crying in the chapel
..... Elvis Presley (206 oy)
8. Christina ... Bobby Solo (186 oy)
9. Rosita Trini Lopez (177 oy)
10. Ticket to ride ... Beatles (101 oy)

5. France Gall (236 oy)
6. Mina (228 oy)
7. Animals (198 oy)
8. Johnny Hallyday (196 oy)
9. Claude François (175 oy)
10. Petula Clark (166 oy)

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

1. Elvis Presley (339 oy)
2. Rolling Stones (326 oy)
3. Patricia Carli (311 oy)
4. Bobby Solo (287 oy)

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

1. Alpay (328 oy)
2. Kanat Gür (279 oy)
3. Gökçen Kaynatan (226 oy)
1. Mavi Işıklar (216 oy)
5. Ferdi Özbeğen (172 oy)
6. Metin Ersoy (143 oy)
7. Silüetler (142 oy)
8. Selda (113 oy)
9. Aylâ Dikmen (106 oy)
10. Şiyah Gölgerler (91 oy)

NOT: Posta idaresinin aldığı bir karar sebebiyle bu ankete katılacak okuyucularımızın açık zarf yerine oylarını kapalı zarfla göndermelerini rica ederiz.

Şekil 5.7. 15/08/1965 tarihli Milliyet Gazetesi

15/08/1965 tarihindeki listede ikinci sırada Kanat Gür 279 oy ile, Mavi Işıklar 216 oy ile dördüncü sırada, Silüetler 142 oy ile yedinci sırada yer almıştır.

Şekil 5.7.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	2	Kanat Gür	279
	4	Mavi Işıklar	216
	7	Silüetler	142

1966 TOP 10 Listesi			
SIRA	Dinle	Şarkı	Sanatçı
1	X	Şarhoş (Her Akşam Votka, Rakı ve Şarap)	Dario Moreno
2	X	Helvacı (Helva)	Mavi Işıklar
3	X	Çayır Çimen Geze Geze	Mavi Işıklar
4	X	Gardiyan	Juanito
5		Karlar Düşer	Adamo
6	X	Ağlarım	Erol Büyükburç
7	X	Lorke Lorke	Silüetler
8	X	Boğaziçi (Özlerim İstanbul'u)	Patricia Carli
9		Senede Bir Gün	Gönül Yazar
10	X	Satisfaction	Erkin Koray ve Grubu

Şekil 5.8. Turkpopmuzik.net,¹⁸ (1966 yılı Top 10 listesi)

1966 yılına ait Top10 listesine göre Mavi Işıklar Helvacı parçası ile ikinci; üçüncü; ile yedinci sırada yer almıştır. 1966 yılı Altın Mikrofon yarışmasında Silüetler lorke lorke parçası birinciliği, Mavi Işıklar çayır çimen geze geze parçasıyla ise ikinciliği almıştır.

Milliyet gazetesi tarafından haftalık oylamalarla belirlenen en çok sevilen yerli şarkıcılar listesine göre

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER		Size göre	EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR		EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR	
Sıra	Şarkı		Sıra	Şarkı	Sıra	Şarkı
1	I put a spell on you Alan Price Set — 1026 oy		1	Nancy Sinatra . . . 687 oy	1	Alpay . . . 814 oy
2	Good lovin' Young Rascals — 951 oy		2	Adamo . . . 654 oy	2	Erol Büyükburç . . 725 oy
3	Come back Juanita Juan Montego — 878 oy		3	Cliff Richard . . . 633 oy	3	Başar Tamer . . . 446 oy
4	Run for your love Beatles — 517 oy		4	Peppino di Capri . . 456 oy	4	Erkut Taçkın . . . 432 oy
5	Five o'clock world The Vouges — 493 oy		5	Elvis Presley . . . 452 oy	5	Tülây German . . . 426 oy
6	The night Cliff Richard — 421 oy		6	Hervé Vilard . . . 397 oy	6	Barış Manço . . . 417 oy
7	A groovy kind of love Mindbenders — 406 oy		7	Ray Charles . . . 346 oy	7	Tanju Okan . . . 398 oy
8	Barbara Ann Beach Boys — 365 oy		8	Enrico Macias . . . 333 oy	8	Füsun Önal . . . 352 oy
9	Sound of silence ... Simon and Garfunkel — 349 oy		9	France Gall . . . 321 oy	9	Nejat Toksoy . . . 309 oy
10	The sun ain't gonna shine anymore Walker Brothers — 326 oy		10	Twinkle . . . 305 oy	10	Mustafa İçli . . . 298 oy
11. Je l'aime Johnny Hallday; 12.Little bird Alpay; 13. Non ti chiedo più niente per me Peppino di Capri; 14. Paint it Black Rolling Stones; 15. Pretty Flamingo Manfred Mann. 16. The end of the world Twinkle			SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR		EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR	
			1	Rolling Stones . . . 743 oy	1	Silüetler . . . 723 oy
			2	Beatles . . . 689 oy	2	Erkin Koray . . . 614 oy
			3	Animals . . . 590 oy	3	Yurdaer Doğulu . . 606 oy
			4	Dave Clark 5 . . . 511 oy	4	Gökçe Kaynatan . . 593 oy
			5	Shadows . . . 493 oy	5	Mavi Işıklar . . . 590 oy
			6	Spotnicks . . . 452 oy	6	Cahit Oben . . . 472 oy
			7	Beach Boys . . . 424 oy	7	Durul Gence 5 . . . 449 oy
			8	Ventures . . . 378 oy	8	Vahşi Kediler . . . 362 oy
			9	Dave Dee, Dozy, Beaky, Mick and Tich . . . 316 oy	9	Gölgeler . . . 351 oy
			10	Manfred Mann . . . 302 oy	10	Yarasalar . . . 284 oy

Şekil 5.9. 03/07/1966 tarihli Milliyet Gazetesi

03/07/1966 tarihinde Silüetler 723 oy ile birinci, Mavi Işıklar 590 oy ile beşinci, Cahit Oben 472 oy ile altıncı sırada yer almıştır.

Şekil 5.9.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	1	Silüetler	723
	5	Mavi Işıklar	590
	6	Cahit Oben	472

¹⁸ <https://www.turkpopmuzik.net/kronoloji-9-yil-1966>

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER		Size göre	EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR	EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR
1	I put a spell on you Alan Price Set — 624 oy		1. Peppino di Capri 568 oy	1. Erkut Taçkın 564 oy
2	Good lovin' Young Rascals — 613 oy		2. Cliff Richard 470 oy	2. Erol Büyükbürg 538 oy
3	Run for your life Beatles — 572 oy		3. Johnny Hallyday 446 oy	3. Alpay 521 oy
4	Come back Juanita Juan Montego — 533 oy		4. Adamo 439 oy	4. Ayla Dikmen 439 oy
5	The night Cliff Richard — 498 oy		5. Enrico Macias 397 oy	5. Metin Ersoy 392 oy
6	Five o'clock world The Vogues — 451 oy		6. Elvis Presley 363 oy	6. Sevkett Uğurluel 356 oy
7	Sound of silence ... Simon and Garfunkel — 378 oy		7. Sacha Distel 312 oy	7. Başar Tamer 315 oy
8	The sun ain't gonna shine anymore Walker Brothers — 362 oy		8. Nancy Sinatra 289 oy	8. Dincer Erdoğan 277 oy
9	Non chiedo piu niente per me Peppino di Capri — 318 oy		9. Rita Pavone 256 oy	9. Selçuk Ural 261 oy
10	Little bird Alpay — 302 oy		10. Claude François 242 oy	10. Ayferi 238 oy
11. A groovy kind of love ... Beaky, Mick and Tich; 14. Pretty flamingo ... Manfred Mann; 15. Sad songs ... Ed. E. Lynch; 16. Se vuoi andare, vai ... Tony Cucchiara		DİNÇER ERDOĞAN Blue Boys Topluluğunun solistlerinden. Bu hafta Sevilen Yerli şarkıcılarda sekizinci durumda		SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR
				1. Beach Boys 624 oy
				2. Beatles 569 oy
				3. Rolling Stones 535 oy
				4. Shadows 474 oy
				5. Animals 398 oy
				6. Walker Brothers 311 oy
				7. Swinging Bluejeans 276 oy
				8. Herman's Hermits 251 oy
				9. The Vogues 230 oy
				10. Kinks 217 oy
				EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR
				1. Silüetler 671 oy
				2. Yurdaer Doğulu 618 oy
				3. Mavi Işıklar 601 oy
				4. Erkin Koray 588 oy
				5. Cahit Oben 526 oy
				6. Durul Gence 5 479 oy
				7. Gökçen Kaynatan 453 oy
				8. Boğaziçi 326 oy
				9. Blue Boys 293 oy
				10. Mosquitoes 224 oy

Şekil 5.10. 10/07/1966 tarihli Milliyet Gazetesi

10/07/1966 tarihli listede Silüetler 671 oy ile birinci, Mavi Işıklar 601 oy ile üçüncü, Cahit Oben 526 oy ile beşinci sırada yer almıştır.

Şekil 5.10.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	1	Silüetler	671
	3	Mavi Işıklar	601
	5	Cahit Oben	526

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER		Size göre	EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR	EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR
1	Good lovin' Young Rascals — 588 oy		1. Peppino di Capri 529 oy	1. Alpay 652 oy
2	I put a spell on you ... Alan Price Set — 547 oy		2. Adamo 508 oy	2. Erol Büyükbürg 527 oy
3	Run for your life Beatles — 529 oy		3. Elvis Presley 482 oy	3. Erkut Taçkın 458 oy
4	Non chiedo piu niente per me Peppino di Capri — 486 oy		4. Cliff Richard 440 oy	4. Ayla Dikmen 383 oy
5	Come back Juanita Juan Montego — 455 oy		5. Nancy Sinatra 394 oy	5. Barış Manço 326 oy
6	The night Cliff Richarr — 432 oy		6. Enrico Macias 361 oy	6. Berkant 292 oy
7	Sound of silence ... Simon and Garfunkel — 371 oy		7. Hervé Vilard 327 oy	7. Tülay German 281 oy
8	Paint it, black Rolling Stone — 353 oy		8. Bobby Solo 298 oy	8. Dincer Erdoğan 263 oy
9	The sun ain't gonna shine anymore Walker Brothers — 319 oy		9. Marc Aryan 265 oy	9. Sevkett Uğurluer 253 oy
10	Hald tight Dave Dee, Dozy, Beaky, Mick and Tich — 280 oy		10. Nino Ferrer 214 oy	10. Kanat Gür 238 oy
11. Five o'clock world The Vogues		ALAN PRICE SET Grupun elemanları: Alan Price (org-santr), John Walters (trompet), Clive Bruneau (bariton sakso), Steve Gregory (tenor sakso), Boon Slade (bas gitar), Roy Mills (bateri). Orkestrada gitar bulunmamakta ve bu da topluluğun bir özelliği olarak göze çarpmaktadır. Grubun bütün elemanları tasavvur edilemeyecek kadar caz hastasıdır.		SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR
12. Little bird Alpay				1. Beatles 722 oy
13. Sad songs ... Ed E. Lynch				2. Rolling Stones 638 oy
14. Sonnet pour notre amour				3. Beach Boys 567 oy
15. Pretty flamingo Adamo				4. Animals 513 oy
16. Se vuoi andare vai Tony Cucchiara				5. Walker Brothers 494 oy
				6. Manfred Mann 401 oy
				7. Simon and Garfunkel 359 oy
				8. Sonny and Cher 227 oy
				9. Ventures 286 oy
				10. Young Rascals 246 oy
				EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR
				1. Mavi Işıklar 515 oy
				2. Durul Gence 5 468 oy
				3. Gökçen Kaynatan 452 oy
				4. Silüetler 440 oy
				5. Yurdaer Doğulu 417 oy
				6. Erkin Koray 353 oy
				7. Blue Boys 326 oy
				8. Gülgeler 267 oy
				9. Cahit Oben 241 oy
				10. Kadri Ünalın 229 oy

Şekil 5.11. 17/07/1966 tarihli Milliyet Gazetesi

17/07/1966 tarihli listede Mavi Işıklar 515 oy ile birinci sırada, Silüetler 440 oy ile dördüncü sırada, Cahit Oben 241 oy ile dokuzuncu sırada yer almıştır.

Şekil 5.11.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	1	Mavi Işıklar	515
	4	Silüetler	440
	9	Cahit Oben	241

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER

1. Run for your life Beatles — 672 oy
2. Non chiedo piu niente per me Peppino di Capri — 615 oy
3. Good lovin' Young Rascals — 578 oy
4. The night Cliff Richard — 523 oy
5. Sound of silence Simon and Garfunkel — 491 oy
6. Hold tight Dave Dee, Dozy, Beaky, Mick and Tich — 473 oy
7. Paint it black Rolling Stones — 422 oy
8. I put a spell on you Alan Price Set — 386 oy
9. Sonnet pour notre amour Adamo — 324 oy
10. Come back Juanita Juan Montego — 292 oy
11. Sad songs Ed. E. Lynch-
12. Pretty flamingo Manfred Mann;
13. Se vuoi andare vai Tony Cucchiara;
14. Five o'clock world The Vogues;

Size

göre

MAVİ IŞIKLAR

Tekrar birincilik tahtında

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI SARKICILAR

1. Hervé Vilard 711 oy
2. Elvis Presley 692 »
3. Adamo 643 »
4. Peppino di Capri 576 »
5. Frank Sinatra 523 »
6. Petula Clark 458 »
7. Nancy Sinatra 444 »
8. Enrico Macias 372 »
9. Cliff Richard 305 »
10. Little Tony 286 »

SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR

1. Beatles 652 oy
2. Animals 645 »
3. Beach Boy 517 »
4. Shadows 473 »
5. Alan Price Set 423 »
6. Herman's Hermits 412 »
7. DD, D, B, M. Tich 361 »
8. The Vogues 345 »
9. Spotnicks 279 »
10. Rolling Stones 251 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ SARKICILAR

1. Erol Büyükburç 678 oy
2. Alpay 534 »
3. Barış Manço 483 »
4. Ayla Dikmen 411 »
5. Şevket Uğurluel 366 »
6. Başar Tamer 325 »
7. Erkin Koray 314 »
8. Füsün Onal 268 »
9. Marten Yorgun 242 »
10. Sabi 230 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR

1. Mavi Işıklar 624 oy
2. Silüetler 620 »
3. Cahit Oben 534 »
4. Durul Gence 5 518 »
5. Gökçe Kaymahan 477 »
6. Vahşi Kediler 416 »
7. Ergun Özer 342 »
8. Genç Gitarlar 292 »
9. Yanlıklar 236 »
10. Selçuk Alagöz 217 »

Şekil 5.12. 24/07/1966 tarihli Milliyet Gazetesi

24/07/1966 tarihli listede Mavi Işıklar 624 oy ile birinci sırada, ikinci sırada Silüetler 620 oy ile, Cahit Oben 534 oy ile üçüncü sırada, Selçuk Alagöz 217 oy ile onuncu sırada yer almıştır.

Şekil 5.12.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	1	Mavi Işıklar	624
	2	Silüetler	620
	3	Cahit Oben	534
	10	Selçuk Alagöz	217

Size Göre

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER

- 1 Non chiedo piu niente Peppino di Capri — 618 oy
- 2 Paint it, black Rolling Stones — 618 oy
- 3 Run for your life Beatles — 547 oy
- 4 Hold tight Dave Dee, Dozy, Beaky, Mick and Tich — 522 oy
- 5 Good lovin' Young Rascals — 489 oy
- 6 Sound of silence Simon and Garfunkel — 460 oy
- 7 The night Cliff Richard — 413 oy
- 8 Sonnet pour notre amour Adamo — 367 oy
- 9 Sad songs Ed. E. Lynch — 349 oy
- 10 Little bird Alpay — 326 oy

11. California dreamin' Mama's and Papa's
12. Pretty Flamingo Manfred Mann
13. I put a spell on you Alan Price Set
14. Se vuoi andare, vai Tony Cucchiara
15. Come back Juanita Juan Montego

DAVE DEE, DOZY, BEAKY, MICK AND TICH
 «Hold Tight» ile listemizde dördüncülüğe yükselen uzun isimli meşhur grup. Soldan sağa Dave Dee: 23 yaşında. Dozy: 22 yaşında. Beaky: 22 yaşında. Mick: 22 yaşında. Tich: 22 yaşında.

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

1. Elvis Presley 710 oy
2. Adamo 666 »
3. Peppino di Capri 612 »
4. Cliff Richard 573 »
5. Johnny Halliday 528 »
6. Nancy Sinatra 481 »
7. Adriano Celentano 429 »
8. Claude Francois 413 »
9. France Gall 363 »
10. Jacques Brell 305 »

SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR

1. Animals 684 oy
2. Beatles 652 »
3. Beach Boys 574 »
4. Rolling Stones 519 »
5. Shadows 456 »
6. Kinks 420 »
7. Yardbirds 372 »
8. The Vogues 346 »
9. Herman's Hermits 311 »
10. Double six of Paris 279 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

1. Erol Bükürcü 654 oy
2. Alpay 641 »
3. Erkin Koray 552 »
4. Özer Cehreli 487 »
5. Ayta Dikmen 449 »
6. Erkin Tackin 426 »
7. Tülay German 416 »
8. Muzafer Gür 352 »
9. Marten Yorgun 306 »
10. Rıza Silâhpoşda 279 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR

1. Serif Yüzbaşıoğlu 576 oy
2. Yurdaer Doğulu 528 »
3. Silüetler 524 »
4. Mavi Işıklar 509 »
5. Gökçen Kavran 446 »
6. Cahit Oben 363 »
7. Ferdi Özbeğ 334 »
8. Vasfi Ucaroğlu 320 »
9. Sonya Dorez 287 »
10. Ciziler 225 »

Şekil 5.13. 31/07/1966 tarihli Milliyet Gazetesi

31/07/1966 tarihli listede Silüetler 524 oy ile üçüncü, Mavi Işıklar 509 oy ile dördüncü, Cahit Oben 363 oy ile altıncı sırada yer almıştır.

Şekil 5.13.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	3	Silüetler	524
	4	Mavi Işıklar	509
	6	Cahit Oben	363

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER		Size göre	EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR	EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR
1	Non chiedo piu niente	712 oy	1. Cliff Richard	1. Alpay
2	Paint it, black	681 oy	2. Adamo	2. Aylık Dikmen
3	Hold tight	583 oy	3. Elvis Presley	3. Erol Büyükburç
4	The night	523 oy	4. Frank Sinatra	4. Erkin Koray
5	Run for your life	495 oy	5. Peppino di Capri	5. Sevgi Uğurluer
6	Sonnet pour notre amour	447 oy	6. Claude François	6. Çetin İnönü
7	Sound of silence	424 oy	7. Mina	7. Nejat Toksoy
8	Little bird	390 oy	8. Gene Pitney	8. Tanju Okan
9	California dreamin'	358 oy	9. Bob Dylan	9. Metin Ersoy
10	Pretty flamingo	319 oy	10. Sheila	10. Nonna Bella
11	Paperback writer	Beatles		
12	Sad songs	Ed. E. Lynch		
13	Good lovin'	Young Rascals		
14	Vorrei	Alain Barrière		
15	Cheveux longs et idées courtes	Johnny Hallyday		

Şekil 5.14. 07/08/1966 tarihli Milliyet Gazetesi

07/08/1966 tarihli listede Mavi Işıklar 614 oy ile ikinci, Silüetler 583 oy ile üçüncü sırada yer almıştır.,

Şekil 5.14.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	2	Mavi Işıklar	614
	3	Silüetler	583

1967 TOP 10 Listesi			
SIRA	Dinle	Şarkı	Sanatçı
1	X	Samanyolu	Berkant
2	X	Kol Düğmeleri	Barış Manço ve Les Mistigris Grubu
3	X	Hatıralar Hayal Oldu	Dario Moreno
4	X	Kızları da Alın Askere	Erkin Koray
5	X	Ayrılanlar İçin	Timur Selçuk
6	X	Emrah	Cem Karaca ve Apaşlar
7		İki Yabancı	Ajda Pekkan
8		Sokağından Geçtim Dün Gece	Ertan Anapa
9		Ay Beyaz Deniz Mavi	TPAO Orkestrası
10		Mühür Gözlüm	Erol Büyükburç

Şekil 5.15. turkpopmuzik.net,¹⁹ ,(1967 yılı Top 10 listesi)

1967 yılına ait Top10 listesine göre Cem Karaca ve Apaşlar Emrah parçası ile altıncı, TPAO Orkestrası ay beyaz deniz mavi şarkısı ile dokuzuncu sırada yer almıştır. 1967 yılı Altın Mikrofon yarışmasında ikinciliği Cem Karaca ve Apaşlar Emrah parçası ile, TPAO Orkestrası ay beyaz deniz mavi şarkısı ile dördüncülüğü almıştır.

Milliyet gazetesi tarafından haftalık oylamalarla belirlenen en çok sevilen yerli şarkıcılar listesine göre;

¹⁹ <https://www.turkpopmuzik.net/kronoloji-10-yil-1967>

Heriç: 270 yoktu. İsteyen, dilediği gibi

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER

- 1 This is my song Petula Clark - 505 oy
- 2 Cuore matto Mario Zelinotti - 473 »
- 3 Penny Lane Beatles - 351 »
- 4 I'm a man Spencer Davis Group - 298 »
- 5 A little bit me, a little bit you ... Monkees - 277 »
- 6 Georgy girl Seekers - 250 »
- 7 Tell it to my face Keith - 246 »
- 8 Emrah Cem Karaca ve Apaşlar - 219 »
- 9 Release me Engelbert Humperdinck - 153 »
- 10 Happy Jack The Who - 121 »

11. There's a kind of hush Herman's Hermits
12. Will you always love me Sabres
13. Happy together Turtles
14. Comme les blés Eva
15. I only dream of you Rosanella
16. La blanche caravelle Hugues Aufray
17. Cupid's house Ebony Keyes
18. I hear a rhapsody The Majority

Size
göre

JOAN BAEZ
Amerika'n folk - şarkıcı listemizde

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

1. Adamo 534 oy
2. Cliff Richard 418 »
3. Petula Clark 226 »
4. Antoine 207 »
5. Tom Jones 182 »
6. Frank Sinatra 151 »
7. Elvis Presley 136 »
8. Sonny and Cher 124 »
9. Peppino di Capri 101 »
10. Joan Baez 87 »

SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR

1. Monkees 426 oy
2. Beatles 412 »
3. Shadows 298 »
4. Four Tops 256 »
5. Troggs 214 »
6. The Who 168 »
7. Rolling Stones 123 »
8. Eric Burdon and the Animals 104 »
9. Herman's Hermits 93 »
10. Los Bravos 85 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

1. Erol Büyükburç 368 oy
2. Alpay 359 »
3. Cem Karaca 221 »
4. Erkut Taçkın 212 »
5. Barış Manço 162 »
6. Marten Yorgun 154 »
7. Onal Irat 151 »
8. Özer Cehreli 113 »
9. Çetin İnönütepe 96 »
10. Ateş Kırdar 78 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR

1. Durul Gence 5 340 oy
2. Mavi Işıklar 278 »
3. Silüetler 255 »
4. Haramiler 226 »
5. Erkin Koray 162 »
6. Apaşlar 159 »
7. Selçuk Alagöz 143 »
8. Mavi Çocuklar 136 »
9. Optikler 91 »
10. Gülgeler 90 »

Şekil 5.16. 07/05/1967 tarihli Milliyet Gazetesi

07/05/1967 tarihinde Mavi Işıklar 278 oy ikinci, Silüetler 255 oy ile üçüncü, Haramiler 226 oy ile dördüncü sırada, Cem Karaca ve Apaşlar 159 oy ile altıncı sırada, Mavi Çocuklar 136 oy ile sekizinci sırada yer almıştır.

Şekil 5.16.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	2	Mavi Işıklar	278
	3	Silüetler	255
	4	Haramiler	226
	6	Apaşlar	159
	8	Mavi Çocuklar	136

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER

- 1 This is my song Petula Clark - 481 oy
- 2 Tell it to my face Keith - 432 »
- 3 A little bit me, a little bit you ... Monkees - 392 »
- 4 Cuore matto Mario Zelinotti - 315 »
- 5 Penny Lane Beatles - 267 »
- 6 Release me Engelbert Humperdinck - 233 »
- 7 Emrah Cem Karaca ve Apaşlar - 207 »
- 8 I'm a man Spencer Davis Group - 162 »
- 9 Georgy girl Seekers - 119 »
- 10 Happy together Turtles - 106 »

11. Comme les blés Eva
12. I only dream of you Rosanella
13. Cupid's house Ebony Keyes
14. La blanche caravelle Hugues Aufray
15. I hear a rhapsody The Majority
16. Elizabeth I and II Nina and Fredrick
17. Ten commendments from a woman Princess Buster

Size
göre

SOL ANAHTARLARI
İzmir'in genç topluluğu

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

1. Adamo 460 oy
2. Tom Jones 296 »
3. Eva 217 »
4. Cliff Richard 215 »
5. Elvis Presley 188 »
6. Petula Clark 183 »
7. Ray Charles 165 »
8. Johnny Hallyday 121 »
9. Peppino di Capri 108 »
10. Ebony Keyes 93 »

SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR

1. Beatles 416 oy
2. Monkees 384 »
3. Los Bravos 307 »
4. Four Tops 291 »
5. Troggs 252 »
6. Shadows 219 »
7. The Who 204 »
8. Rolling Stones 168 »
9. Ventures 130 »
10. Eric Burdon and the Animals 105 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

1. Alpay 508 oy
2. Erol Büyükburç 421 »
3. Erkut Taçkın 267 »
4. Cem Karaca 228 »
5. Ayıl Dikmen 153 »
6. Berkant 128 »
7. Çetin İnönütepe 115 »
8. Barış Manço 96 »
9. Ali Çetin 94 »
10. Reha Altuğ 78 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR

1. Durul Gence 5 382 oy
2. Mavi Çocuklar 314 »
3. Silüetler 309 »
4. Mavi Işıklar 271 »
5. Haramiler 260 »
6. Selçuk Alagöz 216 »
7. Apaşlar 190 »
8. Optikler 103 »
9. Sol Anahtarları 101 »
10. Noktalar 92 »

Şekil 5.17. 14/05/1967 tarihli Milliyet Gazetesi

14/05/1967 tarihli listede Mavi Çocuklar 314 oy ile ikinci, Silüetler 309 oy ile üçüncü, Haramiler 260 oy ile beşinci, Apaşlar 190 oy ile yedinci olmuştur.

Şekil 5.17.	Sıra	Yerli Şarkıcı-Yerli Topluluk	Oy
	2	Mavi Çocuklar	314
	3	Silüetler	309
	5	Haramiler	260
	7	Apaşlar	190

*** Size Göre**

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER

1 A little bit me, a little bit you
Monkees (542 oy)
Tell it to my face

2 Keith (478 oy)
This is my song

3 Petula Clark (411 oy)

4 I hear a rhapsody The Majority - 343 oy

5 Cuore matto Mario Zelinotti - 309 »

6 Happy together Turtles - 278 »

7 Emrah Cem Karaca ve Apaşlar - 260 »

8 Comme les bles Eva - 226 »

9 Release me Engelbert Humperdinck - 191 »

10 Penny Lane Beatles - 153 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

1. Alpay 519 oy

2. Cem Karaca 385 »

3. Erol Bülkburç 364 »

4. Ferit Taykın 301 »

5. Füsün Onal 194 »

6. Barış Manço 177 »

7. Metin Ersoy 163 »

8. Cahit Oken 128 »

9. Rana Alaçöz 125 »

10. Ulan Zaimoğlu 102 »

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

1. Adamo 443 oy

2. Cliff Richard 415 »

3. Tom Jones 281 »

4. Petula Clark 203 »

5. Elvis Presley 193 »

6. Frank Sinatra 181 »

7. Herve Vilard 164 »

8. Johnny Hallyday 142 »

9. Nancy Sinatra 95 »

10. Sylvie Vartan 90 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR

1. Silüetler 423 oy

2. Duruk Gence 402 »

3. Mavi Işıklar 365 »

4. Mavi Çocuklar 290 »

5. Apaşlar 222 »

6. Haramiler 214 »

7. Kanat Gür 165 »

8. Optikler 128 »

9. Kara İzler 124 »

10. Yakamozlar 82 »

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR

1. Beatles 394 oy

2. Shadows 351 »

3. Monkees 307 »

4. Four Tops 195 »

5. Troggs 167 »

6. Rolling Stones 143 »

7. The Who 128 »

8. Los Bravos 114 »

9. Herman's Hermits 106 »

10. Eric Burdon and the Animals 99 »

HERMAN'S HERMITS, İMZALI 5 PLAGİNİ MİLLİYET OKUYUCULARINA DAĞITIYOR

Şekil 5.18. 21/05/1967 tarihli Milliyet Gazetesi

21/05/1967 tarihinden itibaren yapılan milliyet gazetesi listelerinde sınıflandırma en çok sevilen şarkıcılar ve en çok sevilen yerli topluluklar olmak üzere ayrılmıştır. En çok sevilen yerli şarkıcılarda Cem Karaca 385 oy ile ikinci olmuştur. En çok sevilen yerli topluluklarda ise Silüetler 423 oy ile birinci, Mavi Işıklar 365 oy ile üçüncü, Apaşlar 222 oy ile beşinci, Haramiler 214 oy ile altıncı olmuştur.

Şekil 5.18.	Sıra	Yerli Şarkıcı	Oy
	2	Cem Karaca	385

Şekil 5.18.	Sıra	Yerli Topluluk	Oy
	1	Silüetler	423
	3	Mavi Işıklar	365
	5	Apaşlar	222
	6	Haramiler	214

Size Göre

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER

- 1 A little bit me, a little bit you Monkees - 458 oy
- 2 Tell it to my face Keith - 439 oy
- 3 I hear a rhapsody The Majority - 391 oy
- 4 This is my song Petula Clark - 382 oy
- 5 Happy together Turtles - 327 »
- 6 Emrah Cem Karaca ve Apaşlar - 316 »
- 7 Comme les bles Eva - 292 »
- 8 Cuore matto Mario Zelinotti - 221 »
- 9 I only dream of you Rosanella - 143 »
- 10 Cupid's house Ebony Keyes - 128 »
11. Touch me touch me Dave Dee ve arkadaşları
12. Elizabeth the First and the Second Nina and Frederick
13. Son dakikalarım Alpay
14. It's all over Cliff Richard
15. Ha ha said the clown Manfred Mann

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR	EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR
1. Aylâ Dikmen 426 oy	1. Cliff Richard 523 oy
2. Erol Büyükburg 343 »	2. Tom Jones 462 »
3. Alpay 318 »	3. Adamo 382 »
4. Erkut Taçkın 240 »	4. Sylvie Vartan 224 »
5. Cem Karaca 218 »	5. Petula Clark 215 »
6. Berkant 205 »	6. Nancy Sinatra 162 »
7. Dinçer Erdoğan 174 »	7. Eva 108 »
8. Ayferi 110 »	8. Peppino di Capri 103 »
9. Necdet Çolpan 81 »	9. Christophe 92 »
10. Orhan Şevki 78 »	10. Keith 85 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR	EN ÇOK SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR
1. Durul Gence 375 oy	1. Monkees 491 oy
2. Silüetler 359 »	2. Beatles 467 »
3. Mavi Işıklar 342 »	3. Shadows 330 »
4. Haramiler 226 »	4. The Who 196 »
5. Mavi Çocuklar 186 »	5. Troggs 185 »
6. Apaşlar 143 »	6. Rolling Stones 162 »
7. Optikler 107 »	7. Four Tops 124 »
8. Kırmızı Çiçekler 102 »	8. Eric Burdon and the Animals 118 »
9. Ritm 4 94 »	9. Ventures 82 »
10. The Saps. (Orta Doğu Tek. Üniversitesi) ... 73 »	10. Kinks 87 »

MİLLİYET'in bu haftaki hediyesi:

ALPAY'IN İMZALI PLAĞI : «SON

Şekil 5.19. 28/05/1967 tarihli Milliyet Gazetesi

28/05/1967 en çok sevilen yerli şarkıcılarda Cem Karaca 218 oy ile beşinci olmuştur. En çok sevilen yerli topluluklarda ise Silüetler 359 oy ile ikinci, Mavi Işıklar 342 oy ile üçüncü, Haramiler 226 oy ile dördüncü, Apaşlar 143 oy ile altıncı olmuştur.

Şekil 5.19.	Sıra	Yerli Şarkıcı	Oy
	5	Cem Karaca	218

Şekil 5.19.	Sıra	Yerli Topluluk	Oy
	2	Silüetler	359
	3	Mavi Işıklar	342
	4	Haramiler	226
	6	Apaşlar	143

Size Göre	
EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER	
1 Tell it to my face	Keith - 2218 oy
2 A little bit me, a little bit you	Monkees - 1675 oy
3 Enurrah	Cem Karaca ve Apaşlar - 1548 oy
4 Happy together	Turtles - 955 oy
5 This is my song	Petula Clark - 933 *
6 I hear a rhapsody	The Majority - 611 *
7 Touch me touch me	Dave Dee ve arkadaşları - 548 *
8 Cupid's house	Elbony Kaye - 396 *
9 I only dream of you	Rosamella - 317 *
10 Son dakikalarım	Alpay - 302 *
11 Ha ha said the clown	Mandred Mann
12 It's all over	Giff Richard
13 Ici gilet yavrum	Berkant
14 J'ai trop de peine	Herne Vilard
15 Detroit City	Tom Jones
EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR	
1. Adams	1567 oy
2. Cliff Richard	1483 *
3. Petula Clark	1389 *
4. Tom Jones	985 *
5. Frank Sinatra	912 *
6. Elvis Presley	754 *
7. Herne Vilard	601 *
8. Johnny Hallyday	436 *
9. Sylvie Vartan	410 *
10. Nancy Sinatra	392 *
EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR	
1. Alpay	2451 oy
2. Fred Mühlberg	1823 *
3. Cem Karaca	1672 *
4. Erkin Taçkın	1005 *
5. Berkant	929 *
6. Rana Alagöz	454 *
7. Rana Alagöz	401 *
8. Fikri Özal	388 *
9. Cahit Önen	316 *
10. Tilly German	305 *
EN ÇOK SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR	
1. Monkees	3010 oy
2. Beatles	1875 *
3. Shadows	1566 *
4. Herman's Hermits	823 *
5. Four Tops	642 *
6. Rolling Stones	510 *
7. Troggs	458 *
8. Eric Burdon and the Animals	412 *
9. The Who	296 *
10. Mama's and Papa's	271 *
EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR	
1. Silüetler	1748 oy
2. Dursi Genç	1603 *
3. Mavi Işıklar	1024 *
4. Apaşlar	937 *
5. Mavi Çocuklar	675 *
6. Haramiler	624 *
7. Okan Dinçer ve Kontrastlar	461 *
8. Kanak Güz	397 *
9. Optiker	348 *
10. Gülefer	298 *

Şekil 5.20. 04/06/1967 tarihli Milliyet Gazetesi

04/06/1967 en çok sevilen yerli şarkıcılarda Cem Karaca 1672 oy ile üçüncü, Rana Alagöz 401 oy ile yedinci olmuştur. En çok sevilen yerli topluluklarda ise Silüetler 1748 oy ile birinci, Apaşlar 937 oy ile dördüncü, Mavi Çocuklar 675 oy ile beşinci, Haramiler 624 oy ile altıncı olmuştur.

Şekil 5.20.	Sıra	Yerli Şarkıcı	Oy
	3	Cem Karaca	1672
	7	Rana Alagöz	401

Şekil 5.20.	Sıra	Yerli Topluluk	Oy
	1	Silüetler	1748
	4	Apaşlar	937
	5	Mavi Çocuklar	675
	6	Haramiler	624

Size Göre	
1	EMRAH — Cem Karaca ve Apaşlar - 2216 oy
2	Tell it to my face — Keith - 1733 »
3	A little bit me, a little bit you — Monkees - 1068 »
4	Cupid's house — Ebony Keyes - 851 oy
5	Touch me, touch me — Dave Dee ve Arkadaşları - 676 »
6	Happy together — Turtles - 542 »
7	Son dakikalarım — Alpay - 503 »
8	I hear a rhapsody — The Majority - 472 »
9	This is my song — Petula Clark - 423 »
10	Ha ha said the clown — Manfred Mann - 291 »
EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR	
1. Adamo	2187 oy
2. Cliff Richard	1833 »
3. Tom Jones	1067 »
4. Petula Clark	954 »
5. Frank Sinatra	742 »
6. Johnny Hallyday	538 »
7. Elvis Presley	516 »
8. Mario Zelnotti	367 »
9. Keith	277 »
10. Christophe	250 »
EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR	
1. Alpay	2285 oy
2. Erol Büyükburç	1790 »
3. Cem Karaca	1548 »
4. Erkut Taçkın	1011 »
5. Berkant	972 »
6. Ayla Dikmen	452 »
7. Barış Manço	436 »
8. Rana Alagöz	308 »
9. Metin Ersoy	261 »
10. Ajda Pekkan	224 »
EN ÇOK SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR	
1. Beatles	1846 oy
2. Monkees	1803 »
3. Four Tops	736 »
4. Shadows	714 »
5. Rolling Stones	626 »
6. Shadows	618 »
7. The Who	435 »
8. Dave Dee ve Arkadaşları	342 »
9. Herman's Hermits	318 »
10. Turtles	265 »
EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR	
1. Durul Gence	1607 oy
2. Silüetler	1573 »
3. Apaşlar	1276 »
4. Haramiler	1122 »
5. Mavi Işıklar	983 »
6. Seçkin Alagöz	741 »
7. Mavi Çocuklar	505 »
8. Optikler	382 »
9. Ritm 4	308 »
10. Üstün Poyrazoğlu	271 »
MILLİYET'in bu haftaki hediyesi:	

Şekil 5.21. 11/06/1967 tarihli Milliyet Gazetesi

11/06/1967 en çok sevilen yerli şarkıcılarda Cem Karaca 1548 oy ile üçüncü, Rana Alagöz 308 oy ile sekizinci olmuştur. En çok sevilen yerli topluluklarda ise Silüetler 1573 oy ile ikinci, Apaşlar 1276 oy ile üçüncü, Haramiler 1122 oy ile dördüncü, Mavi Çocuklar 505 oy ile yedinci olmuştur.

Şekil 5.21.	Sıra	Yerli Şarkıcı	Oy
	3	Cem Karaca	1548
	8	Rana Alagöz	308
Şekil 5.21.	Sıra	Yerli Topluluk	Oy
	2	Silüetler	1573
	3	Apaşlar	1276
	4	Haramiler	1122
	7	Mavi Çocuklar	505

1968 TOP 10 Listesi			
SIRA	Dinle	Şarkı	Sanatçı
1		Resimdeki Gözyaşları	Cem Karaca ve Apaşlar
2		Dünya Dönüyor (Atlı Karınca)	Ajda Pekkan
3		Aşkım Dillere Destan	Ertan Anapa
4		Aşk Eski Bir Yalan	Kamuran Akkor
5		İyi Düşün Taşın	Mavi Işıklar
6		Sus Sus Sus	Erol Büyükburç
7		Bu Ne Biçim Hayat	Semiramis Pekkan
8		Boş Sokak	Ajda Pekkan
9		Samanyolu	Berkant
10		Agora Meyhanesi	Gönül Yazar

Şekil 5.22. Turkpopmuzik.net,²⁰ (1968 yılı Top 10 listesi)

1968 yılına ait Top10 listesine göre Altın Mikrofon Yarışması finalistleri listeye girememiştir. Ancak Millîyet gazetesi tarafından haftalık oylamalarla belirlenen en çok sevilen yerli topluluklar listesine göre;

Size Göre	
1	Hello goodbye Beatles - 2028 oy
2	All my love Cliff Richard - 1773 *
3	I dig rock and roll music Peter, Paul and Mary - 893 *
4	The letter Miriam Makeba - 658 *
5	Pata pata Monkees - 551 *
6	Daydream believer Bee Gees - 460 *
7	Massachusetts Timur Selçuk - 411 *
8	Sen neredesin? Tom Jones - 325 *
9	I'm coming home Erol Büyükburç - 289 *
10	Kırk kalp Cem Karaca ve Anadol - 289 *
11	Unit tarifi Cilla Black - 289 *
12	Forlating love Rolling Stones - 289 *
13	I only live to love you Erol Büyükburç - 289 *
14	She's a rainbow Johnny Hallyday - 289 *
15	Am I that easy to forget? 289 *
16	Mao fil - 289 *

Şekil 5.23. 10/03/1968 tarihli Milliyet Gazetesi

10/03/1968 tarihinde Erkin Koray 113 oy ile 10. olmuştur.

²⁰ <https://www.turkpopmuzik.net/kronoloji-11-yil-1968>

Şekil 5.23.	Sıra	Yerli Topluluk	Oy
	10	Erkin Koray	113

Size Göre	
EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER	
1	I dig rock and roll music Peter, Paul and Mary - 1123 oy
2	Hello goodbye Beatles - 872 »
3	Daydream believer Monkees - 791 »
4	The letter Box Tops - 503 »
5	I'm coming home Tom Jones - 477 »
6	She's a rainbow Rolling Stones - 342 »
7	All my love Cliff Richard - 280 »
8	Massachusetts Bee Gees - 216 »
9	Kırık kalp Erol Büyükburç - 166 »
10	I only live to love you Cilla Black - 107 »
11.	Pata pata Miriam Makeba
12.	Everlasting love The Love Affair
13.	Mon fils Johnny Hallyday
14.	Am I that easy to forget? Engelbert Humperdinck
15.	Kimse bilmez yarın ne olur Alpay
16.	To sir with love Lulu
17.	Judy in disguise John Fred and his Playboy Band
18.	Kitty Cat Stevens
EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR	
1	Adamo 1214 Oy
2	Tom Jones 1022 »
3	Cliff Richard 986 »
4	Elvis Presley 642 »
5	J. Hallyday 493 »
6	Petula Clark 483 »
7	Sheila 217 »
8	Patricia Carli 201 »
9	Sylvie Vartan 189 »
10	Al Bano 141 »
EN ÇOK SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR	
1	Beatles 1176 Oy
2	Monkees 869 »
3	Shadows 693 »
4	Four Tops 411 »
5	Animals 397 »
6	Rolling Stones 382 »
7	Box Tops 220 »
8	The Who 198 »
9	H. Hermits 130 »
10	Procol Harum 77 »
EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR	
1	Timur Selçuk 1016 Oy
2	E. Büyükburç 612 »
3	Berkant 434 »
4	Cem Karaca 311 »
5	Alpay 293 »
6	Ertan Anapa 201 »
7	Zümrüt 192 »
8	Ajda Pekkan 143 »
9	Erkut Taçkın 109 »
10	B. Armağan 58 »
EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR	
1	Durul Gence 1185 Oy
2	Apaşlar 913 »
3	Mavi Isıklar 622 »
4	Mavi Çocuklar 449 »
5	Haramiler 401 »
6	Silüetler 284 »
7	Selçuk Alagöz 261 »
8	Y. Doğulu 205 »
9	Moğollar 198 »
10	Okan Dinçer 166 »

Şekil 5.24. 24/03/1968 tarihli Milliyet Gazetesi

24/03/1968 en çok sevilen yerli topluluklarda Moğollar 198 oy ile dokuzuncu olmuştur.

Şekil 5.24.	Sıra	Yerli Topluluk	Oy
	9	Moğollar	198

Size Göre	
EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER	
1	I dig rock and roll music Peter, Paul and Mary - 1453 oy
2	Hello goodbye Beatles - 1121 »
3	Daydream believer Monkees - 983 »
4	I'm coming home Tom Jones - 765 »
5	She's a rainbow Rolling Stones - 664 »
6	The letter Box Tops - 442 »
7	I only live to love you Cilla Black - 312 »
8	Kırık kalp Erol Büyükburç - 275 »
9	All my love Cliff Richard - 208 »
10	Everlasting love The Love Affair - 166 »
11.	Mon fils Johnny Hallyday
12.	Am I that easy to forget? Engelbert Humjerdinck
13.	Massachusetts Bee Gees
14.	To sir with love Lulu
15.	Judy in disguise John Fred and his Playboy Band
16.	Kimse bilmez yarın ne olur Alpay
17.	Kitty Cat Stevens
18.	World Bee Gees
19.	The legend of Xanadu Dave Dee ve arkadaşları
20.	Comic street Brigitte Bardot ve Serge Gainsbourg
EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR	
1 —	Adamo 1714 Oy
2 —	Tom Jones 967 »
3 —	Cliff Richard 755 »
4 —	Elvis Presley 531 »
5 —	Sheila 428 »
6 —	Johnny Hallyday 346 »
7 —	Petula Clark 229 »
9 —	Sylvie Vartan 177 »
9 —	Patricia Carli 134 »
10 —	Al Bano 100 »
EN ÇOK SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR	
1 —	Beatles 1890 Oy
2 —	Monkees 796 »
3 —	Shadows 523 »
4 —	Four Tops 407 »
5 —	Rolling Stones ... 291 »
6 —	Animals 245 »
7 —	The Who 127 »
8 —	Box Tops 119 »
9 —	Procol Harum 98 »
10 —	H. Hermits 83 »
EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR	
1 —	Timur Selçuk ... 1177 Oy
2 —	Erol Büyükburç ... 885 »
3 —	Alpay 496 »
4 —	Cem Karaca 373 »
5 —	Berkant 342 »
6 —	Zümrüt 228 »
7 —	Ertan Anapa 194 »
8 —	Ajda Pekkan 192 »
9 —	Erkut Taçkın 101 »
10 —	Çetin İnönütepe ... 83 »
EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR	
1 —	Durul Gence 1398 Oy
2 —	Apaşlar 803 »
3 —	Mavi Işıklar 553 »
4 —	Haramiler 246 »
5 —	Mavi Çocuklar ... 230 »
6 —	Okan Dinçer 151 »
7 —	Vasfi Uçaroğlu ... 132 »
8 —	Moğollar 121 »
9 —	Yurdaer Doğulu ... 103 »
10 —	Silüetler 97 »
Bu haftaki hedive plâklarımız:	

Şekil 5.25. 31/03/1968 tarihli Milliyet Gazetesi

31/03/1968 en çok sevilen yerli topluluklarda Moğollar 121 oy ile sekizinci olmuştur.

Şekil 5.25.	Sıra	Yerli Topluluk	Oy
	8	Moğollar	121

Size Göre

EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER

- 1 I dig rock and roll music Peter, Paul and Mary - 1132 oy
- 2 Hello goodbye Beatles - 758 »
- 3 I'm coming home Tom Jones - 693 »
- 4 Daydream believer Monkees - 671 »
- 5 Kırık kalp Erol Büyükburç - 605 »
- 6 She's a rainbow Rolling Stones - 523 »
- 7 I only live to love you Cilla Black - 385 »
- 8 The letter Box Tops - 281 »
- 9 Everlasting love The Love Affair - 237 »
- 10 Mon fils Johnny Hallyday - 119 »
11. Kimse bilmez yarın ne olur Alpay
12. To sir with love Lulu
13. Kitty Cat Stevens
14. All my love Cliff Richard
15. Judy in disguise John Fred and his Playboy Band
16. Am I that easy to forget? Engelbert Humperdinck
17. The legend of Xanadu Dave Dee ve arkadaşları
18. Love is blue Paul Mauriat Orkestrası

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

- 1 — Adamo ... 1691 Oy
- 2 — Tom Jones ... 1233 «
- 3 — Cliff Richard ... 605 «
- 4 — Elvis Presley ... 288 «
- 5 — J. Hallyday ... 176 «
- 6 — Petula Clark ... 135 «
- 7 — Sylvie Vartan ... 110 «
- 8 — Patricia Carli ... 105 «
- 9 — Al Bano ... 93 «
- 10 — Cat Stevens ... 69 «

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR

- 1 — Beatles ... 1246 Oy
- 2 — Monkees ... 1013 «
- 3 — Shadows ... 862 «
- 4 — Four Tops ... 578 «
- 5 — Animals ... 443 «
- 6 — R. Stones ... 285 «
- 7 — The Who ... 146 «
- 8 — Box Tops ... 133 «
- 9 — H. Hermits ... 117 «
- 10 — Procol Harum ... 92 «

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

- 1 — E. Büyükburç ... 1498 Oy
- 2 — T. Selçuk ... 1312 «
- 3 — Berkant ... 705 «
- 4 — Alpay ... 529 «
- 5 — Cem Karaca ... 311 «
- 6 — Zümrüt ... 171 «
- 7 — Ajda Pekkan ... 169 «
- 8 — Erkut Taçkın ... 143 «
- 9 — Ertan Anapa ... 139 «
- 10 — B. Armağan ... 43 «

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR

- 1 — Durul Gence ... 1556 Oy
- 2 — Apaşlar ... 1037 «
- 3 — Mavi Işıklar ... 778 «
- 4 — M. Çocuklar ... 377 «
- 5 — Haramiler ... 242 «
- 6 — Okan Dinçer ... 157 «
- 7 — Y. Doğulu ... 151 «
- 8 — Moğollar ... 148 «
- 9 — Silüetler ... 129 «
- 10 — Selçuk Alagöz ... 113 «

Bu hafta dağıtacağımız 35 plâk.

Şekil 5.26. 07/04/1968 tarihli Milliyet Gazetesi

07/04/1968 en çok sevilen yerli topluluklarda Moğollar 148 oy ile sekizinci olmuştur.

Şekil 5.26.	Sıra	Yerli Topluluk	Oy
	8	Moğollar	148

Size Göre

- 1 I dig rock and roll
music Peter, Paul and Mary - 886 oy
- 2 I'm coming home Tom Jones - 823 »
- 3 Kırık kalp Erol Büyükburç - 576 »
- 4 Hello goodbye Beatles - 412 »
- 5 She's a rainbow Rolling Stones - 396 »
- 6 Daydream believer Monkees - 381 »
- 7 Everlasting love The Love Affair - 347 »
- 8 Mon fils Johnny Hallyday - 306 »
- 9 To sir with love Lulu - 259 »
- 10 Kimse bilmez yarın ne olur Alpay - 180 »
11. I only live to love you Cilla Black
12. Am I that easy to forget? Engelbert Humperdinck
13. Judy in disguise John Fred and his Playboy Band

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR

1 — Adamo	1312 Oy
2 — Tom Jones	1129 »
3 — Cliff Richard ...	514 »
4 — J. Hallyday	406 »
5 — Elvis Presley ...	349 »
6 — Sheila	231 »
7 — Sylvie Vartan ...	192 »
8 — Petula Clark ...	188 »
9 — Al Bano	107 »
10 — E. Humperdinck	49 »

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR

1 — Beatles	1545 Oy
2 — Monkees	938 »
3 — Shadows	614 »
4 — Rolling Stones	280 »
5 — Animals	168 »
6 — Four Tops	139 »
7 — H. Hermits	95 »
8 — Bee Gees	92 »
9 — Box Tops	88 »
10 — The Who	76 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR

1 — Timur Selçuk ...	1163 Oy
2 — Erol Büyükburç	1012 »
3 — Alpay	624 »
4 — Berkant	419 »
5 — Cem Karaca	343 »
6 — Ajda Pekkan ...	206 »
7 — Ertan Anapa ...	172 »
8 — Zümrüt	128 »
9 — Erkut Taçkın ...	114 »
10 — Barış Manço ...	52 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR

1 — Durul Gence ...	1315 Oy
2 — Apaşlar	785 »
3 — Mavi Işıklar ...	579 »
4 — Mavi Çocuklar	306 »
5 — Haramiler'	261 »
6 — Vasfi Uçaroglu	233 »
7 — Moğollar	184 »
8 — Silüetler	159 »
9 — Okan Dinçer ...	143 »
0 — Yurdaer Doğulu	117 »

Bu haftaki hedivelerimiz:

Şekil 5.27. 14/04/1968 tarihli Milliyet Gazetesi

14/04/1968 en çok sevilen yerli topluluklarda Moğollar 184 oy ile yedinci olmuştur.

Şekil 5.27.	Sıra	Yerli Topluluk	Oy
	7	Moğollar	184

Size Göre	
EN ÇOK SEVİLEN MELODİLER	
1	I'm coming home Tom Jones - 859 oy
2	Kırık kalp Erol Büyükburç - 746 »
3	I dig rock and roll music Peter, Paul and Mary - 561 »
4	Mon fils Johnny Hallyday - 492 »
5	Hello goodbye Beatles - 388 »
6	Daydream believer Monkees - 306 »
7	Judy in disguise John Fred and his Playboy Band - 271 »
8	Everlasting love The Love Affair - 162 »
9	To sir with love Lulu - 153 »
10	Am I that easy to forget? E. Humperdinck - 115 »
11.	She's a rainbow Rolling Stones
12.	Kitty Cat Stevens
13.	It's love Young Rascals
14.	Love is blue Paul Mauriat
15.	Kimse bilmez, yarın ne olur Alpay
16.	Delilah Tom Jones
17.	Days of pearly Spencer David Mc Williams
18.	O Vesuvio Domenico Modugno
19.	Eastern love Moğollar
20.	Lady Madonna Beatles

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ ŞARKICILAR	
1 — Erol Büyükburç	1018 Oy
2 — Timur Selçuk	796 »
3 — Berkant	490 »
4 — Alpay	361 »
5 — Cem Karaca	224 »
6 — Ajda Pekkan	185 »
7 — Zümrüt	178 »
8 — Ertan Anapa	156 »
9 — Erkut Taçkın	62 »
10 — Çetin İnönü	51 »

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI ŞARKICILAR	
1 — Adamo	1247 Oy
2 — Tom Jones	1012 »
3 — Cliff Richard	369 »
4 — Elvis Presley	176 »
5 — Johnny Hallyday	163 »
6 — Petula Clark	129 »
7 — Sylvie Vartan	104 »
8 — Al Bano	71 »
9 — Patricia Carli	69 »
10 — Cat Stevens	47 »

EN ÇOK SEVİLEN YERLİ TOPLULUKLAR	
1 — Durul Gence	1157 Oy
2 — Apaşlar	714 »
3 — Mavi Işıklar	572 »
4 — Mavi Çocuklar	297 »
5 — Moğollar	232 »
6 — Haramiler	194 »
7 — Okan Dinçer	131 »
8 — Silüetler	103 »
9 — Yurdaer Doğulu	92 »
10 — Selçuk Alagöz	88 »

EN ÇOK SEVİLEN YABANCI TOPLULUKLAR	
1 — Beatles	1312 Oy
2 — Monkees	943 »
3 — Shadows	325 »
4 — Rolling Stones	252 »
5 — Animals	246 »
6 — Four Tops	171 »
7 — Box Tops	141 »
8 — The Who	97 »
9 — Bee Gees	68 »
10 — Herman's Hermits	55 »

Şekil 5.28. 21/04/1968 tarihli Milliyet Gazetesi

21/04/1968 en çok sevilen yerli topluluklarda Moğollar 232 oy ile beşinci olmuştur.

Şekil 5.28.	Sıra	Yerli Topluluk	Oy
	5	Moğollar	232

Yukarıda sunulan verilere bakıldığında, Altın Mikrofön Yarışmalarında dereceye giren kişi ya da grupların aynı zamanda halk oylamalarında ve o yılı içeren Top10 listesinde dereceye girdiği görülmektedir.

5.2. İzmir ,Ankara , Adana Dinleyici Fotoğrafları,

Şekil 5.29. 28 Ocak 1965 tarihli Hürriyet Gazetesi Haberi

28 Ocak 1965 tarihli Hürriyet Gazetesi haberinde İzmir de 1700 kişinin müzisyenleri dinlediği görülmektedir.

Şekil 5.30. 1965 tarihli Hürriyet Gazetesi Haberi

1965 tarihli Hürriyet gazetesi haberinde Ankarada 1650 kişinin müzisyenleri dinlediği görülmektedir.

Şekil 5.31. 1965 tarihli Hürriyet Gazetesi Haberi Adanalı Dinleyiciler

1965 tarihli Hürriyet Gazetesi haberinde Adana da 1400 kişinin müzisyenleri dinlediği görülmektedir.

Şekil 5.32. 1968 tarihli Hürriyet Gazetesi Haberi

1968 yılı Hürriyet gazetesi haberinde Adana da konser salonunu dolduran seyircilerin fotoğrafları görülmektedir.

5.3. Altın Mikrofon Yarışması Hakkında Jüri Görüşleri

Şekil 5.33. 1965 tarihli Hürriyet Gazetesi Jüri Görüşleri

Baki Süha Edipoğlu²¹ 'nun da söylediği gibi "Hürriyet Gazetesi yeni Türk musikîsinin gideceği çeşitli yönlelere ışık tutmuştur..." (Hürriyet Gazetesi, 8 Ocak 1965)

Faruk Yener²² 'in Altın Mikrofon Yarışmaları için düşüncesi "... Müziğe gönül vermiş bazı gençlerin yurt ezgilerini uluslararası çağdaş ritimlere uygulamışlarındaki ustalığı ve duygu zenginliğini gururla izledik. " (Hürriyet Gazetesi, 8 Ocak 1965)

²¹ Türk Şair, Yazar

²² Müzik eleştirmeni, müzik yazarı.

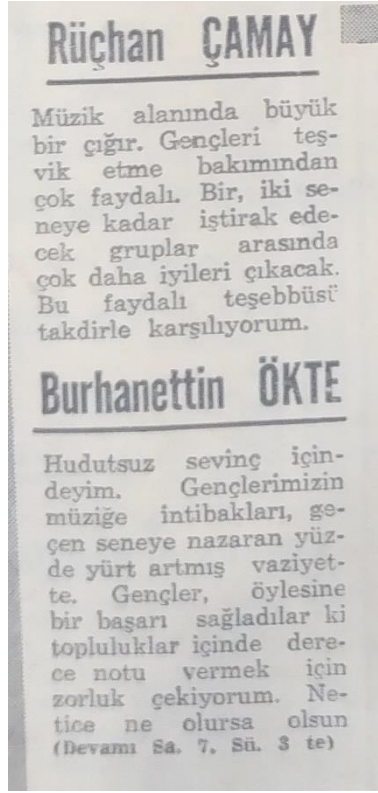
Ne dediler?

1966 Altın Mikrofon Armağani Yarışmasının ilk elemelerini yapan 46 kişilik memleketimizin tanınmış müzik otoritelerinden ve müzikseverlerinden müşterek jüri üyeleri yarışma hakkında şunları söylemişlerdir:

Zeki MÜREN : Altın Mikrofon Armağani Yarışmasını genç müzik istidatlarını ve heveskârları teşvik etme bakımından çok faydalı buluyorum. Yarışmada düşük not alanların dahi, bu elemeye büyük bir hevesle ve heyecanla çalışıp hazırlanmaları ve iştirak etmeleri çok memnuniyet verici. Bu bakımdan Altın Mikrofonu çok takdir ediyorum. Devam eden bu akım artık durdurulamaz.

Şekil 5.34. 1966 tarihli Hürriyet Gazetesi Jüri Üyesi Zeki Müren Düşünceleri

1966 tarihli Hürriyet Gazetesinde Zeki Müren görüldüğü üzere Altın Mikrofon yarışmalarında gelişmeye başlayan müzik çalışmalarının "... Devam eden bu akım artık durdurulamaz." (Hürriyet Gazetesi,1966) düşüncesiyle desteklemektedir.

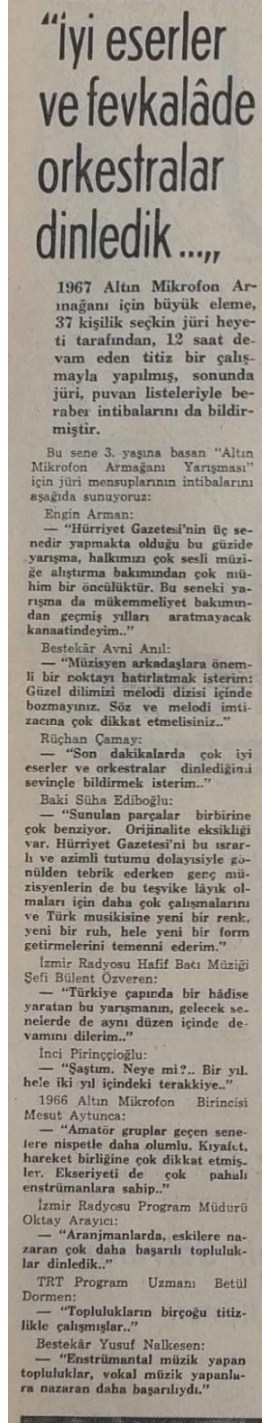
Şekil 5.35. 1966 Hürriyet Gazetesi Rüçhan Çamay ve Burhanettin Ökte görüşleri

1966 yılı Hürriyet Gazetesinde Burhanettin Ökte²³ Altın Mikrofon Yarışmaları hakkındaki görüşlerinde “ *Hudutsuz bir sevinç içindeyim. Gençlerimizin müziğe intibakları, geçen seneye nazaran yüzde yüz artmış vaziyette....* ”(Hürriyet Gazetesi, 1966) şeklinde bildirmiştir.

Şekil 5.36. 1967 tarihli Hürriyet Gazetesi Jüri Görüşleri

²³ Udi Nail Ökte nin büyük oğlu, Tanburi İzettin Ökte nin ağabeyi, Burhanettin Ökte neyzendir. (Sözen, t.y.)

Şekil 5.37. 1967 yılı Hürriyet Gazetesi Jüri Görüşleri

1967 tarihli Hürriyet Gazetesinde görüldüğü üzere Engin Arman²⁴ Atın Mikrofon hakkındaki düşüncelerini “ *Hürriyet Gazetesi’nin üç senedir yapmakta olduğu bu güzide yarışma, halkımızı çok sesli müziğe alıştırmaya bakımından çok mühim bir öncülüktür.*” cümleleriyle açıklamıştır.

²⁴ Trt radyo programı sunucusu aynı zamanda Dj ve Yapımcı.(Arman,2012)

5.4. Altın Mikrofon Yarışmasının Etkileri

Altın Mikrofon Yarışmalarının Anadolu Pop-Rock müziğine hazırlama sürecindeki güçlü etkilerini; yarışmaya katılan müzisyen ve grupların kullandıkları enstrümanlardan icra ettikleri müzik türlerine fiziki görünüşlerinden, özellikle bazılarının, düşüncelerine kadar birçok etmen içinde fark etmek mümkündür. Saksafon, bateri, org, bas gitar gibi bu gün yediden yetmişe herkesin bildiği, dinlediği ve çokça kullandığı enstrümanların ele aldığımız dönemlerde halk için oldukça yeni hatta birçok insanın henüz hiç görmediği müzik aletleri olmaları; bu yarışmanın etkisiyle oluşan iklim içinde geleneğin ve yeninin kaynaşmaya başladığını göstermektedir.

Bununla birlikte yarışma da halkın belleğinde yer etmiş, “ Helvacı” gibi türkü ve “Kaşık Havası , “Lorke” gibi enstrümantal müzikler surf, bossa nova, bolero gibi yeni ritimlerle: üstelik bazı gruplarda yeni bir görüntülerle tekrar yorumlanmış, aslında bir anlamda “ halkın nabızı” ölçülmüştür.

Hem enstrümantal hem ritimsel hem görsel farklılıklar, içinde bulunulan dönem için oldukça yenidir. Bu gelenekten farklı oluşumun özellikle Anadolu Halkı için yepyeni bir deneyim olduğu açıktır. Nitekim, halkın oylamasına başvurulmuş Yarışmaların ilkinde (1965) Yıldırım Gürses’in birinciliği bunu çok net gösterir. Yıldırım Gürses’in yarışmaya Türk sanat müziğine ait bir şarkıyla katılması, bu eserin halkın tanıdığı bir türe olması sebebiyle birinci olmasını sağlamıştır.

Altın Mikrofon Yarışmasına Cahit Oben, Cem Karaca, Mavi Işıklar gibi sonradan ün kazanacak grup ve isimlerle birlikte Erkin Koray ve İlham Gencer gibi kişilerin katılmış olması, önceleri “Blue Boys” adıyla bilinen “Mavi Çocuklar’ın” yarışmaya “özel ve yeni isimleriyle” katılması aslında bu yarışmanın ne kadar ciddiye alındığını ve önemsendiğini gösterir. Bu yarışmada ünlü olanlar Anadolu Pop-Rock’a yön veren isimler olmuşlardır. Bu yarışmayla üne kavuşan Mavi Işıklar Hürriyet gazetesine verdikleri bir demeçte tanınmalarını, halk tarafından sevilen bir grup olmalarını Hürriyet Gazetesi tarafından düzenlenen Altın Mikrofon Yarışmasına borçlu olduklarını ifade ederler. (Altın Mikrofon Yarışması, 2019) Yine bu yarışmayla yeteneğini kanıtlayan Cahit Oben, Cahit Berkay ileriki yıllarda film müziklerinde başarılı işler ortaya koymuşlardır.

SONUÇ

Anadolu Pop-Rock tarzında söyleyen ve çalan kişilerin Altın Mikrofon Yarışması ile birlikte müzik dünyasına katıldığı ve ünlü olduğu görülmektedir. Bu yarışmanın amaçlarından birisi de Anadolu pop- rock tarzını geliştirmek ve popüler hâle getirmek olarak açıklanmaktadır. Yukarıda sunulan veriler ışığında yarışmanın bu amacını yerine getirdiği söylenebilir.

Altın mikrofon yarışmalarının en önemli özelliği olan halk oylaması ile dereceye girenlerin belirlenmesidir. Bu anlamda söz konusu yarışma halkın beğenisinin ön plana çıktığı bir yarışma olarak tarihe geçmiştir.

Altın mikrofon yarışmalarının sonuçlarına bakıldığında, dereceye giren bütün grupların ya da kişilerin, dönemin en bilindik ve en iyi müzisyenleri olduğu görülmektedir. Yarışmalarla ismini duyuran birçok sanatçı daha sonraki yıllarda hem ülke genelinde hem de dünya çapında tanınan kişiler olmuşlardır. Bu da Altın mikrofon yarışmaları sonucunda Anadolu Pop-Rock etkisinin artarak devam ettiğini göstermektedir.

Anadolu Pop-Rock çalan ve söyleyen grupların hem müziklerini hem de enstrümanlarını tanıtmaları ve halkın beğenisine sunmaları yine bu yarışmalar ile mümkün kılınmıştır. Yerel sazların Batı armonisine entegrasyonu ve bu sazların otantik hâlinin dışında da kullanımlarının, Batı sazlarının Doğu'ya eğilim göstermesini ve melez beste üretimini sağladığı söylenebilir (Tireli, 2005, s. 148). Ayrıca Altın mikrofon yarışmalarında çalınan parçaların notaları incelendiğinde; bu eserlerde Batı müziği armonisi ve Batı popüler müzik toplulukları taklit edildiğinden, ortaya çıkan ürünlerin “Batıdaki” Pop-Rock üslubu ile benzer oldukları da söylenebilir.

Çalışma kapsamında sunulan alt problemler değerlendirilmiş ve sonuç olarak araştırmanın ilk bölümünde “Altın Mikrofon Yarışmaları halk müziği kaynaklı Anadolu Pop-Rock icralarını etkilemiştir ve öncü olmuştur” şeklinde sunulan araştırmanın varsayımı doğrulanmıştır. Düzenlenen bu yarışmaların Anadolu pop- rock’ ın gelişimine ve popüler olmasına etki ettiği çalışma kapsamında ortaya konulmuştur.

Altın Mikrofon öncesinde Burçak Tarlası ve Kara Trenle başlayan serüven bir düşünce olarak Türkiye’de halk müziğinden kaynaklanan modern müzik yaratma hevesinin

bir ayağını oluşturmuş, sonuç olarak da bu kanaldan Anadolu Pop- Rock olarak ortaya çıkmıştır. Anadolu Pop-Rock’la birlikte yabancı müziğe söz yazma (aranjman) müziği yanvaş yavaş azalmış, bunun yerine özgün müziklerin bestelenmesi tercih edilmeye başlanmıştır. Hürriyet gazetesi tarafından düzenlene Altın Mikrofon yarışmalarında; yerel müziklerin Batı Pop-Rock müzik tarzıyla etkileşimi ve birleşimi mümkün kılınarak, Anadolu’nun müzik tınlarının Batı müziği formlarına ve Pop-Rock müziğinin türlerine uygulanmasına ilişkin bir adım atılmıştır. Bu yarışmadan sonra Anadolu Pop-Rock halk tarafından da kabul görmüş ve benimsenmiştir. Bu bağlamda, Batı usulü popüler müzik alanındaki modernleşmenin halkla buluşmasının “Anadolu Pop- Rock’la” gerçekleştiği söylenebilir.

KAYNAKLAR

Admin (2015). Twist Dansı Nasıl yapılır?, <https://www.pekinasil.com/twist-dansi-nasil-yapilir/>

Akdeniz H. B. (2017). Batı Müziğinin Osmanlı/Türk Temsilcileri. Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi (OMAD), 4(10), 63-84. doi:10.17822/omad.2017.72

Akgül, Hilal L. (t.y.). Cumhuriyet'in 10. Yılında Bir Muhâlif Operet: Lüküs Hayat, s.15-24

Akkol M. L. (2018). Tanzimattan Günümüze Müzikte Modernleşme, The Journal of International Lingual, Social and Education Sciences, JILSES, 4(2), 310-318

Akkol M. L. (2008). Türkiye'deki Modernleşme Sürecinde Müzik. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Aksoy İ. & Soylu Bağçeci F. (2023). Türkiye'de Caz Müziğinin İlk Kadın Yorumcusu: Sevinç Tevs. Uluslararası Toplumsal Bilimler Dergisi, 7(1), 221-244.

Alaner B. (t. y.). www.altayli.net/osmanli-imparatorlugunda-cok-sesli-muzigin-gelisimi.html Türkler, Cilt: 15 Sayfa: 458-464. Erişim Tarihi: 11.04.2023 Saat:15:47,

Alpar A. (2014). Türk Pop Müzik Kültüründe Anadolu Rock Müziği Temsilcileri ve Kullanılan Halk Türkülerinin Analizi. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya.

Altaş C. (2012). <http://birgunbiryerde.blogspot.com/2012/09/altn-mikrofon-yarsmas-ile-buyuyen-muzik.html> Erişim Tarihi:4.1.2023, Saat : 14:33

Altın Mikrofon 56 Unutulmaz Eser Albüm Kitapçığı (tarih yok).

Angı Ç. E. (2013). Müzik Kavramı ve Türkiye'de Dinlenen Bazı Müzik Türleri,2 (10), 59-81. doi: 10.7816/idil-02-10-05

Anonim (2013). Türkiye'de cazın öyküsü ilk yıllar-I, <https://www.artfulliving.com.tr/kultur-ve-yasam/turkiyede-cazin-oykusu-ilk-yillar-i-i-410#:~:text=T%C3%BCrkiye'de%20Caz%C4%B1n%20%C3%96yk%C3%BCs%C3%BC>

%2C%20%C3%A7o%C4%9Funlu%C4%9Fu,Tarihi%20i%C3%A7in%20milat%201920'dir.

Arman E. (2012). Gecenin Getirdikleri, <http://bluepoint.gen.tr/enginarman.html>

Ayas O. G. (2015). Tek Parti Dönemi Müzik Tartışmalarına Sosyolojik Bir Bakış. Kadem, Üç Aylık Musikî ve Edebiyat Dergisi, Sayı 18, 22- 26

Aydemir F. N. (2014). Anadolu Rock 'da Protest ve Milliyetçi Söylem: Cem Karaca Örnek Olayı. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Aydın İ. (2018). Türkiye 'deki Caz Müziği Pratiklerinde Folklorik Öğeler: Geleneksel Anadolu Müzik Kültürlerinden Devşirilenlerden Konvensiyonel Stratejiler Ekseninde İcat Edilenlere Yerellikler ve Temsiliyetler. Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.

Aykent C. (2021). Ulus'tan Çankaya'ya Alışılmadık Sesler: Ankara'nın Caz Serüveni (1940-1980). Ankara Araştırmaları Dergisi, 9(1), 187-208. doi: 10.5505/jas.2021.26349

Bakcan F. (2019). Popüler Kültür Ekseninde Popüler Müzik ve Sosyal Medyanın Müzik Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Belge M. (2015). İstanbul'da Kanto, Bu makale Antik Çağ'dan XXI. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi Erişim Adresi:<https://istanbultarihi.ist/233-istanbulda-kanto>, Erişim Tarihi 2.12.2022,

Berköz L. D. (2006). Piyano ve Caz. Yüksek Lisans Tezi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Beşiroğlu Ş.Ş. ,Özbilen B. (tarih yok). Osmanlı-Türk Musikîsinde Kadının Değişen Müzikal Kimliği: Kantolar ve Kantocular, Müzikte Temsil/Müziksel Temsil I. Kongresi Bildirileri, 233-241.

Beşiroğlu Ş. Ş. (2006). İstanbul'un kadınları ve müzikal kimlikleri, İTÜ Dergisi, 3 (2), 3-19.

Beşiroğlu Ş. (2022.). Türk Müziğinin Popülerleşme Sürecinde Yeni Bir Tür: Kantolar... , Musiki Dergisi, Erişim Adresi: . www.musikidergisi.net/?p=688

Bilget H. M. (2009). İstanbul Filarmoni Derneği'nin Çoksesli Müziğimize Katkıları. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.

Bilgin T. (2008). Moğollar Grubu Örneğinde Anadolu Pop ve Türkiye'de Kültürel Modernleşme. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.

Bossa Nova (t.y.). Bossa Nova Nedir?, <https://tr.lightups.io/learn-about-violin-bowing-techniques>

Bozdoğan D. (2023). Sokaktan Dünyaya Latin Dansları, <https://www.temsil.org/sokaktan-dunyaya-latin-danslari/>

Camgöz N. (2019). Anadolu Türkülerinin Anadolu Pop-Rock Müzik Türüne Uyarlanması Halkbilimsel İncelenmesi. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Camgöz N. (2020). Anadolu Pop-Rock Müziğinin Metinlerarasılık Açısından Değerlendirilmesi, TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi, 8(20),305-319. doi: <http://dx.doi.org/10.12992/TURUK885>

Canbazoglu C. (2022). <https://www.sinemamuzik.com/detay/millî-orkestra-birinci-mi-degil-mi> ,

Ceran İ. (2010). Cumhuriyet Döneminde Müzikte Modernleşme Süreci. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Cüneyt Sermet (t.y.). Cüneyt Sermet, <https://artijazz.com/muzisyenler/cuneyt-sermet/> , Erişim Tarihi 27.11. 2023

Çakır M. S. (2012). Türkiye’ de Popüler Müzik Kültürü İçerisinde “Cover” Kavramı Üzerine Bir İnceleme. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 2(6). 323-335

Çardak D. (2022). Erişim Adresi: boboscope.com/icerik/turk-muziginde-aranjman-ornekleri ,

Çalışan M. (2021). 1870-1980 Yılları Arası Türk Popüler Müzik Kronolojisi.

Çini Şimşek D. (2018). Müzik İnkılâbında Bir Uygulama; Musiki Muallim Mektebi'nden, Ankara Devlet Konservatuvarı'na, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 6 (82), 241-251.

Çocukların Rengi (t.y.). 1967 Çocukların Rengi, <http://www.birzamanlar.net/> , Erişim Tarihi:30.01.2023.

Çuhadar H. (2016). Müzik ve Müzik Eğitimi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25(1), 217-230.

Damar H. (2018). Erişim Adresi: www.akbanksanat.com/blog/dogudan-caz-esintileri,

Deniz Ü. (2016). Cumhuriyet Üniversitesi ,III. Uluslararası Güzel Sanatlar Bilimsel Araştırma Günleri III. International Scientific Research Days On Fine Arts Bildiri Kitabı, II.Cilt 08-10 Nisan 2016.

Dervirgül (2021). Kültür nedir?, <https://www.dervirgul.com/kultur-sanat/kultur-nedir/8705/>

Dilmener N. (2014). Bak Bir Varmış bir Yokmuş Hafif Türk Pop Tarihi. İstanbul: İletişim Yayınları.

Doğruöz M. D. (2018). Türkiye’de Modernleşme Sürecinin Müziğe Yansımaları Bağlamında “Klasik Koro” Örneği, Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi(12), 69-81. <https://doi.org/10.31722/konservatuvardergisi.467671>

Duygulu M. – Ünlü C. (t.y.). Son Yüz Yılda Türkiye’nin Müzik Hayatı: Tarih, Türler, Ses Kaydı, Sektörel Yapı, Erişim Adresi: <http://www.turkishmusicportal.org/tr/makaleler/son-yuz-yilda-turkiyenin-muzik-hayati-tarih-turler-ses-kaydi-sektorel-yapi>

Erdem Y. T. (2012). Osmanlı Devleti’nin İlk Sivil Musikî Okulu: Dârülelhân, Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi, 1-42. doi: 10.24058/tki.320

Erdoğan G. (2019). Türk Popüler Müzik Tarihinde Barış Manço’nun Yeri ve Önemi (1960-1980), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(1), 105-116. <https://doi.org/10.31463/aicusbed.529782>

Erdoğan İ. -Alemdar K. (2005). Popüler Kültür ve İletişim. Ankara: Erk Yayınları.

Eren O. (2017). Türkiye’de 1960’larda Müzik Alanı ve Protest Müziğin İlk Nüveleri: Anadolu Pop Akımı, İstanbul University Journal of Sociology, 38(1), 131-162.

Ergun L. (2015). Medya, İdeolojik Hegemonya ve Popüler Müzik: Altın Mikrofon Şarkı Yarışması. International Journal of Human Science , 12(2), 1446-1464.

Erol A. (2005). Popüler Müziği Anlamak Kültürel Kimlik Bağlamında Popüler Müzikteki Anlam. İstanbul: Bağlam Yayınları.

Erol A. (2000). Kültürel Kimlik Bağlamında Popüler Müzikte Anlam Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Erol T. (2015). Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosunda Müzikli Oyunlar, Tiyatro Müziği Besteciliği ve Bu Alanın Günümüzdeki Durumu Üzerine Değerlendirmeler. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

Ertekin S. (2007). Türk Operası’nın Gelişim Süreci. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Ankara.

Eskitaş N. (2018). Halk Opereti Topluluğu ve Türk Müziği Tarihindeki Yeri, Eurasian Journal of Music and Dance (13), 82-100. <https://doi.org/10.31722/konservatuvardergisi.495444>

Gökalp Z. (2019). Türkçülüğün Esasları. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Gökçeli B. (2014). Türkiye’de Cumhuriyet Dönemi’nin İlk Modernleşme Hamleleri Sürecinden Bugüne Cumhuriyet Halk Partisi’nin Müzik Politikaları. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Ankara.

Gülmez Ç. (2021). Ayşe Opereti’nin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi, Ordu.

Güneş C. (2008). Latin, Klasik ve Caz Müzik Konserleri Organizasyonu Hizmetleri Pazarlaması Üzerine Ankara Ölçeğinde Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Gürses F. (2017). Müzikte Siyasal Söylem ve Türkiye’de Anadolu Rock: “Cem Karaca ve Barış Manço” Örneği (1960-1980), *The Journal of Academic Social Science Studies* , 2017- 56, 325-350. doi : 10.9761/JASSS7030

Gürsoy G. (2014). Güncel ve Popüler Müzikler Dersine İlişkin Öğrenci Tutumları. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Hess R. (2007). Tango. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

Hilal L. (t.y.). Cumhuriyet’in 10. Yılında Bir Muhâlif Operet: Lüküs Hayat, s.15-24

Işın Rengi (t.y.). 1966 Işığın Rengi, <http://www.birzamanlar.net/> , Erişim Tarihi:26.01.2023

İlbi D. (2019). Türkiye’de Enstrüman Çalan Kadın Caz Müzisyenlerinin Toplumsal Cinsiyet Bağlamında İncelenmesi. Yüksek Lisans Tez, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Kadıköy’ün Sesleri Çalışma Grubu (2022). Kadıköy’ün Sesleri: “Kanto”, 2022, www.art-izan.org/kadikoyun-sesleri/kadikoyun-sesleri-kanto/,

Karaağaç Tan M. (2021). Ekrem Reşit ve Cemal Reşit Rey Kardeşlerin Birlikte Çalıştıkları Operetlerin Dramaturjik İncelemesi. Yüksek Lisans Tezi,Kocaeli Üniversitesi,Kocaeli.

Karaduman N. (2017). Popüler Kültürün Oluşmasında ve Aktarılmasında Sosyal Medyanın Rolü. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 31(43), 113-133.

Karagül S. (2019). Osmanlı İmparatorluğu'nda Modern Müziğin Doğuşu: Musika-ı Hümayun. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Karakoç E. (2014). Medya Aracılığıyla Popüler Kültürün Aktarılmasında Toplumsal Değişkenlerin Rolü. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 2(3), 245-269. <https://doi.org/10.19145/guifd.33484>

Kaştan Y. (2016). Türkiye’de Cumhuriyet Dönemi İç Göç Hareketleri , *Journal of International Social Research* 9(42):692-700, doi:10.17719/jisr.20164216182

Keseroğlu E. (2005). Caz Müziğinin Gelişim Süreci ve Etnik Müziklerle Etkileşimi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Kesendere Y. & Acar A. K. (2018), Caz Müziği Sanatçılarının Bakış Açıları İle Caz Müziğine Yeni Başlayanlara Tavsiyeler, Online Journal of Music Sciences, 3(2), 81-97. <https://doi.org/10.31811/ojomus.478803>

Kılınç E. (2018). Cemal Reşit Rey'in Lüküs Hayat Opereti Üzerine İncelemeler. Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

Kolluoğlu P. (t.y.). Türk Müzik Devrimi'nden Popüler kültür Müziği'ne Çok Seslilik Gündüşleri:Türk Müzik İnkılabında 'Garbiyatçı' Endiseler ve' Fantaziler', 1-27.

Kuçlu E. (2020). Kültürel Bir Meta Olarak Müzik: 90'lar Sonrası Pop Müzik Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Kulluk Yerdelen S. (2023). Cumhuriyet Dönemi'nde Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk Operasının Gelişimine Katkısı, yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi, Cumhuriyet Özel Sayısı, 69-76. doi: 10.17484/yedi.1332027

Kutlay E. (t.y.). Osmanlı Modernleşmesinin Müzikal Boyutu, 279-283. <https://www.zdergisi.istanbul/makale/osmanli-modernlesmesinin-muzikal-boyutu-385>

Kutluk F. (1994). Türkiye'deki Pop Müzik Akımlarının Kültürel Çözümlemesi. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Kuzu Ziyafeti (t.y.). 1968 Kuzu Ziyafeti, <http://www.birzamanlar.net/> , Erişim Tarihi:30.01.2023.

Küçükarslan O. (2012). gelenek.org/turkiyede-modernlesme-ve-muzik-uzerine-serbest-dusunceler/, Türkiye'de Modernleşme ve Müzik Üzerine Serbest Düşünceler, Sayı 117, Kasım 2012

Kültür ve Turizm Bakanlığı Web Sitesi , www.ktb.gov.tr/TR-96254/kultur.html Erişim tarihi 21.22.2022,14:46

Meriç M. (2022). Pop Dedik Türkçe Sözlü Hafif Batı Müziği. İstanbul: İletişim Yayınları.

Murathan M. (t.y.). Geçmiş "Cover"lamak, <http://www.birzamanlar.net/yorum.html> , Erişim Tarihi:29.11.2023.

Mutlu K. (2015). Halkın Değişen Müziksel Temsilleri: Osmanlı'dan Günümüze Müziğin Siyasal Tahayyülü, Tahayyülün Siyasal Müziği, Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi, 1(1), 1-141.

Müzikte Değişim Yılları Ansiklopedisi (t.y.), Altın Mikrofon Müzikte Değişim Yılları Ansiklopedisi 56 unutulmaz Eser Albüm Kitapçığı

Ok A. (1994). 68 Çılgınlıkları. İstanbul: Broy Yayınları.

Okuş D. (2022). 1880-1920 Arası İstanbul'daki Tulûat Tiyatrolarında Kantocu Kadınlar. Tiyatro Eleştirmenliği Ve Dramaturji Bölümü Dergisi(34), 73-89. <https://doi.org/10.26650/jtcd.2022.1128516>

Oransay G. (t.y.). Cumhuriyetin İlk Elli Yılında Geleneksel Sanat Musikîmiz,

Oransay G. (t.y.). Çok sesli musikî,

Orhan A. H. (2002). 1960-2000 Yılları Arası "Anadolu Pop/Rock" Olarak Adlandırılan Müzik Kültürü, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

Özden E. (2018). Arşiv Belgeleriyle Dârülelhan. Konservatoryum - Conservatorium , 5(1), 97-130.

Özden Ö. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Popüler Kültür ve Popüler Müzikle İlgili Görüşleri. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Özinal Öztekin G. Ş. (2020). Türk Tiyatrosunda Kantocu Kadınlar, Tiyatoda Kantonun Yeri, Önemi ve Günümüzde Yok Olan Kanto. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.

Özmenteş G.& Şenel O. (2019). Türkiye'de Hegemonik Bir Araç Olarak Müzik Eğitimi ve Kanonik Söylemleri. Etnomüzikoloji Dergisi, 2(1), 50-85.

Sakar M. H. (2009). Popüler Müzik ve Müzik Eğitimi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2(8),385-393.

Sarıboğa B. (2019). Tango Müziğinin Tarihsel Süreci ve Türkiye'de Tango Müziğine Genel Bir Bakış, Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 9(2), 263-273.

Sözen Z. (t.y.). Burhanettin Ökte, <https://www.neyzenim.com/burhanettin.html>

Şanlıer A. C. (2011). Müzik Politikaları ve Modernleşme Bağlamında Cumhuriyet Döneminde Türk Sanat Müziği Alanındaki Başlıca Gelişmeler. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

Şenel O. (2013). Müzik Algısı, Müzik Tercihi ve Sosyal Kimlik Bağlamında Müzikte Önyargı ve Kalıpyargı. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Tangülü Z.& Becerikli S. (2020). Musiki Muallim Mektebi (1924-1937). Asia Minor Studies, 8(2), 458-466. <https://doi.org/10.17067/asm.747050>

Tezcan N. (2010). Atatürk'ün Müzik Anlayışı ve Yaşadığı Dönemde Türk Müziğindeki Değişim. MSGSÜ Sosyal Bilimler(1), 160-166.

Tireli M. (2005). Bir metamorfoz Hikayesi Türkiye’de Grup Müziği: 1957-1980 ,İstanbul: Arkaplan Yayınevi.

Toker G. (2020). Murat Ses: “Anadolu Pop Bizden Olan Bir Şeyin Evrensellesmesidir”, <https://www.delikasap.org/murat-ses-anadolu-pop-bizden-olan-bir-seyin-evrensellesmesidir/>

Turan N. S. (2019). İmparatorluğun Son Yüzyılından Erken Cumhuriyet’e Toplum ve Müzik Kültürü Üzerine Notlar, Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi, 18(19), 203-218.

Türk Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (1992). 5. Cilt.

Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Web Sitesi , www.ktb.gov.tr/TR-96254/kultur.html Erişim tarihi 21.22.2022,14:46

Ulusoy Yılmaz D. & Deniz Ü. (2016). Cumhuriyet Üniversitesi ,III. Uluslararası Güzel Sanatlar Bilimsel Araştırma Günleri III. International Scientific Research Days On Fine Arts Bildiri Kitabı, II.Cilt 08-10 Nisan 2016.

Uslu R. (2012). Müzik Terimlerindeki Karmaşanın Akademik Çalışmalara Yansıması: Orijinal, Nazire, Çeşitleme, Varyant, Aranjman, Cover, İcra, idil dergisi, 1 (2),144-164. doi: 10.7816/idil-01-02-09

Usta N. (2010). Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Türkiye'de Müziğin Dönüşümü, Erciyes İletişim Dergisi, 1(4).

Ünal G. (2017). Batı-dışı Modernlik Kavramı Bağlamında Kanto. Online Journal of Music Sciences, 2 (3), 247-269.

Üstel F. (1993). Musikî İnkılabı ve Aydınlar, Tarih ve Toplum ,113, 294-302.

Üstel F. (t.y.). Defter-1920'li ve 30'lu yıllarda "Millî Musikî" ve Musikî İnkılabı'',41-53. İstanbul: Metis Yayınları.

www.biyografi.info/bilgi/aranjman Erişim Tarihi: 28.12.2022, Erişim saati:12.24

Yarkın M. B. (2017). Tango Müziğinde Piyano İcrasının Carlos Di Sarli, Anibal Troilo ve Horacio Salgan Stilleri Üzerinden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Yener S. (2020). Türk Tango Müziklerinin Makam ve Usûl Yönünden İncelenmesi. idil, 65 s. 365–375. doi: 10.7816 / idil-09-66-14

WEB KAYNAKLARI

URL 3, Dilmener N. <http://www.birzamanlar.net/> , Erişim Tarihi: 4.1.2023.

URL-4, <https://www.turkpopmuzik.net/altin-mikrofon-yil-1967> , Erişim Tarihi: 11.01.2023.

GAZETELER

Hürriyet Gazetesi, 8 Mart 1966 Salı

Hürriyet Gazetesi, 9 Mart 1966 Çarşamba

Hürriyet Gazetesi, 2 Mayıs 1966 Pazartesi

Hürriyet Gazetesi, 10 Mayıs 1966 Salı

Hürriyet Gazetesi, 11 Mayıs 1966 Çarşamba